

Załącznik do Uchwały Nr XXV.270.16
Rady Miasta Elku z dnia 20 grudnia 2016 r.

STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU EŁKU DO ROKU 2020

**WYDZIAŁ STRATEGII I ROZWOJU
URZĄD MIASTA EŁKU**

**AKTUALIZACJA
ROK 2016**

SPIS TREŚCI

1. PRZESŁANKI AKTUALIZACJI STRATEGII.....	4
2. ZAŁOŻENIA STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO – MAZURSKIEGO DO ROKU 2025.....	5
3. DIAGNOZA STANU ROZWOJU MIASTA EŁKU.....	9
SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	11
GOSPODARKA.....	13
RYNEK PRACY	19
EDUKACJA	21
TURYSTYKA.....	23
INFRASTRUKTURA	26
MIESZKALNICTWO.....	35
OCHRONA ZDROWIA	36
POMOC SPOŁECZNA	37
ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	40
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	41
REWITALIZACJA I OCHRONA ZABYTKÓW	42
KULTURA.....	44
CZYTELNICTWO	46
SPORT	46
FINANSE MIASTA.....	48
PROMOCJA.....	48
WSPÓŁPRACA MIĘDZYREGIONALNA I MIĘDZYNARODOWA	49
4. ANALIZA SWOT	51
5. DELIMITACJA MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO EŁKU (OŚRODKA SUREGIONALNEGO) I EŁCKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO.....	63
MIEJSKI OBSZAR FUNKCJONALNY EŁKU (OŚRODEK SUBREGIONALNY)	63
EŁCKI OBSZAR FUNKCJONALNY.....	64
6. WIZJA ROZWOJU EŁKU	66
7. CELE STRATEGII	66
8. ZARYS PLANU OPERACYJNEGO	74
9. SYSTEM ZARZĄDZANIA STRATEGIĄ	103
10. WSKAŹNIKI REALIZACJI STRATEGII	104

WSPÓŁTWÓRCY STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU EŁKU

1. Andrukiewicz Tomasz
2. Urbański Artur
3. Buksa Kamil
4. Andrzejewska Karolina
5. Bender Halina
6. Bogusz Kazimierz
7. Bujanowski Andrzej
8. Czepułkowski Jerzy
9. Czyżewska-Kleczkowska Małgorzata
10. Dobrowolska Urszula
11. Danielewicz Agnieszka
12. Dobkowski Adam
13. Drażba Iwona
14. Duchnowska Anna
15. Filipkowski Mariusz
16. Głowacki Paweł
17. Herbszt Marta
18. Janik Agata
19. Jankowska Agnieszka
20. Jassak Wojciech
21. Juchniewicz Maciej
22. Kierwajtyś Wojciech
23. Kowalewski Karol
24. Kulig Daniel
25. Kwiatkowski Wojciech
26. Lemieszonek Andrzej
27. Malinowski Krzysztof
28. Marchel Karol Robert
29. Maszewska Magdalena
30. Nietupski Franciszek
31. Orzeł-Mandziarz Monika
32. Paczkowski Roman
33. Palczewski Edward
34. Podlecka Katarzyna
35. Podurgiel Urszula

36. Podwojski Idzi Henryk
37. Przekop Tomasz
38. Radziłowicz Marcin
39. Ruszczyk Aneta
40. Samełko Renata
41. Semeńczuk Andrzej
42. Siemienkiewicz Konrad
43. Sondej Ilona
44. Sulżycka Magdalena
45. Szczęk Irena
46. Wasilewski Dariusz
47. Wenda Edward Michał
48. Werla Aneta
49. Węglowski Stefan
50. Węgrzyn Roman
51. Wielgat Anna
52. Wiśniewska Magdalena
53. Woźniak Cezary
54. Wróbel Jarosław
55. Wyszomirska Izabela
56. Zalewski Stanisław
57. Zamojska Aneta

1. PRZESŁANKI AKTUALIZACJI STRATEGII

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Elku została przyjęta przez Radę Miasta w 2004 roku. Stanowi ona kompleksową, perspektywiczną koncepcję określającą cele rozwoju miasta oraz warunki, zasady i etapy ich osiągnięcia. Celem dokumentu jest rozwój miasta w aspekcie gospodarczym, społecznym, przestrzennym i środowiskowym skutkujący poprawą jakości życia mieszkańców. Strategia ukierunkowuje działania podmiotów zaangażowanych w rozwój Elku, ponieważ wszelkie działania podejmowane na terenie miasta muszą być spójne i logicznie powiązane ze Strategią.

Podjęcie prac nad aktualizacją Strategii w 2013 r. i wydłużenie okresu wdrażania do 2020 r. wynikało z:

- przeprowadzenia ewaluacji mid-term Strategii, w wyniku której zarekomendowano:
  - ✓ przeformułowanie niektórych celów na bardziej przejrzyste i prostsze,
  - ✓ przeanalizowanie problemów pod kątem ich aktualności,
  - ✓ przeanalizowanie działań pod kątem ich aktualności,
  - ✓ weryfikację analizy SWOT i jej aktualizację,
  - ✓ weryfikację listy wskaźników;
- zbliżającego się nowego okresu programowania funduszy europejskich na lata 2014-2020;
- przygotowania na poziomie wojewódzkim, krajowym i europejskim nowych dokumentów strategicznych:
  - ✓ *Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do 2025 r.*
  - ✓ *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony, miasta, obszary wiejskie.*
  - ✓ *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.*
  - ✓ *Strategia Europa 2020.*

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Elku do roku 2020 została przyjęta uchwałą Nr XLII.405.2014 Rady Miasta Elku z dn. 29 kwietnia 2014 r. Zgodnie z zapisami rozdziału 9, okresowa aktualizacja dokumentu powinna odbywać się raz na 2 lata. W związku z tym w 2016 r. przeprowadzono przegląd dokumentu pod kątem wprowadzenia ewentualnych modyfikacji. Analiza corocznych sprawozdań z realizacji Strategii nie wykazała problemów w osiąganiu wyznaczonych celów. Jednak w latach 2014-2016 uchwalono kilka istotnych z punktu widzenia Strategii dokumentów strategicznych na poziomie regionalnym i lokalnym, m.in. *Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020*, *Zintegrowaną strategię rozwoju Elckiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2025*, *Strategię Rozwoju Ośrodka Subregionalnego Elk do roku 2025* obejmującą Strategię ZIT MOF Elk czy też *Program Rewitalizacji Elku na lata 2016-2023*. Dokonano zatem drobnych korekt mających na celu uspołnienie Strategii z zapisami ww. dokumentów strategicznych. Ponadto zmieniono zapisy dot. aktualizacji, aby proces ten był elastyczniejszy i realizowany wtedy, gdy pojawią się ku temu odpowiednie przesłanki.

2. ZAŁOŻENIA STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO – MAZURSKIEGO DO ROKU 2025.

Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025 powstała w wyniku aktualizacji dokumentu z 2005 r. Wizja władz samorządowych i mieszkańców sięgająca 2025 r. zawiera się w haśle:

Warmia i Mazury regionem, w którym warto żyć....

... niezależnie od wieku,

... niezależnie od wykształcenia,

... niezależnie od stanu posiadania,

... niezależnie od pochodzenia,

... niezależnie od miejsca zamieszkania,

... niezależnie od płci.

W dokumencie wyróżniono **3 priorytety strategiczne**, na których będzie się koncentrowała polityka rozwoju (przy poszanowaniu wartości środowiska przyrodniczego Warmii i Mazur):

konkurencyjna gospodarka	otwarte społeczeństwo	nowoczesne sieci
<ul style="list-style-type: none"> • realizacja wizji rozwojowej wymaga silnej gospodarki regionalnej, opartej o specjalizację i najwyższą z możliwych innowacyjność	<ul style="list-style-type: none"> • zbudowanie konkurencyjnej gospodarki jest bardzo trudne bez otwartego i aktywnego społeczeństwa, tak samo jak postrzeganie otwartości ludzi trudne jest do rozpatrywania w oderwaniu od gospodarki	<ul style="list-style-type: none"> • istotnym czynnikiem rozwoju jest funkcjonowanie w różnego rodzaju sieciach (infrastruktura techniczna, kontakty międzyludzkie, współpraca międzynarodowa i międzyregionalna zarówno w układach biznesowych, jak i instytucjonalnych, z naciskiem na ekonomiczne)

Cel główny strategii województwa brzmi:

**Spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna
Warmii i Mazur z regionami Europy**

Przy czym:

- **spójność ekonomiczna** oznacza wzrost gospodarczy umożliwiający osiągnięcie i utrzymanie przez województwo udziału własnego w PKB na poziomie 3%;
- **spójność przestrzenna** to włączenie województwa (formalne i jakościowe) do głównej sieci infrastruktury transportowej w Polsce oraz w transeuropejską sieć korytarzy transportowych;
- **spójność społeczna** rozumiana jako tworzenie miejsc pracy i wzrost przedsiębiorczości, a także poprawę warunków życia ludności zbliżającą do standardów życia występujących w Unii Europejskiej.

Poprawa spójności ekonomicznej, przestrzennej i społecznej powinna być osiągniata w kontekstach:

- **inteligentnych specjalizacji regionu** – ekonomia wody, drewno i meble, żywność wysokiej jakości;
- **regionalnym:**
  - ✓ tworzenie równych szans rozwojowych,
  - ✓ wzmocnienie metropolitalnych funkcji Olsztyna,
  - ✓ Elbląg jako ośrodek subregionalny,
  - ✓ **Ełk** jako ośrodek subregionalny stanowiący centrum wschodniej części regionu, który będzie integrować ją w ramach inicjatywy EGO. Miasto jako silny ośrodek gospodarczy, kulturalny oraz edukacyjny powinno być wyposażone w infrastrukturę miejską o wysokim standardzie. W celu podniesienia konkurencyjności gospodarczej wspierane będą branże wykorzystujące nowoczesne i innowacyjne technologie. Ełk wykorzysta swoje położenie dla rozwoju międzynarodowych kontaktów z Litwą, Obwodem Kaliningradzkim FR i Białorusią.
  - ✓ wskazanie obszarów strategicznej interwencji,
  - ✓ obok 3 ośrodków wzrostu polityka rozwojowa koncentrować się będzie w obszarach peryferyzacji społeczno-gospodarczej, przygranicznych, wymagających rewitalizacji, posiadających słaby dostęp do usług publicznych oraz obszarach wiejskich,
  - ✓ „tygrys warmińsko-mazurski” wokół dróg nr 7 i 16;
- **bałtyckim:**
  - ✓ włączenie układu transportowego regionu w powstającą wielką obwodnicę Bałtyku, system bałtyckiej żeglugi oraz sieci komunikacyjne, turystyczne i inne projektowane wokół morza,
  - ✓ wzrost rangi portu w Elblągu,
  - ✓ współpraca z krajami i regionami bałtyckimi,
  - ✓ uczestnictwo w instytucjach i inicjatywach współpracy międzynarodowej w rejonie Morza Bałtyckiego.

CELE STRATEGICZNE

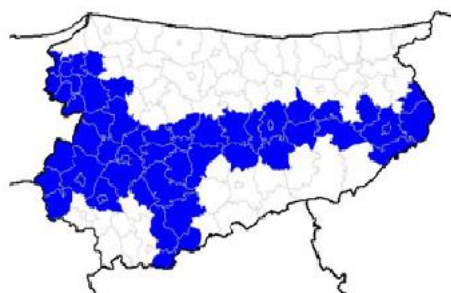
Wzrost konkurencyjności gospodarki	Wzrost aktywności społecznej	Wzrost liczby i jakości powiązań sieciowych	Nowoczesna infrastruktura rozwoju
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój inteligentnych specjalizacji • wzrost innowacyjności firm • wzrost liczby miejsc pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój kapitału społecznego • wzrost dostępności i jakości usług publicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • doskonalenie administracji • intensyfikacja współpracy międzyregionalnej 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności • dostosowana do potrzeb sieć nośników energii • poprawa jakości i ochrona środowiska

W Strategii wyróżniono **Obszary Strategicznej Interwencji (OSI)**, które odzwierciedlają potencjał i problemy rozwojowe w układzie terytorialnym i które będą przedmiotem zainteresowania Strategii. Konsekwencją wyznaczenia OSI będzie terytorialne podejście do programów operacyjnych realizowanych przez Samorząd Województwa. Włączenie określonych jednostek do OSI faworyzuje je w zakresie realizacji działań przypisanych danemu OSI (np. w RPO), lecz nie wyklucza udziału np. gmin sąsiednich. Elk zaliczany jest do 5 z 9 OSI:

1. OSI – TYGRYS WARMIŃSKO-MAZURSKI

Uzasadnienie interwencji: konieczność dynamizacji procesów rozwojowych oraz wzmocnienie konkurencyjności krajowej i międzynarodowej regionu.

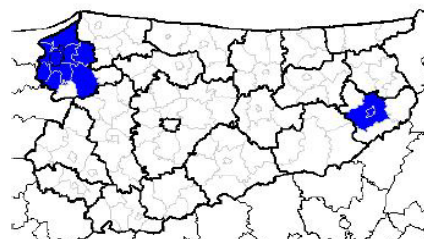
Oczekiwane efekty interwencji: dynamizacja procesów gospodarczych, rozwój sieci współpracy – w tym zakresie innowacyjności, wzrost atrakcyjności inwestycyjnej, wzrost jakości życia, wzrost kooperacji krajowej i międzynarodowej.

2. OSI – OŚRODKI SUBREGIONALNE

Uzasadnienie interwencji: potrzeba wzmocnienia konkurencyjności województwa poprzez rozwój ośrodków subregionalnych oraz ich obszarów funkcjonalnych.

Oczekiwane efekty interwencji: wzrost funkcji subregionalnych Elbląga i Elku (gospodarczych, społecznych, w tym edukacyjnych, kulturowych)

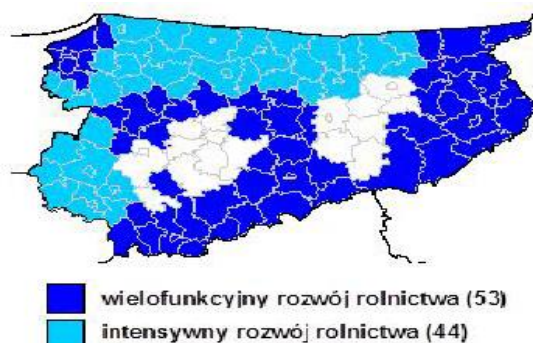

i medycznych); wzrost konkurencyjności gospodarczej w kraju i za granicą; podniesienie poziomu kapitału społecznego; wzrost różnorodności i dopasowania oferty edukacyjnej do potrzeb rynku; rewitalizacja społeczno-gospodarcza; intensyfikacja współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej; wykształcenie wyrazistych funkcji społeczno-gospodarczych obu miast.

3. OSI – NOWOCZESNA WIEŚ

Uzasadnienie interwencji: Wzrost konkurencyjności obszarów oferujących najlepsze warunki dla produkcji żywności wysokiej jakości oraz wzrostu produktywności produkcji rolniczej.

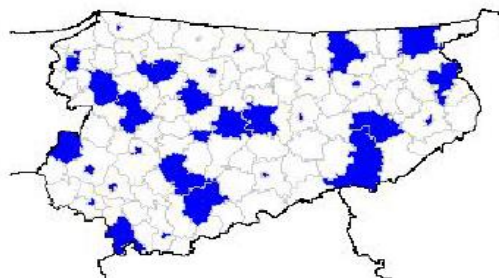
Oczekiwane efekty interwencji: wzrost specjalizacji w zakresie produkcji żywności wysokiej jakości bazującej na regionalnych zasobach przyrodniczych, wspierającej poziom dochodów mieszkańców regionu; wzrost współpracy biznesowej, a także aktywności promocyjnej i targowej; wzrost przedsiębiorczości.

4. OSI – OBSZARY WYMAGAJĄCE RESTRUKTURYZACJI I REWITALIZACJI

Uzasadnienie interwencji: utrata konkurencyjności małych i średnich miast w wyniku konkurencji zewnętrznej oraz pogarszającej się sytuacji w gminach otaczających te miasta. Problemy społeczne dużych miast (wybrane dzielnice).

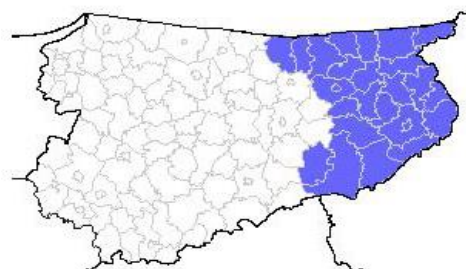
Oczekiwane efekty interwencji: wzrost kapitału społecznego; podniesienie jakości edukacji; wzrost przedsiębiorczości; rewitalizacja miast; wzrost jakości życia; wzrost współpracy międzygminnej; poprawa połączeń komunikacyjnych z otoczeniem (rynk pracy); specjalizacja miast i miasteczek i podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu.

5. OSI – OBSZARY O EKSTREMALNIE NISKIEJ DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ

Uzasadnienie interwencji: słabe połączenia komunikacyjne Olsztyna ze wschodnią częścią regionu ograniczające możliwości nawiązywania relacji społeczno-gospodarczych.

Oczekiwane efekty interwencji: poprawa dostępności komunikacyjnej; wzrost współpracy; wzrost przedsiębiorczości; wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej.

3. DIAGNOZA STANU ROZWOJU MIASTA EŁKU

Ełk jest miastem powiatowym położonym w północno-wschodniej części Polski w województwie warmińsko-mazurskim, pomiędzy stolicami województw: Olsztynem i Białymstokiem. Jest trzecim co do wielkości, po Olsztynie i Elblągu, miastem wojewódzkim. Spełnia rolę centralnego ośrodka miejskiego w podregionie ełckim NUTS III (zgodnie z Nomenklaturą Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych – NUTS, województwo dzieli się na trzy podregiony: elbląski, olsztyński i ełcki). Miasto znajduje się w pobliżu granicy województwa warmińsko-mazurskiego z województwem podlaskim oraz granicy państwa z Obwodem Kaliningradzkim FR, Litwą i Białorusią, co nadaje mu ponadlokalny charakter.

Rysunek 1 Odległość Ełku od przejść granicznych (źródło: folder *Odlotowa Polska Wschodnia*)

W Ełku zlokalizowane są między innymi delegatury i oddziały urzędów: wojewódzkiego, marszałkowskiego, Wojewódzkiego Urzędu Pracy, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Kuratorium Oświaty, Państwowej Inspekcji Pracy, Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej, Narodowego Funduszu Zdrowia.

Ponadlokalny charakter miasta podkreślany jest w różnych dokumentach strategicznych tworzonych na poziomie regionu i kraju. W *Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030* (KPZK) Ełk określany jest jako **miasto o znaczeniu subregionalnym**. Jednocześnie Ełk charakteryzowany jest jako miasto o szczególnej kumulacji problemów społeczno-gospodarczych i niewykorzystujące w pełni możliwości wynikających z położenia przygranicznego. Określając kierunki działań przestrzennych ustalono, że w Ełku, podobnie jak w większości powiatów województwa warmińsko-mazurskiego, należy zwiększyć dostęp do usług podstawowych, w tym komunikacyjnych.

Ponadto *KPZK* przewiduje **wzmocnienie ośrodków subregionalnych i lokalnych w obszarach przygranicznych, w tym Ełku**, poprzez:

- transfer korzyści płynących z rozprzestrzeniania się czynników rozwoju z głównych ośrodków regionalnych,
- wsparcie działań związanych z nowymi inwestycjami gospodarczymi,
- sytuowanie ważnych instytucji związanych z transgraniczną współpracą bilateralną i europejską,
- lokowanie istotnych funkcji zarządczych sektora publicznego o zasięgu regionalnym,
- podniesienie jakości szkolnictwa średniego i wyższego w dziedzinach komplementarnych do rozwoju krajów sąsiadujących,

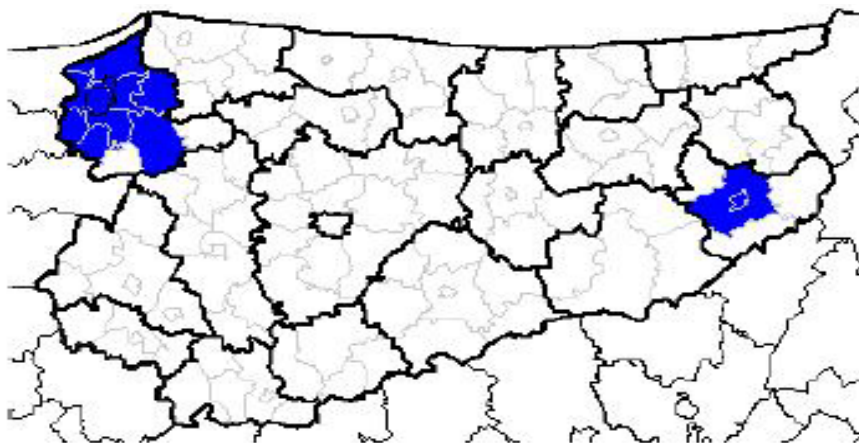
- realizację wspólnych projektów twardych i miękkich w zakresie kultury i rozwoju turystyki uzdrowskiej oraz wypoczynkowej.

Subregionalne znaczenie miasta zostało potwierdzone w *Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025*, zgodnie z którą Ełk ma stanowić centrum wschodniej części regionu. Miało to przełożenie na zapisy *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020*, w którym dla dwóch ośrodków subregionalnych, Ełku i Elbląga, wraz z ich obszarami funkcjonalnymi, przewidziano specjalny instrument finansowania projektów pod nazwą Zintegrowane Inwestycje Terytorialne bis (ZIT bis).

W ramach ZIT bis dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ełku (Miasto Ełk, Gmina Ełk) zarezerwowano środki w łącznej wysokości niemal 20 mln euro, pochodzące z Unii Europejskiej (EFRR, EFS) i budżetu państwa. Przedsięwzięcia realizowane w formule ZIT bis będą wdrażane na podstawie *Strategii Rozwoju Ośrodka Subregionalnego Ełk do roku 2025*, za pomocą działań/poddziałów dedykowanych ZIT bis w ramach różnych osi priorytetowych RPO:

- Poddziałanie 4.4.3 Poprawa mobilności miejskiej w miejskim obszarze funkcjonalnym Ełku
- Poddziałanie 6.1.3 Instytucje kultury
- Poddziałanie 7.2.3. Infrastruktura drogowa w miejskim obszarze funkcjonalnym Ełku
- Działanie 8.3 Rewitalizacja miejskiego obszaru funkcjonalnego Ełku
- Poddziałanie 11.1.3. Usługi skierowane do osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym świadczone przez podmioty integracji społecznej
- Poddziałanie 11.2.5. Lokalne działania integracyjne społeczności.

Rysunek 2 Ośrodki subregionalne w województwie warmińsko-mazurskim (źródło: *Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025*.)

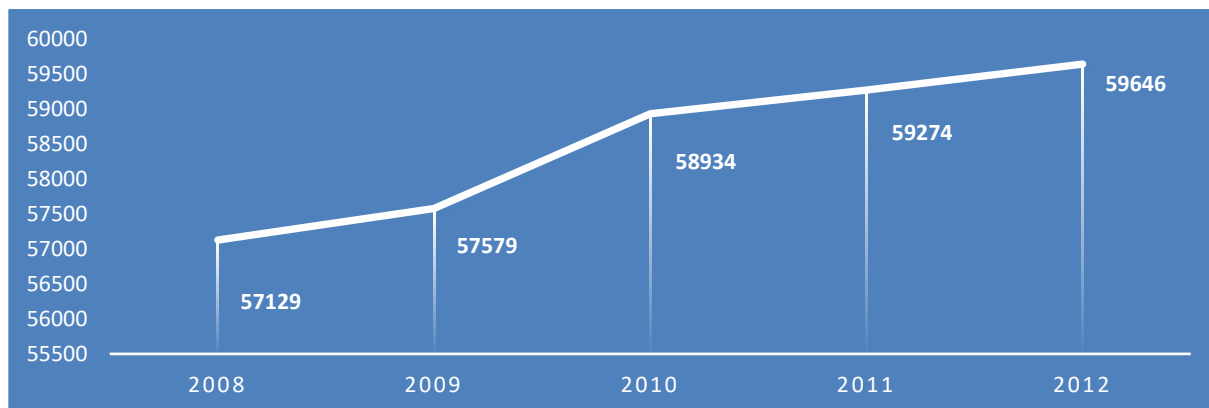
W raporcie *Konkurencyjność Warmii i Mazur – diagnoza problemowa*¹ stwierdzono, że „**Ełk jest miastem bez silnego otoczenia, a jego obszar oddziaływania jest ograniczony do otaczającej go Gminy Ełk**”. Ponadto Ełk „pozostaje wciąż na uboczu głównych procesów rozwojowych i nie posiada bliskiego silnego zaplecza, które pomagałoby miastu rozwijać się szybciej niż dotychczas (potencjał rozwojowy Białegostoku jest silny i są nawiązywane realne relacje (np. uczelnie), jednak wyraźnie widać, że obszar między Ełkiem a Białymstokiem jest strefą peryferyjną)”.

¹ W. Dziemianowicz, J. Szlachta, *Konkurencyjność Warmii i Mazur – diagnoza problemowa*, Warszawa 2005.

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

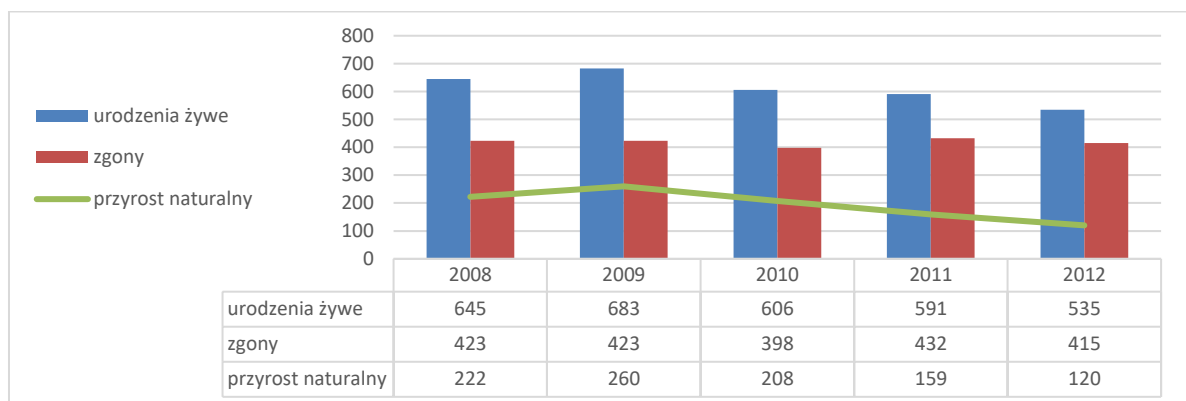
Wg danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2012 r. w Ełku zamieszkiwało 59 646 osób. **W porównaniu do roku 2008 liczba mieszkańców wzrosła o 4,41% (2 517 osób) i można przyjąć, że tendencja ta będzie utrzymywała się w kolejnych latach**². Biorąc pod uwagę miasta sąsiadujące z Ełkiem (Giżycko, Gołdap, Olecko, Orzysz, Pisz, Suwałki, Augustów) oraz największe miasta regionu (Olsztyn, Elbląg) tylko w Ełku można obserwować przyrost liczby mieszkańców we wszystkich latach analizowanego okresu. Gęstość zaludnienia w mieście Ełk w 2012 r. wynosiła 2 834 osób/km² (najwyższa wartość w województwie i 27 w kraju).

Wykres 1 Liczba ludności Ełku wg faktycznego miejsca zamieszkania (GUS)

Na wzrost liczby ludności Ełku wpływ ma **przyrost naturalny**, który w Ełku jest względnie duży na tle miast sąsiednich. W 2012 r. liczba urodzeń w Ełku przewyższała o 120 liczbę zgonów. Jednak od 2009 r. w Ełku następuje systematyczny spadek przyrostu naturalnego.

Wykres 2 Liczba urodzeń i zgonów oraz przyrost naturalny w Ełku w latach 2008-2012 (źródło: GUS)

Na zwiększenie się liczby ludności Ełku, obok dodatniego przyrostu naturalnego, wpływ mają także **migracje, których saldo osiągało w latach 2008-2012 wyraźnie dodatni poziom** (198 osób w 2012 r.). We wszystkich porównywanych miastach od 2008 r. saldo migracji jest ujemne (wyjątkiem jest Giżycko, w którym saldo migracji w 2012 r. wyniosło 18 osób).

Najczęściej do Ełku przesiedlają się osoby ze wsi, rzadziej z miast i z zagranicy. Z drugiej jednak strony większość osób emigrujących z Ełku wybiera na swoje nowe miejsce zamieszkania właśnie wieś.

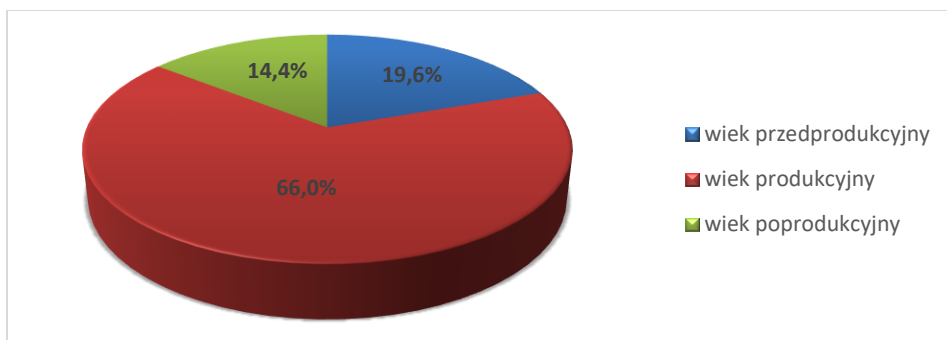
² Wg prognozy ludności GUS w 2035 liczba mieszkańców Ełku będzie wynosiła 62 858.

Tabela 1 Zameldowania i wymeldowania w latach 2008-2012 (źródło: GUS).

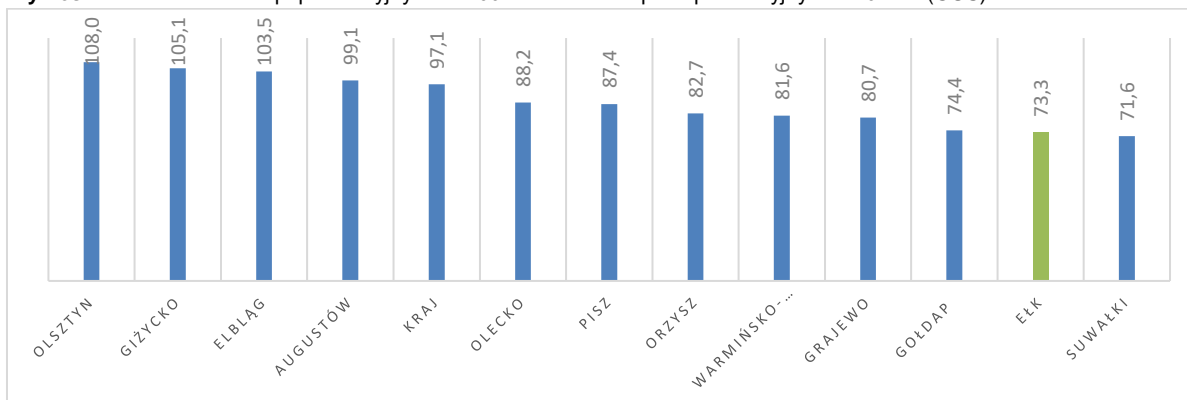
	2008	2009	2010	2011	2012
zameldowania					
ogółem	796	708	715	770	791
zameldowania z miast	311	287	242	230	275
zameldowania ze wsi	434	361	345	433	411
zameldowania z zagranicy	51	60	128	107	105
wymeldowania					
ogółem	630	547	605	589	593
wymeldowania do miast	259	205	226	269	245
wymeldowania na wieś	300	295	327	272	294
wymeldowania za granicę	71	47	52	48	54

Miasto Elk charakteryzuje **korzystna struktura według ekonomicznych grup wieku**. Najwięcej jest osób w grupie wieku produkcyjnego, co stanowi potencjał dla rozwoju miasta. Podkreślenia wymaga fakt, że liczba osób w tej grupie wiekowej systematycznie rośnie (nieznaczny spadek w 2012 r.), choć jednocześnie wzrasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym i maleje grupa osób w wieku przedprodukcyjnym, co jest tendencją ogólnokrajową.

Wykres 3 Struktura wiekowa ludności Elku w 2012 r. (w %, źródło: GUS).

Wykres 4 Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym w 2012 r. (GUS)

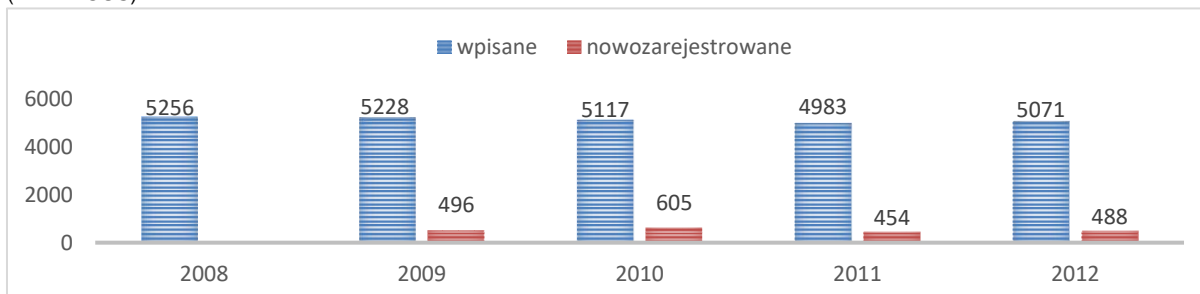

W 2012 r. w Elku mieszkało 48% mężczyzn oraz 52% kobiet - na 100 mężczyzn przypadło w 2012 r. 108 kobiet. Należy zauważyć, że w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym liczba mężczyzn przewyższa liczbę kobiet. Dopiero w wieku poprodukcyjnym proporcja ta odwraca się – mężczyźni stanowią tylko ok. 29% ogółu mieszkańców, kobiety natomiast 71%. W tej grupie wiekowej na 100 mężczyzn przypada 249 kobiet.

GOSPODARKA

Na koniec 2012 r. w Ełku zarejestrowanych było 5 071 podmiotów gospodarki narodowej. Podmioty te stanowiły 4,25% wszystkich jednostek w województwie. Spośród wszystkich podmiotów gospodarczych **98,7% to mikro i małe przedsiębiorstwa.**

Wykres 5 Podmioty gospodarki narodowej wpisane i nowo zarejestrowane w rejestrze REGON w Ełku w latach 2008-2012 (źródło: GUS)

W porównaniu z 2008 r. liczba podmiotów gospodarczych zmniejszyła się o 185, czyli o 3,5%. W 2012 r. zarejestrowano 488 nowych podmiotów gospodarki, czyli mniej niż w latach 2009-2010, ale więcej niż w roku 2011.

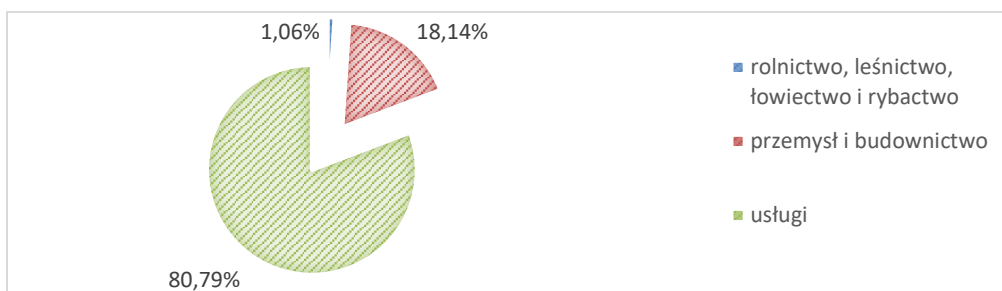
Na tle analizowanych miast w Ełku funkcjonowało względnie mało podmiotów gospodarczych. W 2012 r. ich liczba na 10 tys. mieszkańców wynosiła 850. Było to więcej niż w Grajewie i Orzyszu, ale mniej niż w pozostałych analizowanych miastach. W okresie 2009-2011 liczba podmiotów przypadająca na 10 tys. mieszkańców Ełku zmniejszyła się o 7,41%, a w 2012 r. w stosunku do 2011 r. nieznacznie wzrosła (o 1%). Poprawa sytuacji w 2012 r. dotyczyła większości porównywanych miast.

W 2012 r. zanotowano, po raz pierwszy od 2009 r., wzrost liczby podmiotów nowo zarejestrowanych. W przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców mniej firm zarejestrowano w Gołdapi, Orzyszu i Grajewie. Jednocześnie w 2012 r. nastąpił znaczny spadek liczby wyrejestrowanych firm osiągając najniższy poziom od 2009 r. Na 10 tys. mieszkańców mniej firm wyrejestrowano jedynie w Augustowie i Orzyszu.

Działalność przedsiębiorców z Ełku jest związana głównie z handlem i naprawami. W 2012 r. ponad ¼ podmiotów należała do tej sekcji. Kolejne co do wielkości branże to budownictwo (11,65%), a następnie transport i gospodarka magazynowa (8,44%), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (7,71%), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (7,59%) oraz obsługa rynku nieruchomości (7,28%).

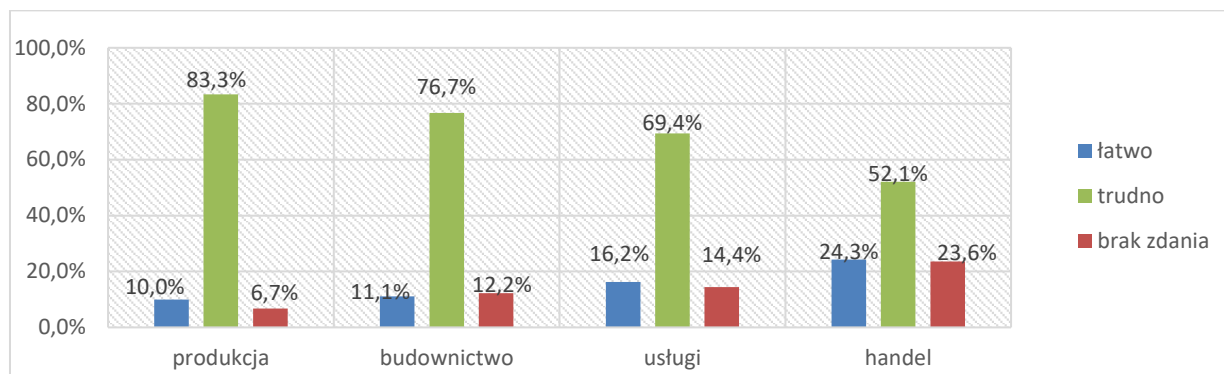
Struktura branżowa podmiotów gospodarczych funkcjonujących w Ełku jest względnie stabilna i nie różni się znacząco od struktury całego województwa i analizowanych miast. W odniesieniu do całego województwa warmińsko-mazurskiego nieco mniejszą rolę odgrywa w Ełku leśnictwo, łowiectwo i rybactwo oraz przetwórstwo przemysłowe, a większą transport i gospodarka magazynowa oraz handel i naprawy.

Wykres 6 Podział ełckich firm według sektorów gospodarki (2012 r. - źródło: GUS)

Badanie przeprowadzone w lutym i marcu 2012 r. wśród ełckich firm³ wykazało, że połowa przedsiębiorstw z Ełku (52,7%) ma zasięg lokalny, 19,9% wojewódzki, 21,9% krajowy a 5,5% zagraniczny. Zasięg lokalny mają przede wszystkim firmy handlowe i usługowe, wojewódzki – produkcyjne i budowlane, krajowy i zagraniczny – produkcyjne. Niemal 68% firm ma **trudności ze znalezieniem pracowników w potrzebnych zawodach**.

Wykres 7 Ocena możliwości znalezienia przez firmy z Ełku pracowników w potrzebnym zawodzie (źródło: Instytut Eurotest, 2012).

Około 75% ełckich firm ocenia pozytywnie Ełk jako miejsce do prowadzenia działalności gospodarczej (negatywną ocenę w tej kwestii wystawiają w głównej mierze firmy handlowe). Przedsiębiorcy wskazują, że Ełk posiada następujące **atuty dla prowadzenia biznesu**:

- położenie geograficzne,
- atrakcje turystyczne,
- dobra komunikacja,
- dobra promocja miasta,
- rozwój miasta.

Jako **mankamenty miasta i barierę w rozwoju biznesu** przedsiębiorcy podają następujące czynniki:

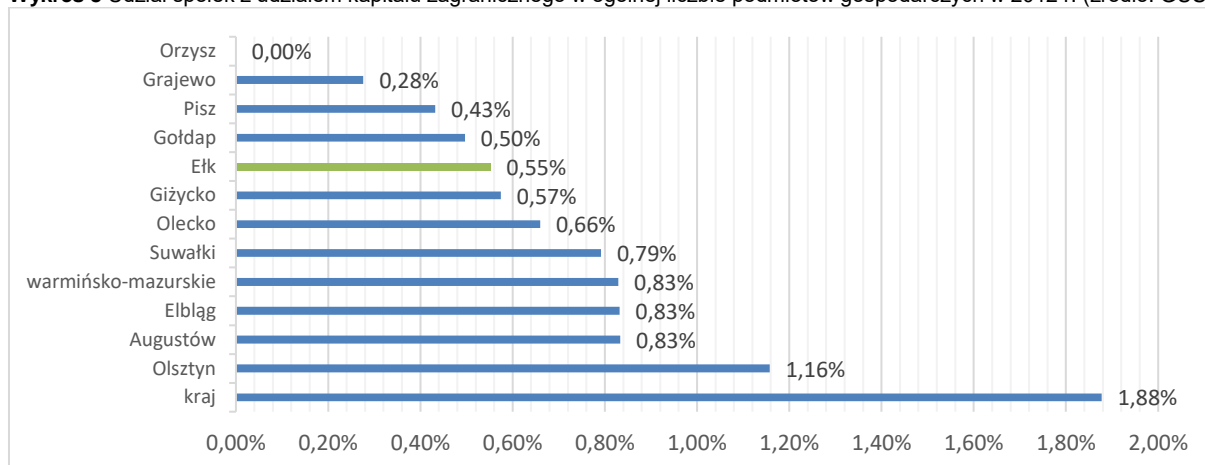
- konkurencja marketów dla małych sklepów,
- brak wykwalifikowanych pracowników,
- niskie dochody mieszkańców,
- brak gazu ziemnego,
- za wysokie podatki lokalne,
- brak w pobliżu lotniska⁴.

Stosunkowo niewiele firm w Ełku to firmy z kapitałem zagranicznym. W podobnej wielkości mieście, jakim są Suwałki, w 2012 r. działało 55 takich firm, podczas gdy w Ełku 28, w Augustowie 23, a w Giżycku 19.

³Stan i rozwój lokalnej gospodarki Ełku ze szczególnym uwzględnieniem sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w 2012 roku, Instytut Eurotest, 2012 r.

⁴Stan i rozwój lokalnej gospodarki Ełku ze szczególnym uwzględnieniem sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w 2012 roku, Instytut Eurotest, 2012 r.

Wykres 8 Udział spółek z udziałem kapitału zagranicznego w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych w 2012 r. (źródło: GUS).

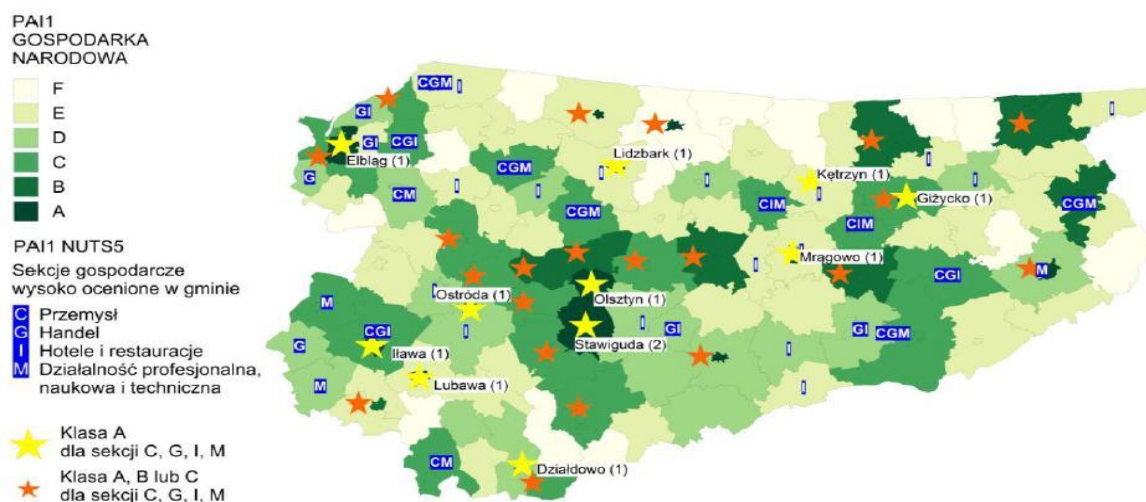

Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na podejmowane przez Miasto Ełk **działania w celu przyciągnięcia inwestorów zagranicznych**, które zostały dostrzeżone przez twórców raportu z badania jakości obsługi potencjalnych inwestorów przez urzędy gmin, w wyniku którego utworzono ranking „Gmina na 5”⁵. Tytułem „Gmina na 5” nagradza się samorządy wyróżniające się wysokim poziomem obsługi z wykorzystaniem elektronicznych narzędzi komunikacji.

Działania władz miejskich zostały również dostrzeżone przez autorów projektu *Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025*, w którym stwierdzono, że „...istotną cechą trzech najważniejszych w województwie ośrodków miejskich Olsztyna, Elbląga i Ełku jest wysoka aktywność władz w kreowaniu procesów rozwoju w układach ponadlokalnych, pozyskiwaniu środków z UE oraz szersze wprowadzanie instrumentów służących rozwojowi gospodarki innowacyjnej”.

Wg raportu *Atrakcyjność inwestycyjna regionów 2012*⁶, opracowanego przez Centrum Analiz Lokalnych i Regionalnych, Ełk znalazł się na 9 miejscu pod względem atrakcyjności inwestycyjnej dla gospodarki narodowej i wybranych sekcji wśród wszystkich gmin województwa warmińsko-mazurskiego.

Rysunek 3 Różnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej gmin województwa warmińsko-mazurskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji (źródło: raport *Atrakcyjność inwestycyjna regionów 2012*).

⁵ Badanie przeprowadzone przez Studenckie Koło Naukowe Przedsiębiorczości i Analiz Regionalnych SGH.

⁶ *Atrakcyjność inwestycyjna regionów 2012*, Centrum Analiz Regionalnych i Lokalnych, Warszawa 2012.

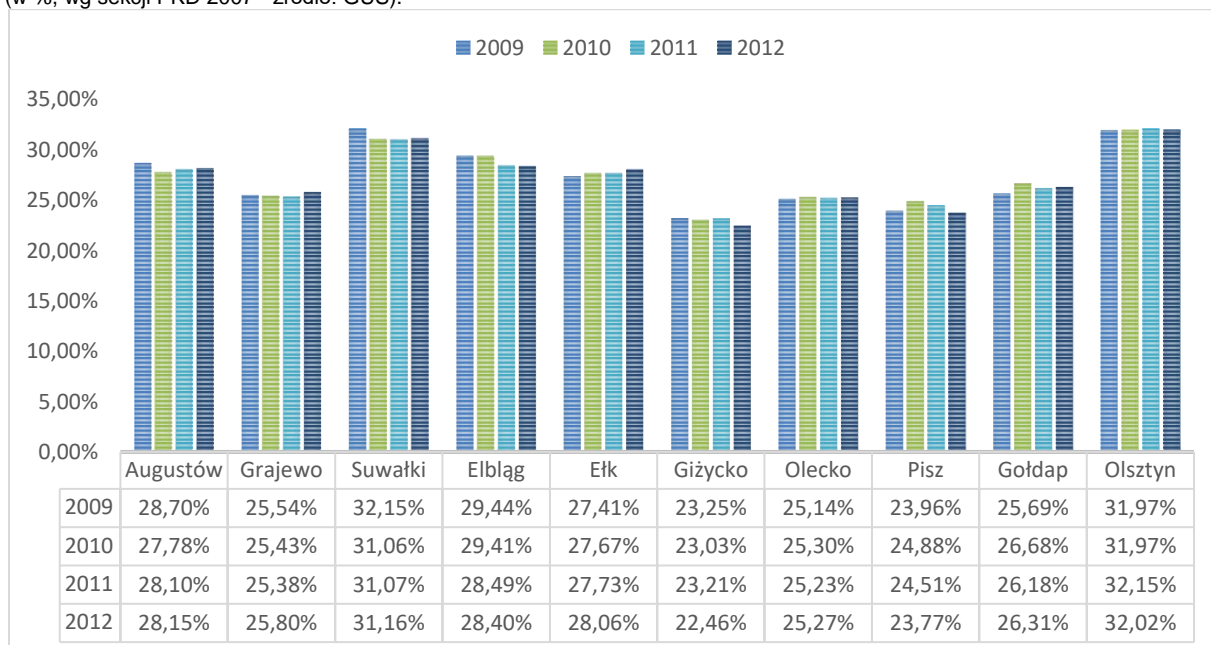
W celu tworzenia warunków i ułatwień do podejmowania działalności gospodarczej, a tym samym do wzrostu przedsiębiorczości, Miasto Ełk podejmuje różnorodne działania m.in. **został utworzony Park Naukowo-Technologiczny w Ełku (PNT)**. PNT oferuje w pełni przygotowane tereny inwestycyjne posiadające uregulowany stan prawny i własnościowy. PNT zapewnia inwestorom doskonałe warunki do poszukiwań nowych rozwiązań technologicznych, rozwoju firm innowacyjnych i realizacji pomysłów opartych na nowoczesnych technologiach. Domeną PNT w Ełku jest wspieranie przedsiębiorstw o charakterze technologicznym na wszystkich etapach ich rozwoju wraz ze stymulowaniem procesów powstawania nowych firm tego typu poprzez inkubowanie. Przedsiębiorcy mogą uzyskać pomoc w zakresie doradztwa i usług specjalistycznych. PNT promuje też prace badawczo-rozwojowe i ich transfer do przemysłu.

Na terenie miasta Ełku funkcjonuje **podstrefa Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej** o powierzchni prawie 130 ha. Strefa oferuje grunty przemysłowe z ulgami podatkowymi wyposażone w pełną infrastrukturę techniczną. Prowadzi tutaj działalność 28 firm, które zatrudniają 1 892 osoby (stan na 31.12.2012 r.). Pomimo, że ilość przedsiębiorstw utrzymuje się na względnie stałym poziomie, systematycznie rośnie liczba osób zatrudnionych w firmach działających w strefie. W 2013 r. strefa została poszerzona o tereny Parku Naukowo-Technologicznego w Ełku.

Władze miasta podpisały również **porozumienie z Polską Agencją Informacji i Inwestycji Zagranicznych** na rzecz współpracy w zakresie promocji gospodarczej Ełku. Porozumienie z PAIIIZ umożliwi szersze współdziałanie na rzecz gospodarczej promocji Miasta Ełku. Głównym celem tej współpracy jest zwiększenie szans miasta na pozyskanie kolejnych inwestorów.

Pod względem udziału firm zajmujących się działalnością związaną z gospodarką innowacyjną (sekcje C, E, H, J, K, M PKD 2007) w liczbie wszystkich zarejestrowanych w danej jednostce podmiotów gospodarczych Ełk wypada dosyć korzystnie plasując się za Olsztynem, Elblągiem i Suwałkami, przy czym Ełk jest jedynym miastem, w którym w analizowanym okresie wartość tego wskaźnika systematycznie rośnie.

Wykres 9 Udział firm zarejestrowanych w sekcjach innowacyjnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (w %, wg sekcji PKD 2007 - źródło: GUS).

Tabela 2 Udział firm zarejestrowanych w sekcjach innowacyjnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (w %, wg sekcji PKD 2007 –źródło: GUS).

	Sekcja C (przetwórstwo przemysłowe)				Sekcja E (dostawy wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją)				Sekcja H (transport i gospodarka magazynowa)			
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Augustów	9,08%	8,37%	7,86%	8,08%	0,17%	0,22%	0,22%	0,25%	8,88%	8,01%	8,60%	8,59%
Grajewo	8,02%	7,75%	8,03%	8,51%	0,11%	0,11%	0,11%	0,17%	8,19%	7,97%	7,98%	7,96%
Suwałki	7,68%	7,92%	7,86%	7,92%	0,18%	0,16%	0,16%	0,16%	9,77%	8,97%	8,62%	8,41%
Elbląg	8,96%	8,85%	8,74%	8,79%	0,15%	0,13%	0,12%	0,11%	7,55%	7,36%	6,78%	6,44%
Ełk	5,93%	6,25%	6,20%	6,09%	0,25%	0,27%	0,26%	0,30%	9,03%	8,85%	8,71%	8,44%
Giżycko	6,23%	6,37%	6,55%	6,53%	0,21%	0,30%	0,31%	0,33%	5,62%	5,31%	5,14%	4,93%
Olecko	7,56%	7,97%	7,63%	8,07%	0,43%	0,45%	0,52%	0,51%	5,78%	5,94%	5,92%	5,89%
Pisz	6,45%	6,49%	6,67%	6,37%	0,35%	0,33%	0,28%	0,32%	7,26%	7,04%	6,45%	5,94%
Goldap	9,77%	9,49%	9,68%	9,43%	0,50%	0,49%	0,50%	0,50%	6,02%	6,31%	5,95%	5,74%
Olsztyn	6,27%	6,35%	6,23%	6,10%	0,26%	0,26%	0,28%	0,27%	7,38%	7,08%	6,93%	6,63%

	Sekcja J (informacja i komunikacja)				Sekcja K (działalność ubezpieczeniowa i finansowa)				Sekcja M (działalność profesjonalna, naukowa i techniczna)			
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Augustów	1,49%	1,33%	1,38%	1,38%	2,87%	2,89%	3,03%	2,75%	6,21%	6,96%	7,00%	7,10%
Grajewo	1,19%	1,74%	1,73%	1,88%	3,22%	2,87%	2,45%	2,38%	4,80%	4,99%	5,08%	4,92%
Suwałki	1,72%	1,80%	1,99%	2,06%	4,36%	4,00%	3,89%	3,83%	8,45%	8,21%	8,55%	8,80%
Elbląg	1,31%	1,37%	1,40%	1,50%	4,13%	4,14%	3,86%	3,96%	7,35%	7,55%	7,59%	7,59%
Ełk	1,36%	1,49%	1,59%	1,99%	3,60%	3,44%	3,43%	3,65%	7,25%	7,37%	7,55%	7,59%
Giżycko	1,17%	1,42%	1,47%	1,21%	2,89%	2,69%	2,54%	2,57%	7,13%	6,94%	7,20%	6,89%
Olecko	1,88%	1,93%	2,08%	1,93%	2,89%	2,57%	2,80%	2,74%	6,60%	6,44%	6,28%	6,14%
Pisz	1,15%	1,49%	1,50%	1,46%	2,88%	2,81%	2,78%	2,76%	5,88%	6,71%	6,84%	6,92%
Goldap	0,78%	1,25%	1,22%	1,28%	2,19%	2,29%	2,37%	2,41%	6,44%	6,86%	6,46%	6,95%
Olsztyn	2,42%	2,78%	2,85%	2,93%	4,32%	4,03%	4,00%	4,13%	11,32%	11,47%	11,87%	11,97%

Niekorzystnie prezentują się statystyki dotyczące przedsiębiorczości ełczan. Biorąc pod uwagę osoby prowadzące działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wskaźniki dla Ełku są lepsze jedynie od Orzysza i takie same jak dla Grajewa. Należy przy tym zauważyć, że w 2012 r., po 3 latach spadku, wzrosła ogólna liczba osób prowadzących własną działalność gospodarczą.

Tabela 3 Osoby prowadzące własną działalność gospodarczą w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym (źródło: GUS)

	Kraj	Województwo	Augustów	Grajewo	Suwałki	Olsztyn	Elbląg	Ełk	Giżycko	Olecko	Orzysz	Pisz	Goldap
2009	11	9	13	9	12	12	10	10	13	15	7	10	12
2010	12	9	11	10	12	13	11	10	12	14	7	11	12
2011	12	9	11	9	12	13	10	9	12	13	7	10	11
2012	12	9	11	9	12	13	10	9	12	13	7	10	11

Istotnym problemem hamującym przedsiębiorczość mieszkańców i rozwój firm jest **małe wsparcie ze strony instytucji otoczenia biznesu**. Raport *Badanie instytucji otoczenia biznesu województwa warmińsko-mazurskiego pod kątem konkurencyjności i innowacyjności świadczonych usług wraz z rekomendacjami*⁷ wykazał występowanie tzw. „białych plam” - żadna z badanych instytucji w podregionie ełckim nie wskazała usług doradczo-informacyjnych w zakresie technologii, pomocy finansowej, kojarzenia partnerów gospodarczych, stymulowania współpracy między przedsiębiorstwami, organizacji i uczestnictwa w targach oraz udostępniania infrastruktury instytucjonalnej jako działalności dominującej. Badanie wykazało również nierównomierny rozkład instytucji w województwie – 35,7% z nich działało na terenie podregionu elbląskiego, 47,6% olsztyńskiego, a jedynie 16,7% ełckiego. Hierarchizacja analizowanych podmiotów⁸ wykazała również, że instytucje działające w podregionie ełckim w zdecydowanej większości znalazły się na końcu rankingu.

Do IOB w Ełku można zaliczyć m.in.:

- Park Naukowo-Technologiczny w Ełku,
- Warmińsko-Mazurska Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. – Punkt Konsultacyjny RSWI;
- Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich,
- Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego,
- Ełckie Forum Wspierania Samozatrudnienia Bezrobotnych - Inkubator Przedsiębiorczości,
- Warmińsko-Mazurski Fundusz Poręczenia Kredytowe Sp. z o.o.,
- Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego,
- ATEST Szkolenia, Obsługa Firm,
- Zakład Doskonalenia Zawodowego,
- Centrum Szkoleń i Certyfikacji Wyższej Szkoły Gospodarki,
- Ełckie Centrum Eventu, Biznesu i Turystyki,
- EVIKOR Centrum Usługowe i Szkoleniowe,
- Centrum Szkoleniowe „ALFA”.

⁷ R. Kisiel, M. Wojarska, K. Babuchowska, R. Marks-Bielska, Olsztyn 2010.

⁸na podstawie samooceny instytucji w zakresie ich konkurencyjności i innowacyjności dokonana w oparciu o metodę sumy punktów

Wg Warmińsko-Mazurskiego Biura Planowania Przestrzennego **z terenu powiatu ełckiego najwięcej osób dojeżdża do pracy do miasta Ełk** (6,4% ogółu osób pracujących w mieście). Z kolei z Ełku do pracy wyjeżdża 2% ludności w wieku produkcyjnym. Dobra sytuacja na rynku pracy miasta Ełk wpływa na mobilność przestrzenną ludności zamieszkującej w sąsiednich gminach. Promień odległości największej liczby dojazdów do pracy do Ełku to odległość maksymalnie do 20 km. Oznacza to, że ludność przyjeżdżająca do pracy do miasta to głównie mieszkańcy okalającej miasto gminy Ełk i sąsiednich gmin. Większa jest natomiast odległość wyjazdów do pracy z Ełku - około 60 km. Poza miastem mieszkańcy Ełku najczęściej znajdują zatrudnienie w oddalonym o 25 km Grajewie w 2 dużych firmach (MLEKPOL i Pfleiderer Grajewo S.A.).

W ełckich firmach pracują głównie mieszkańcy miasta. Średnio osoby zamieszkałe w Ełku stanowią nie mniej niż 80% pracowników. Duża grupa pracowników dojeżdża z gminy Ełk, w większości z miejscowości położonych około 10-15 km od granic miasta. Przeważnie miejscowości te są skomunikowane z Ełkiem liniami autobusowymi, rozwija się w nich ruch budowlany, powstały osiedla domów jednorodzinnych, do których wyprowadzili się mieszkańcy Ełku. W Ełku zatrudnione są również osoby z gmin Stare Juchy, Prostki, Kalinowo. Natężenie dojazdów do pracy w Ełku z innych części powiatu ełckiego maleje wraz ze zwiększaniem się odległości od danej miejscowości do miasta, co jest związane opłacalnością zatrudnienia w Ełku tj. przeważająco z niskimi zarobkami i wysokimi kosztami dojazdu⁹.

RYNEK PRACY

Stopa bezrobocia na koniec 2012 r. w powiecie ełckim kształtowała się na poziomie 26,4% (24,8 % na koniec 2011 r.) Odpowiednie wskaźniki wynosiły:

- województwo warmińsko- mazurskie – 21,2 %,
- kraj – 13,4 %.

Liczba bezrobotnych ełczan zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ełku na koniec 2012 r. wyniosła 5 247 osób (w tym 1 133 osób z prawem do zasiłku). **W Ełku w 2012 r. bez pracy było 13,3% osób w wieku produkcyjnym** (wzrost o 4,1 p.p. w stosunku do roku 2008).

Wykres 10 Liczba osób bezrobotnych w Ełku w latach 2008-2012 (źródło: PUP w Ełku).

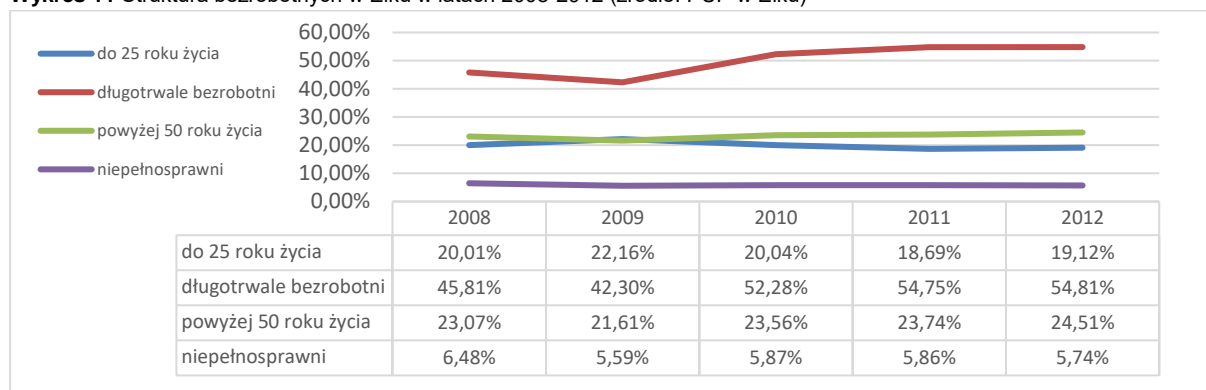
Tabela 4 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Ełku na tle wybranych miast i województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2008-2012 (w %, źródło: GUS).

	kraj	województwo	Augustów	Grajewo	Suwałki	Olsztyn	Elbląg	Ełk	Giżycko
2008	6,0	9,4	9,4	11,0	5,4	3,0	6,0	9,2	8,1
2009	7,7	11,7	10,8	13,7	7,7	5,1	8,3	12,2	10,1
2010	7,9	11,1	11,2	14,3	7,4	5,0	9,2	11,7	9,2
2011	8,0	11,3	11,3	14,6	7,7	5,3	8,1	12,5	8,1
2012	8,7	12,0	11,3	14,1	8,1	6,3	9,2	13,3	9,2

⁹Obszar funkcjonalny ośrodka subregionalnego Ełk. Delimitacja, W-M Biuro Planowania Przestrzennego, Olsztyn 2012 r.

Nadal mniejsze szanse na znalezienie zatrudnienia mają kobiety, choć ich udział spadł z poziomu 53,17% w 2008 r. do 51,86% w 2012 r. Od 2009 r. rośnie udział osób długotrwale bezrobotnych i osób powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych. Do 2011 r. mała udział osób poniżej 25 roku życia, jednak w 2012 r. wskaźnik ten ponownie wzrósł.

Wykres 11 Struktura bezrobotnych w Ełku w latach 2008-2012 (źródło: PUP w Ełku)

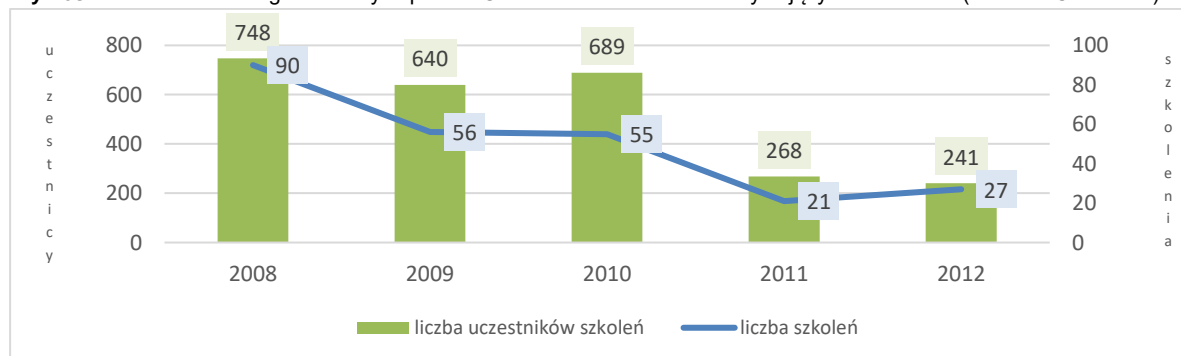
Wg danych PUP **dominującym wiekiem wśród osób bezrobotnych z Ełku jest przedział 25 –34 lata** (29,81% ogółu bezrobotnych). Udział bezrobotnych w przedziałach 18-24, 35-44, 45-54 kształtuje się na poziomie 18-19 procent. Najmniej liczną grupą bezrobotnych są osoby w wieku 55-64 lat (13,13%).

Pod względem wykształcenia na koniec grudnia 2012 r. w Ełku **najliczniejszą grupą bezrobotnych były osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne i niższe** (26,07% ogółu bezrobotnych). Wykształceniem policealnym i średnim zawodowym legitymowało się 25,65% pozostających bez pracy. Trzecią pod względem liczebności jest grupa bezrobotnych posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe (23,25%). Tylko 11,53% ogółu bezrobotnych posiadało wykształcenie wyższe. Nieliczną grupą są również bezrobotni legitymujący się wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 13,49 %.

Analizując strukturę bezrobocia pod względem czasu pozostawania bez pracy możemy zauważyć, że w końcu grudnia 2012 r. najliczniejszą grupę stanowiły osoby pozostające bez zatrudnienia od 12 do 24 miesięcy (1019 osób). Osoby te stanowiły 19,42% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych. Tylko nieco mniej liczną grupą są osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy (19,06%).

Wg danych Powiatowego Urzędu Pracy w Ełku w porównaniu z 2008 r. liczba organizowanych przez tę instytucję szkoleń spadła ponad trzykrotnie, a co się z tym wiąże nastąpił znaczny spadek osób korzystających ze szkoleń. Powodem takiego stanu rzeczy jest zmniejszenie środków publicznych przeznaczonych na realizację tego typu działań. Jednocześnie systematycznie wzrasta ilość nowych miejsc pracy uzyskiwanych przez PUP (200 w 2012 r.).

Wykres 12 Ilość szkoleń organizowanych przez PUP w Ełku i liczba osób korzystających ze szkoleń (źródło: PUP w Ełku)

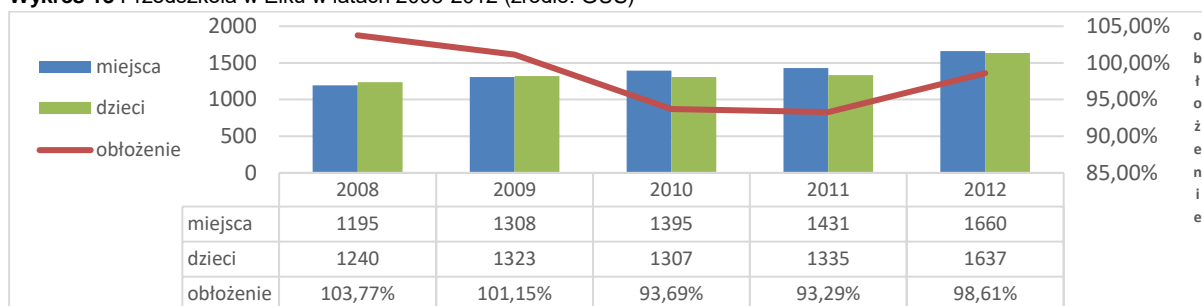

EDUKACJA

W latach 2008-2012 w Ełku działał 1 oddział żłobkowy. W 2012 r. mógł on przyjąć 100 dzieci. Liczba miejsc wzrosła w stosunku do 2008 r. o 48. W 2012 r. w oddziale przebywało 98 dzieci.

Na terenie Ełku w 2012 r. znajdowało się 11 przedszkoli. **Miasto posiada wystarczającą liczbę przedszkoli**, by zapewnić miejsce wszystkim dzieciom, które przed rozpoczęciem nauki w szkole muszą odbyć obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne. Ełk posiada tyle samo przedszkoli, co posiadające 10 tys. mieszkańców więcej Suwałki. W 2012 r. ¼ dzieci w wieku 3-6 lat było objętych wychowaniem przedszkolnym. Ponad 80% dzieci uczęszcza do przedszkoli prowadzonych przez jednostki samorządu.

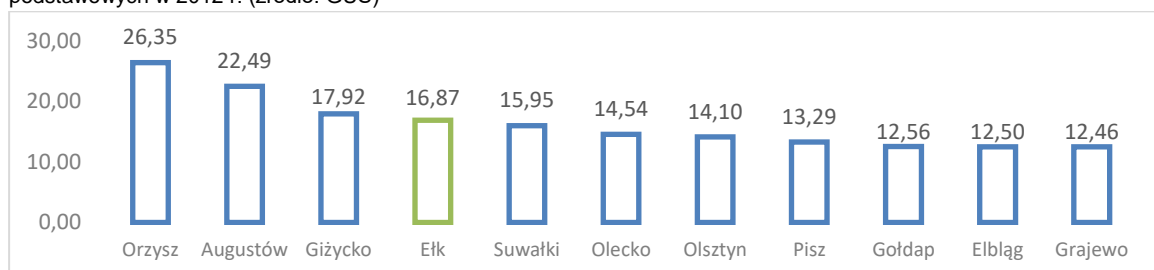
Wykres 13 Przedszkola w Ełku w latach 2008-2012 (źródło: GUS)

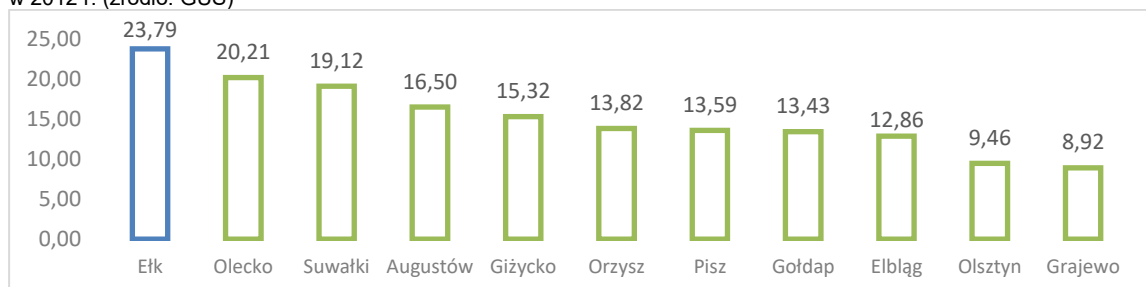
Według danych GUS na terenie Ełku w 2012 r. znajdowało się 10 szkół podstawowych, w których łącznie uczyło się 3 513 dzieci. W Ełku w 2012 r. funkcjonowało 9 gimnazjów (4 prowadzone przez miasto Ełk, 3 specjalne i 2 dla dorosłych), do których uczęszczało 2 070 uczniów. **Liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjów z roku na rok maleje.**

Wszystkie szkoły podstawowe i gimnazja w Ełku wyposażone są w komputery przeznaczone do użytku uczniów z dostępem do Internetu. Na 1 komputer z dostępem do Internetu w szkołach podstawowych w 2012 r. przypadało 16,87 uczniów. W przypadku gimnazjów w Ełku na 1 komputer przypadało najwięcej uczniów spośród analizowanych miast. Jednocześnie w Ełku obserwuje się stały spadek liczby uczniów przypadających na 1 komputer (23,79 uczniów).

Wykres 14 Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczonym do użytku uczniów w szkołach podstawowych w 2012 r. (źródło: GUS)

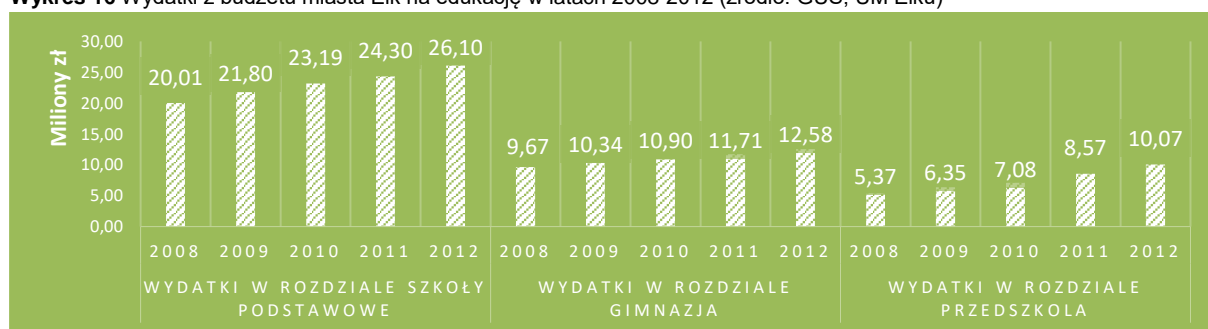
Wykres 15 Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczonym do użytku uczniów w gimnazjach w 2012 r. (źródło: GUS)

Analizując **wyniki egzaminu gimnazjalnego w 2012 r.** we wszystkich przypadkach **średnia dla miasta Elk jest wyższa niż średnia wojewódzka**. Najlepszy wynik ełccy gimnazjaliści uzyskali w części humanistycznej – język polski, ustępując miejsca jedynie miastom Augustów i Suwałki. W pozostałych przypadkach (historia i wiedza o społeczeństwie, matematyka, przedmioty przyrodnicze) Elk plasował się w środku stawki (za każdym razem za Augustowem i Suwałkami, w 3 przypadkach za Olsztynem, w 2 za Elblągiem).

W latach 2008-2012 stale wzrastała kwota, jaką miasto przeznaczało ze swego budżetu na edukację.

Wykres 16 Wydatki z budżetu miasta Elk na edukację w latach 2008-2012 (źródło: GUS, UM Elku)

Szkolnictwo ponadgimnazjalne w Elku realizowane jest w liceach ogólnokształcących, technikach, technikach uzupełniających oraz w szkołach zawodowych. W Elku znajdują się także ponadgimnazjalne technika uzupełniająca dla dorosłych i szkoły policealne. Liczba uczniów wszystkich typów szkół corocznie maleje.

Tabela 5 Szkoły ponadgimnazjalne w Elku (źródło: GUS).

	licea ogólnokształcące dla młodzieży bez specjalnych	zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży bez specjalnych	licea profilowane dla młodzieży bez specjalnych	technika dla młodzieży bez specjalnych
Augustów	2	2	1	2
Elbląg	6	4	0	9
Elk	4	3	0	7
Giżycko	4	1	0	4
Gołdap	1	2	1	1
Grajewo	2	0	0	1
Olecko	3	1	1	2
Olsztyn	14	5	0	10
Orzysz	1	0	0	0
Pisz	3	1	1	1
Suwałki	6	3	0	6

Tabela 6 Liczba uczniów ełckich szkół w latach 2008-2012 (źródło: GUS).

	2008	2009	2010	2011	2012
szkoły podstawowe	3 718	3 681	3 605	3 556	3 513
gimnazja	2 350	2 230	2 120	2 078	2 070
szkoły zawodowe (zasadnicze zawodowe, technika, licea profilowane)	2 693	2 546	2 486	2 307	2 120
licea ogólnokształcące	1 797	1 691	1 622	1 582	1 530

Wyniki pisemnych egzaminów maturalnych z 2012 r. na poziomie podstawowym wskazują, że średni procent punktów z j. polskiego dla powiatu ełckiego (48,5%) plasuje go w środku stawki, *ex aequo* z powiatem augustowskim i przed powiatami gołdapskim, oleckim i giżyckim. W przypadku j. angielskiego (68,8%) gorszą średnią miały jedynie powiaty piski i olecki. Zdecydowanie korzystniej przedstawia się sytuacja w przypadku egzaminu z matematyki – powiat ełcki (59,6%) okazał się gorszy tylko od powiatów augustowskiego (64,6%), m. Suwałki (63,3%) i m. Elbląg (61%).

Ełcka młodzież chętnie korzysta z możliwości uczęszczania na zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne. Corocznie wzrasta liczba zajęć i liczba osób z nich korzystających.

Wykres 17 Zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne w Ełku (źródło: UM Ełku)

Szkolnictwo wyższe obejmuje 4 uczelnie: Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania w Białymstoku Filia w Ełku, Wydział Gospodarki Turystycznej w Ełku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy, Wydział Studiów Technicznych i Społecznych w Ełku Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie, Wyższe Seminarium Duchowe Diecezji Ełckiej. Spośród wszystkich uczelni wyższych w 2012 r. jedynie WSiFZ oferowała studia na kierunkach technicznych (informatyka i budownictwo).

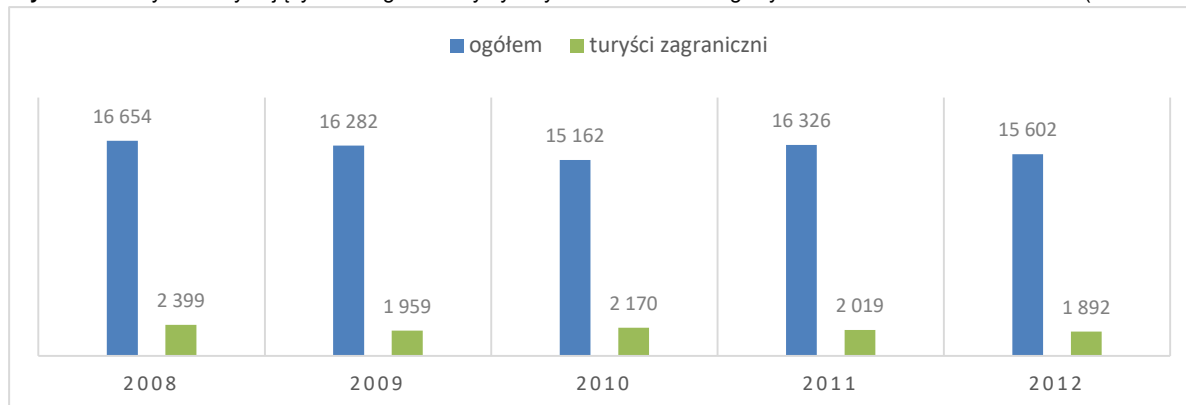
TURYSTYKA

Ełk położony jest na obszarze Zielonych Płuc Polski - jednego z najcenniejszych ekosystemów w kraju i w Europie. W chwili obecnej **sektor turystyki charakteryzuje się stosunkowo słabym poziomem rozwoju bazy noclegowej, zagospodarowania turystycznego i ruchu turystycznego.** Ełk posiada natomiast cechy takie jak walory przyrodnicze, kulturowe czy dostępność komunikacyjna, które przy spełnieniu określonych warunków (inwestycje, promocja) dają szansę na rozwój turystyczny miasta (turystyka poznawcza i kwalifikowana). Przebieg głównych dróg krajowych otwiera szansę na rozwój turystyki tranzytowej (tworzenie miejsc obsługi recepcyjnej wzdłuż dróg i przy węzłach komunikacyjnych)¹⁰.

Miasto odwiedzają turyści zarówno krajowi, jak i zagraniczni. Wg danych pochodzących z *Raportu końcowego z Badania ruchu turystycznego Polski Północno-Wschodniej turyści z Polski stanowią blisko 90% ogółu turystów odwiedzających Ełk.* Do Ełku turyści przyjeżdżają głównie na wypoczynek. Imprezy kulturalne i rozrywkowe również są jednym z głównych celów przyjazdów turystów do miasta. Ełk głównie przyciąga turystów swoim bogactwem naturalnym (lasy, jeziora) oraz ciekawą propozycją imprez kulturalnych. Ełk kojarzy się turystom z ciszą, spokojem oraz mało uczęszczanym regionem.

¹⁰Obszar funkcjonalny ośrodka subregionalnego Ełk. Delimitacja, W-M Biuro Planowania Przestrzennego, Olsztyn 2012 r.

Wykres 18 Turyści korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Elku w latach 2008-2012 r. (źródło: GUS).

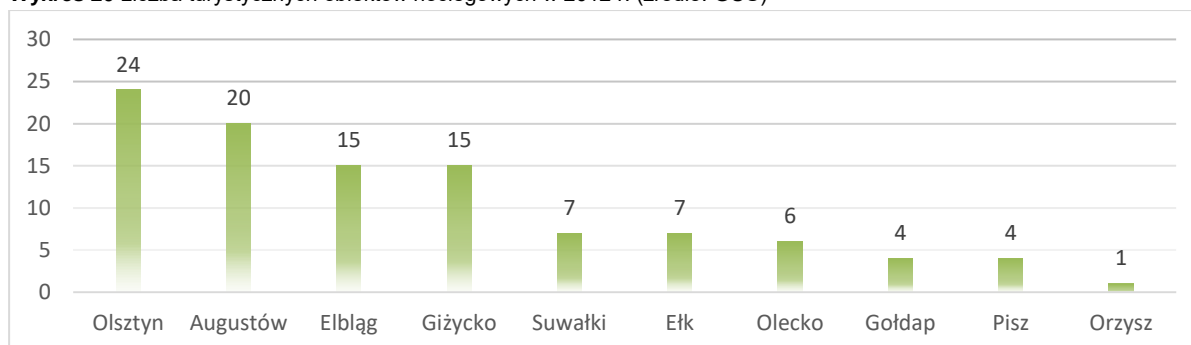
Miasto co roku zwiększa swoją ofertę w zakresie **oferowanych produktów turystycznych**. W 2012 r. oferta ta obejmowała: Festiwal Elk Ogień&Woda, Mazurskie Lato Muzyczne, II Mazurska Gala Sportów Walki, V Mazurskie Zawody Balonowe Elk 2012 o Puchar Prezydenta Miasta Elku, Festiwal Sportów Wodnych, kąpiele morsów, Elcka Kolej Wąskotorowa, Kino pod gwiazdami, „Odlotowy Elk” w ramach Mazurskiego Air Show, Mazovia MTB Maraton, BEKO Elk Triathlon, III Mazurskie Moto Show, Międzynarodowy Folklorystyczny Festiwal Dzieci i Młodzieży TĘCZA, MULATKA – Mazurskie Lato Kabaretowe, Festiwal Historyczny „Od Jaćwięgów do Mazurów”, Jarmark Kaziuka, Nagrody Białej Lilii, Frutti di Lago, Konkurs o Chochlę Prezydenta, Podróż ze smakiem, Fiesta Kartofella.

Wykres 19 Lokalne produkty region elckiego (UM Elku)

Wg danych pochodzących z raportu *Inwentaryzacja potencjału turystycznego obszaru EGO SA* baza noclegowa Elku obejmuje 19 obiektów (11 kwater prywatnych, 6 obiektów zakwaterowania zbiorowego, 2 campingi i pola namiotowe). Dane GUS wskazują, że w 2012 r. w Elku było 7 turystycznych obiektów noclegowych oferujących łącznie 541 miejsc noclegowych (w tym 233 miejsc całorocznych). W 2012 r. z noclegów w tych obiektach skorzystało 15 602 turystów (w tym 1 892 turystów zagranicznych). W Elku brakuje obiektów noclegowych o wysokim standardzie – do dyspozycji turystów są 2 hotele dwugwiazdkowe.

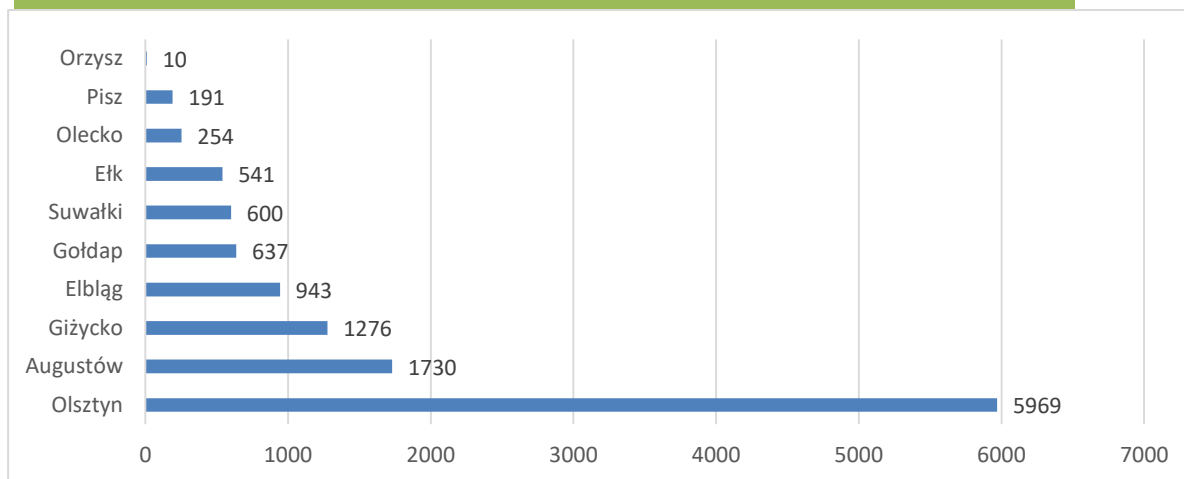
Wykres 20 Liczba turystycznych obiektów noclegowych w 2012 r. (źródło: GUS)

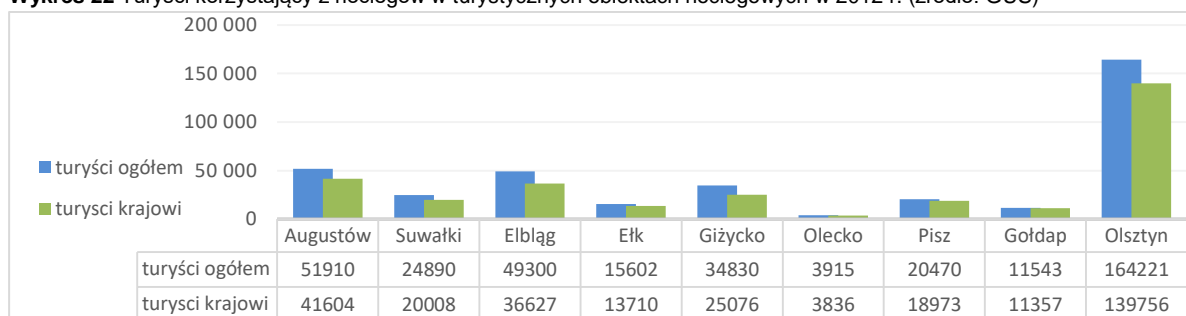

Wykres 21 Miejsca noclegowe w turystycznych obiektach noclegowych (źródło: GUS) – wykres za 2012 r.

EŁK	2008	2009	2010	2011	2012
miejsca noclegowe ogółem	690	498	507	532	541
miejsca noclegowe całoroczne	226	498	507	226	233

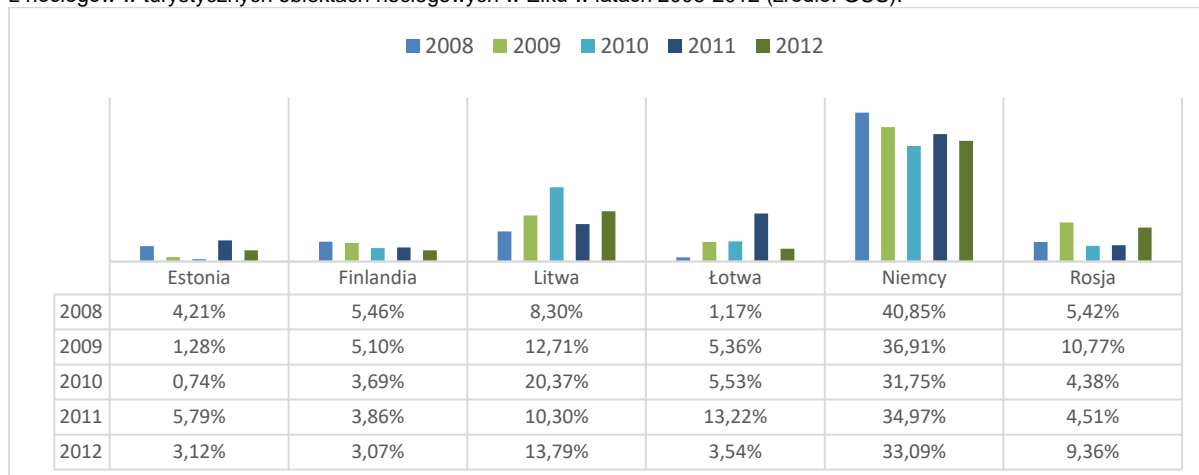

Wykres 22 Turyści korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w 2012 r. (źródło: GUS)

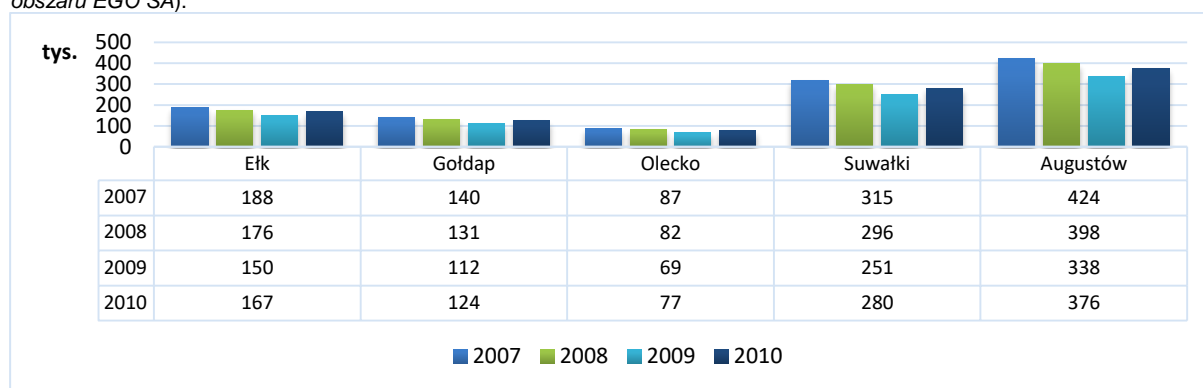
Zdecydowana **większość turystów zagranicznych odwiedzających Ełk w 2012 r. pochodziła z Europy, głównie z Niemiec**. Według danych GUS w 2012 r. w stosunku do 2008 r. spadła liczba turystów zagranicznych odwiedzających Ełk. Największy spadek w porównaniu z rokiem 2011 wystąpił wśród turystów estońskich i łotewskich, a największy wzrost wśród turystów z Rosji i Litwy. Udział Niemców w ogólnej liczbie turystów zagranicznych utrzymuje się od wielu lat na poziomie powyżej 30%.

Wykres 23 Udział turystów zagranicznych z wybranych krajów w ogólnej liczbie turystów zagranicznych korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Ełku w latach 2008-2012 (źródło: GUS).

Dane gromadzone przez GUS opierają się na informacjach uzyskiwanych od podmiotów prowadzących raportowanie statystyczne i dotyczą wyłącznie stanu rejestrowanego oraz nie obejmują osób przyjeżdżających jednodniowych, co przede wszystkim przekłada się na pomijanie osób przyjeżdżających z bliższej okolicy (np. z gmin województwa podlaskiego, mazowieckiego). W ramach realizacji projektu pn. *Platforma Współpracy - EGO SA* metodą szacunkową (dane GUS, badania ankietowe ogólnopolskie oraz z turystami na terenie EGO SA) przeprowadzono badanie ruchu turystycznego, które wykazało:

Wykres 24 Szacunek liczby turystów odwiedzający - jednodniowi i z noclegiem (łącznie - źródło: *Badanie ruchu turystycznego obszaru EGO SA*).

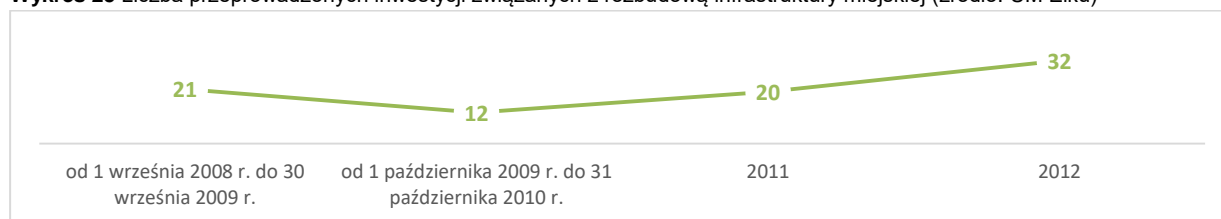

Według szacunków Ełk w 2010 r. odwiedziło ok. 167 tysięcy turystów, co stanowi 17 tys. więcej niż w 2009 r. i nieco mniej niż w 2008 r. Wśród wszystkich turystów w 2010 r. 58 tysięcy stanowili przyjezdni jednodniowi, a nocujący 109 tysięcy. Blisko 90% w strukturze turystów stanowili przyjezdni z Polski, głównie z województwa mazowieckiego oraz śląskiego (po 24 tys.). W stosunku do 2009 r. spadła liczba turystów z województwa śląskiego. Wśród turystów zagranicznych dominują przyjezdni z Niemiec (ponad 8 tys.). Ponadto należy zwrócić uwagę na przyjeżdżających z Litwy i Rosji. O ile liczba turystów z Niemiec nie zmieniła się istotnie, to duży spadek w stosunku do 2009 r. zanotowano w przypadku Litwinów i Rosjan.

INFRASTRUKTURA

Od 2010 r. następuje **stały wzrost liczby inwestycji związanych z rozbudową infrastruktury miejskiej**. W większości są to inwestycje dofinansowywane ze środków Unii Europejskiej i innych źródeł zewnętrznych.

Wykres 25 Liczba przeprowadzonych inwestycji związanych z rozbudową infrastruktury miejskiej (źródło: UM Ełku)

Najważniejsze inwestycje zrealizowane w latach 2008-2012:

1. Budowa obwodnicy miasta
2. Budowa i wyposażenie Parku-Naukowo-Technologicznego
3. Modernizacja Ełckiej Kolei Wąskotorowej
4. Budowa amfiteatru przy Ełckim Centrum Kultury

5. Modernizacja budynku Ełckiego Centrum Kultury wraz z wyposażeniem w kino
6. Budowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów wraz ze składowiskiem w Siedliskach k/Ełku
7. Rekultywacja składowiska odpadów komunalnych w Siedliskach k/Ełku
8. Budowa promenady pieszo-rowerowej nad Jeziorem Ełckim
9. Zastosowanie odnawialnych źródeł energii na potrzeby Centrum Edukacji Ekologicznej, Parku Wodnego, ZSS
10. Budowa boisk przy SP nr 4, SP nr 5, SP nr 7, ZSS
11. Kompleksowa modernizacja obiektów sportowo – rekreacyjnych przy MOSiR
12. Renowacja zabytkowej kamienicy przy ul. Małeckich 3 wraz z przyległym zabytkowym Parkiem Solidarności w Ełku
13. Modernizacja ulicy Sikorskiego na odc. od ulicy Łukasiewicza do ulicy Dolnej
14. Modernizacja ulicy Wojska Polskiego
15. Modernizacja ulicy Bema
16. Modernizacja ulicy Mickiewicza
17. Budowa ulicy Ogrodowej i Sportowej
18. Modernizacja ulic Rzemieślniczej i Bursztynowej
19. Budowa sieci szerokopasmowej aglomeracji Miasta Ełku
20. Zagospodarowanie Placu Jana Pawła II wraz z modernizacją ulicy Wojska Polskiego w Ełku
21. Przebudowa ulicy Kilińskiego od mostu na rzece Ełk do ulicy Targowej
22. Zakup ambulansów wraz z wyposażeniem przez Mazurskie Centrum Zdrowia Zakład Opieki Zdrowotnej w Ełku - "Pro-Medica"
23. Wyposażenie Mazurskiego Centrum Zdrowia ZOZ w Ełku - „Pro-Medica” w Ełku Sp. z o.o. w nowoczesną aparaturę do diagnostyki obrazowej oraz endoskopowej
24. Budynki socjalne przy ul. Sikorskiego
25. Adaptacja budynku pokoszarowego przy ul. Dąbrowskiego i Kościuszki na budynek mieszkalny wielorodzinny (budownictwo komunalne)

• KOMUNIKACJA DROGOWA I KOLEJOWA

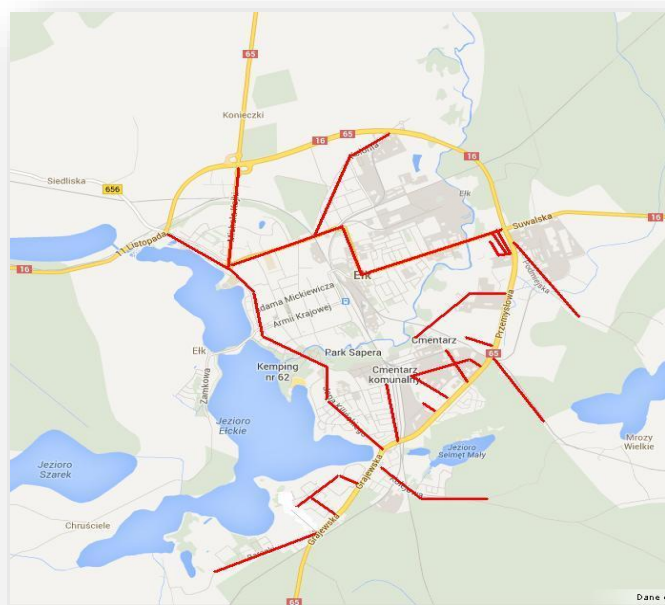
Ełk w skali makroregionu jest znaczącym drogowym węzłem komunikacyjnym. Przez miasto przebiegają drogi gminne, powiatowe i wojewódzkie(nr 656) oraz następujące drogi krajowe:

- **droga krajowa nr 16:** Dolna Grupa – Grudziądz – Iława – Ostróda – Olsztyn – Mrągowo – Ełk – Augustów – Ogrodniki (granica Państwa z Litwą);
- **droga krajowa nr 65:** granica Państwa – Gołdap – Olecko – Ełk – Grajewo – Mońki – Białystok – Bobrowniki (granica Państwa z Białorusią).

Drogi krajowe i wojewódzkie na obszarze powiatu ełckiego tworzą główny układ komunikacyjny obsługujący nie tylko powiat, ale region wschodni województwa (położenie na peryferiach województwa warmińsko-mazurskiego i znaczna odległość od stolicy regionu). Wiążą siedzibę powiatu z ośrodkami gminnymi w ramach powiatu, ale stanowią też ważne powiązania w połączeniach z sąsiednimi powiatami.

W Ełku sieć głównych dróg gminnych, połączonych z drogami krajowymi nr 16 i 65 oraz drogą wojewódzką nr 656, obejmuje ulice Grajewską, Kilińskiego, Wojska Polskiego, 11-go Listopada, Kajki, Przemysławą i obwodnicę miasta. Podstawowy układ komunikacyjny tworzą także ulice Sikorskiego, Łukasiewicza, Suwalska, Armii Krajowej, Mickiewicza, Kościuszki, Dąbrowskiego i Gdańska. Ponadto z drogami krajowymi łączą się ulice Kolonia, Baranki, Matki Teresy z Kalkuty, Jana Pawła II, Kolejowa, Norwida, Przytorowa, Ciepła, Strefowa, Okrężna, Żelazna, Krzemowa, Bursztynowa, Rzemieślnicza, Lazurowa.

Rysunek 4 Drogi dojazdowe do dróg krajowych i wojewódzkich w mieście Ełk.

Wg strategii wojewódzkiej powiat ełcki charakteryzuje **ekstremalnie niska dostępność komunikacyjna na tle województwa**. W KPZK powiat ełcki znalazł się w nielicznej grupie powiatów o złej dostępności czasowej samochodem osobowym do ośrodka wojewódzkiego.

Przez Ełk planowany jest przebieg trasy **Via Baltica** łączącej Polskę z krajami bałtyckimi (Warszawa-Ostrów Mazowiecka – Łomża – Szczuczyn – Ełk – Suwałki - granica Państwa w Budzisku). Częścią trasy Via Baltica będzie nowotworzona **droga ekspresowa S-61** Ostrów Mazowiecka – Łomża – Ełk – Suwałki – Budzisko, która planowana jest do włączenia w ramach sieci TEN-T. Inwestycja została podzielona na szereg odcinków, które będą realizowane niezależnie.

Ponadto wg *Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025* jedną z głównych inwestycji w dziedzinie zwiększenia wewnętrznej i zewnętrznej spójności komunikacyjnej będzie dokończenie modernizacji drogi krajowej nr 16, która będzie objęta siecią TEN-T, na odcinku od Borek Wielkich do Ełku. Modernizowana będzie również droga krajowa nr 65.

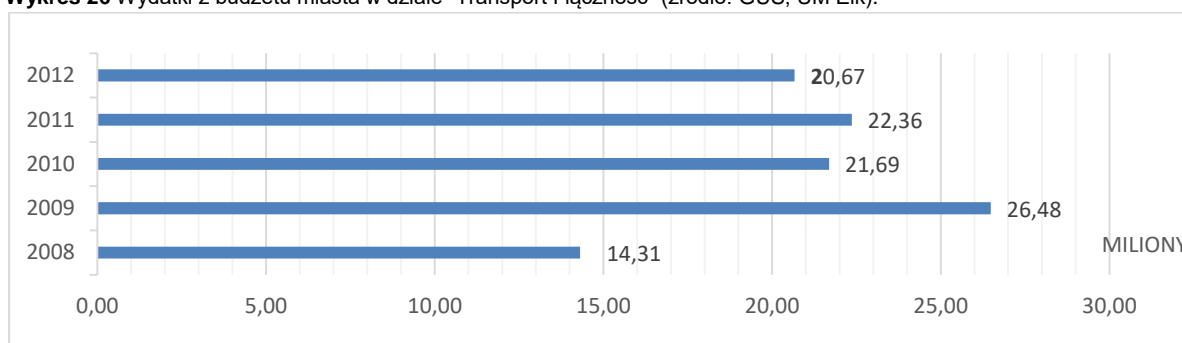
Zdecydowanie najważniejszą inwestycją drogową realizowaną w ostatnich latach w Ełku była **budowa obwodnicy miasta** trwająca w latach 2004-2012. Obwodnica omija miasto od północy, prowadzi łukiem do ulicy Przemysławskiej (inwestycyjnego i biznesowego serca Ełku, przy której zlokalizowany jest m.in. Park Naukowo-Technologiczny). Jej całkowita długość to ponad 11,5 km. Wzdłuż obwodnicy położona jest Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna Podstrefa Ełk skupiająca wiele zakładów produkcyjnych. W jej sąsiedztwie kompleksowo uzbrojono ok. 6 ha terenów przeznaczonych pod inwestycje przy ulicy Krzemowej. Przy obwodnicy mieszczą się również 23 ha terenów inwestycyjnych z pełną infrastrukturą należące do Parku Naukowo-Technologicznego. Uruchomienie nowej obwodnicy miejskiej niesie również wiele korzyści dla środowiska i jakości życia mieszkańców. Dzięki obwodnicy wyprowadzono z centrum Ełku uciążliwy ruch tirów i ciężkiego transportu, który do tej pory odbywał się ulicami

Grajewską, Kilińskiego, Wojska Polskiego, 11 Listopada, Sikorskiego, Łukasiewicza i Suwalską, a co za tym idzie, zmniejszył się poziom zanieczyszczenia i hałasu w mieście.

Rozwój sieci drogowej jest niezbędny ze względu na **położenie Elku na styku tras prowadzących do przejść granicznych** z Rosją, Litwą i Białorusią i narażenie na ruch tranzytowy samochodów ciężarowych. Wyniki Generalnego Pomiaru Ruchu z 2010 r. wskazują, że na drogach krajowych na terenie powiatu elkiego natężenie ruchu wzrosło. Porównując pomiar ruchu z 2005 i 2010 r. natężenie ruchu na drodze nr 16 wzrosło o ok. 20%, a na drodze 65 ok. 15-17%. Ruch letni na drogach krajowych jest średnio o 20% większy od średniodobowego ruchu rocznego¹¹.

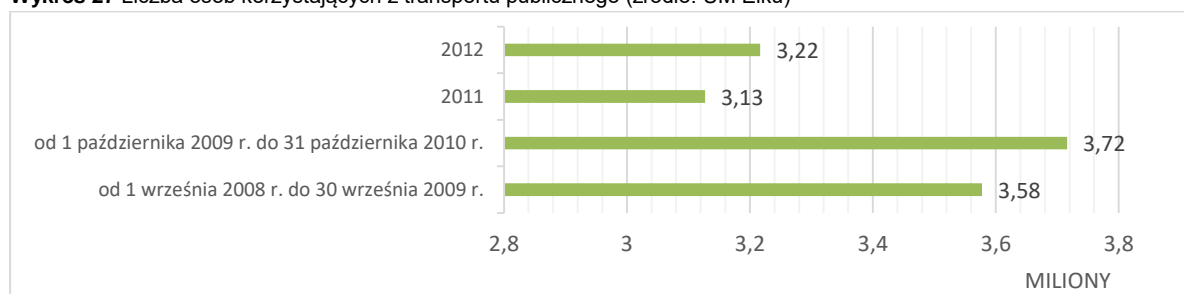
Szczyt wydatków z budżetu miasta na inwestycje w dziale „Transport i łączność” przypadł na 2009 r. Od tego czasu wydatki z budżetu miasta na ten cel utrzymują się na względnie stałym poziomie.

Wykres 26 Wydatki z budżetu miasta w dziale „Transport i łączność” (źródło: GUS, UM Elk).

Zadania z zakresu **transportu publicznego** wykonuje Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. MZK obsługuje 17 linii autobusowych, które przebiegają przez obszar Miasta Elk, Gminy Elk i Gminy Stare Juchy. W 2012 r. z transportu publicznego skorzystało łącznie 3,2 mln osób.

Wykres 27 Liczba osób korzystających z transportu publicznego (źródło: UM Elku)

Przez Elk przebiegają następujące **linie kolejowe**:

- Linia nr 38 Białystok-Bartoszyce
- Linia nr 41 Elk-Olecko
- Linia nr 219 Elk-Olsztyn
- Linia nr 223 Elk-Czerwonka.

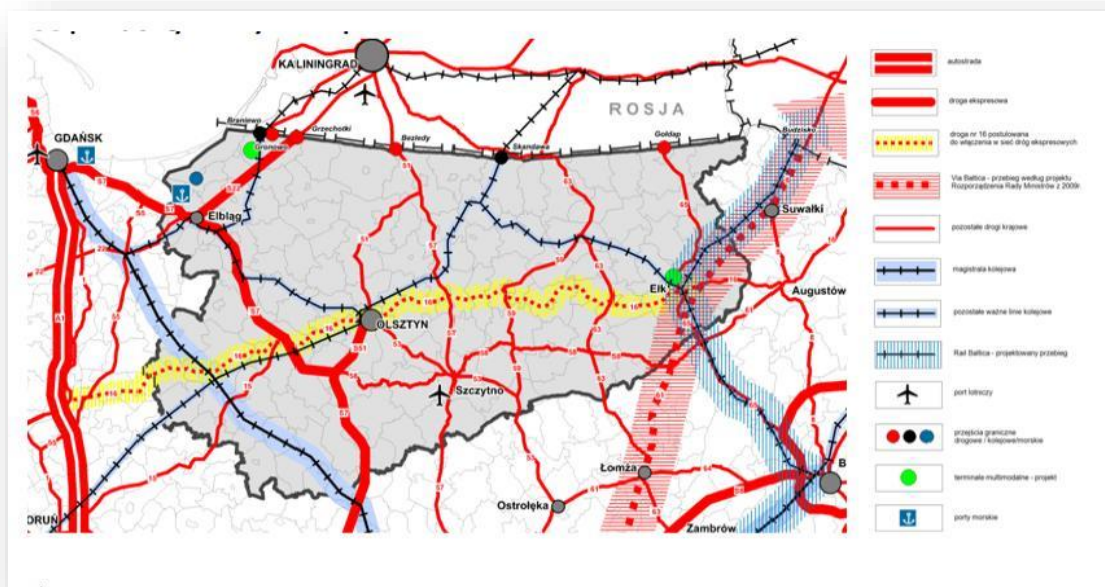
Strategia rozwoju województwa przewiduje **modernizację objętej projektem sieci TEN-T linii kolejowej Toruń – Iława – Olsztyn – Korsze – Elk**. Ponadto przez Elk przebiegać będzie **Rail Baltica** (transeuropejska linia kolejowa łącząca Polskę z krajami bałtyckimi i Finlandią). Zgodnie z decyzją środowiskową wydaną przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Białymstoku, w północno-wschodniej Polsce Rail Baltica ma biec z Białegostoku przez Elk i Olecko do Suwałk i granicy państwa z Litwą w Trakiszkach. Poza aspektami środowiskowymi wariant ten w większym

¹¹Obszar funkcjonalny ośrodka subregionalnego Elk. Delimitacja, W-M Biuro Planowania Przestrzennego, Olsztyn 2012 r.

stopniu usprawni komunikację w ruchu pasażerskim i towarowym niż w przypadku innego przebiegu trasy.

Ponadto duże nadzieje na przyspieszenie rozwoju społeczno-gospodarczego miasta wiąże się z linią kolejową nr 219, która w przyszłości ma być wykorzystywana jako **połączenie Ełku z lotniskiem w Szymanach**. Bezpośrednie połączenie Ełku z lotniskiem zwiększy atrakcyjność inwestycyjną miasta oraz mobilność zawodową i przestrzenną mieszkańców.

Rysunek 5 Sieci transportowe województwa warmińsko-mazurskiego (źródło: *Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińskiego do roku 2025*).

• LOTNISKO

W Ełku planowane jest wybudowanie lotniska lokalnego. Uruchomienie lotniska ma zapewnić rozwój gospodarczy, w tym turystyki lotniczej, a także aktywizację obszarów wiejskich. Położenie Ełku na trasie transeuropejskiego korytarza transportowego wskazuje potrzebę uzupełnienia transportu drogowego oraz kolejowego o transport lotniczy. W okolicy Ełku znajdują się niezagospodarowane tereny, które stwarzają możliwości inwestowania. Koncepcja powstania lotniska w podregionie ełckim opiera się głównie o klienta biznesowo – turystycznego. W 2012 r. Ełk w partnerstwie z Chełmem i Krosnem rozpoczął realizację projektu „Odlotowa Polska Wschodnia”, w ramach którego powstanie dokumentacja budowy lotniska.

Jeśli analizy wypadną pomyślnie, to w pierwszej kolejności w okolicy Ełku powstanie lotnisko trawiaste, które mogłoby przyjmować awionetki biznesowo-turystyczne 4-6 osobowe. Takie lotnisko mogłoby powstać już do 2015 r. W dalszej kolejności, w partnerstwie z innymi samorządami oraz inwestorem prywatnym może powstać lotnisko o długości pasa startowego 1600 m, przystosowane do przyjmowania samolotów 20 osobowych.

• ŚCIEŻKI ROWEROWE

Długość ścieżek rowerowych w Ełku to 11 km, co stanowi 4,4% ogólnej długości ścieżek w województwie. Suwałki mogą się pochwalić siecią ścieżek o długości 44,4 km, a Augustów prawie 15 km. Ponad połowę z 11 km dróg rowerowych w Ełku stanowi promenada pieszo-rowerowa usytuowana wzdłuż brzegów Jeziora Ełckiego.

Tabela 7 Długość ścieżek rowerowych (km, źródło: GUS).

	2011	2012
Augustów	14,7	14,7
Suwałki	39,9	44,4
Elbląg	35,3	35,9
Elk	10,1	11,0
Giżycko	6,6	6,8
Olsztyn	31,0	40,0

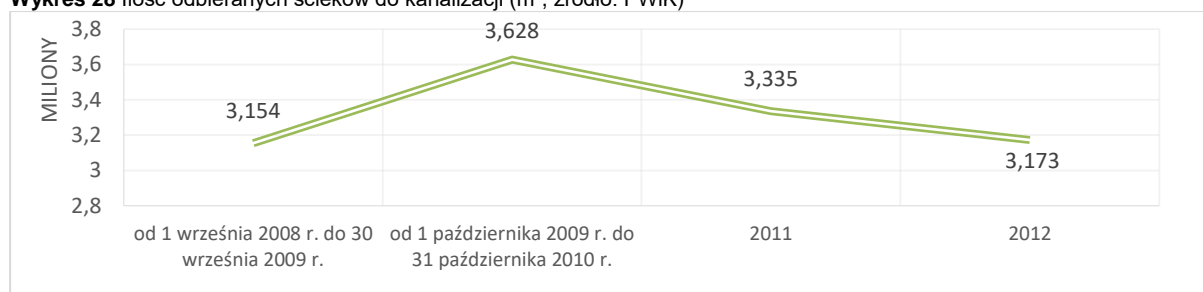
• WODOCIĄGI I KANALIZACJA

Gospodarkę wodno – ściekową na terenie miasta Elku prowadzi Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. Na terenie ujęcia wody w Elku znajduje się 26 studni głębinowych podłączonych do wspólnego rurociągu. **Z sieci wodociągowej korzysta niemal 99% mieszkańców Elku, a z sieci kanalizacyjnej prawie 95%.** Od 2008 r. regularnie rośnie długość czynnej sieci rozdzielczej i czynnej sieci kanalizacyjnej. W 2012 r. siecią kanalizacyjną objętych było 17,2 km² powierzchni miasta.

Komunalne ścieki sanitarne transportowane są do oczyszczalni ścieków w Nowej Wsi Elckiej w Gminie Elk. Oczyszczalnia przygotowana jest do przyjęcia ścieków sanitarnych z terenu całego Elku. W wyniku przeprowadzonej modernizacji oczyszczalnia spełnia wysokie normy Unii Europejskiej.

Corocznie spada ilość odbieranych ścieków do kanalizacji. Sytuacja taka jest rezultatem realizacji projektu *Poprawa gospodarki wodno-ściekowej aglomeracji Elku* w wyniku którego do kanalizacji dostaje się mniej wód gruntowych i opadowych. Na zmniejszenie ilości ścieków wpływ na również systematyczny spadek zużycia wody w gospodarstwach domowych i przemyśle (w 2011 r. 1 mieszkaniec Elku zużył 35,7 m³ wody). Wszystkie ścieki odprowadzane do kanalizacji są oczyszczane.

Wykres 28 Ilość odbieranych ścieków do kanalizacji (m³, źródło: PWiK)

Wojewoda Warmińsko-Mazurski ustanowił w zakresie gospodarki wodno-ściekowej 3 aglomeracje na terenie powiatu elckiego:

- **aglomeracja Elk** – z oczyszczalnią ścieków w Nowej Wsi Elckiej (Gmina Elk). Do ww. oczyszczalni dopływają ścieki z następujących miejscowości: Elk, Nowa Wieś Elcka, Mrozy Wielkie, Regielnica, Sordachy, Koziki, Giże, Brodowo, Szeligi, Buczki, Sędki, Chełchy, Lega, Sajzy, Malinówka, Oracze, Piaski, Straduny, Wityny, Przykopka, Bartosze, Bienie, Judziki, Lepaki Małe, Lepaki Duże, Mołdzie, Rożyńsk, Guzki, Buniaki.
- **aglomeracja Stare Juchy** - z oczyszczalnią ścieków w miejscowości Stare Juchy;
- **aglomeracja Prostki** – z oczyszczalnią ścieków w miejscowości Prostki.

• GOSPODARKA ODPADAMI

Gospodarka odpadami w Ełku prowadzona jest przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami „Eko-MAZURY” Sp. z o.o. powołane przez Związek Międzygminny „Gospodarka Komunalna” z siedzibą w Ełku.

Cel jaki został postawiony przed Przedsiębiorstwem Gospodarki Odpadami „Eko- MAZURY” Sp. z o.o., to prowadzenie działań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi. Jego realizacja wynika z kwestii przejęcia wykonywania zadań gospodarki odpadami od wszystkich gmin Związku, a także jednostek organizacyjnych i przedsiębiorstw wielobranżowych funkcjonujących na jego obszarze. Zadania jakie postawiono przed spółką dotyczą głównie kwestii związanych z uporządkowaniem i organizacją systemu gospodarki odpadami dla regionu objętego działalnością Związku.

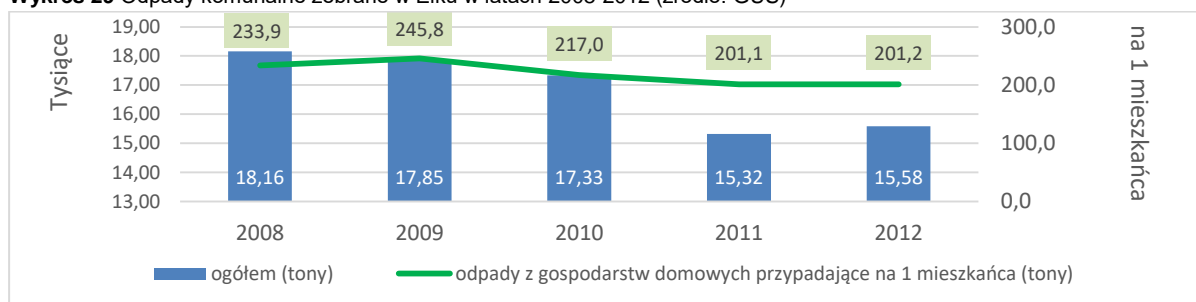
Rysunek 6 Gminy należące do Związku Międzygminnego Gospodarka Komunalna

Stworzenie nowoczesnego systemu gospodarki odpadami było możliwe dzięki realizacji projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, w ramach którego powstał m.in. Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w Siedliskach k/Ełku wraz z kwaterą balastową i 3 stacjami przeładunkowymi. Od grudnia 2011 r. spółka unieszkodliwia, na bazie wybudowanego Zakładu, odpady komunalne w sposób całkowicie bezpieczny dla środowiska naturalnego. W nowoczesnym ZUO zastosowano technologię opartą na następujących procesach:

- segregacji i sortowaniu odpadów komunalnych z odzyskiem surowców materiałowych,
- kompostowaniu odpadów biodegradowalnych,
- odzysku frakcji wysokokalorycznych jako komponentu do produkcji paliwa alternatywnego,
- przetwarzaniu odpadów budowlanych,
- demontażu odpadów gabarytowych,
- czasowym magazynowaniu odpadów niebezpiecznych,
- składowaniu balastu na kwaterze.

Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych, zgodnie z *Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2011-2016*, odgrywa strategiczną rolę w gospodarce odpadami komunalnymi w województwie posiadając status Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) dla gmin należących do Związku.

Wykres 29 Odpady komunalne zebrane w Ełku w latach 2008-2012 (źródło: GUS)

Miejską jednostką organizacyjną działającą w obszarze gospodarki odpadami jest Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. (PUK). PUK prowadzi działalność w zakresie:

- wywozu odpadów komunalnych stałych i ciekłych,
- zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- w okresie letnim zamykania ulic, chodników, placów, posesji.

• ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ

Miasto zasilane jest energią elektryczną ze źródeł zewnętrznych. Dostarczana jest ona sieciami kablowymi z istniejących trzech rozdzielni usytuowanych na obrzeżach miasta. Podstawową linią jest linia o napięciu 15 kV, która przez sieć stacji transformatorowych dostarcza energię do odbiorców. Średni stopień obciążenia stacji wskazuje na rezerwy mocy w stacjach. **Istniejący stan sieci elektroenergetycznych umożliwia sprawną dostawę do odbiorców¹².**

Na terenie Ełku **lokale mieszkalne i usługowe ogrzewane są przez indywidualne źródła ciepła oraz na terenie miasta Ełk przez 2 ciepłownie**: Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. oraz Spółdzielni Mieszkaniowej „Świt”. Nośnikami energii wykorzystywanymi przez ciepłownie jest węgiel, natomiast przez indywidualne źródła węgiel i drewno oraz w niewielkim zakresie energia elektryczna, gaz propan-butan, olej opałowy i biomasa.

Indywidualne źródła ciepła zainstalowane w domach jednorodzinnych lub wspólnotach są opalane paliwami stałymi. Są to źródła wymagające ciągłej obsługi oraz generujące znaczne zanieczyszczenia powietrza w zależności od rodzaju paliwa. Nie są wyposażone w urządzenia odpylające, recyrkulacje spalin, analizatory jakości spalania, systemy nadzoru nad sprawnością produkcji energii.

Sieć ciepła ciepłowni PEC i SM „Świt” jest w dobrym stanie technicznym. Jedynie niewielkie odcinki sieci (m.in. wzdłuż rzeki Ełk) wymagają modernizacji z zastosowaniem rur preizolowanych oraz wprowadzenia zdalnego monitoringu i sterowania parametrami cieplnymi. Rozbudowa sieci ciepłowniczej jest ukierunkowana na podłączenie odbiorców w nowych budynkach mieszkaniowych oraz w istniejących osiedlach domów jednorodzinnych w celu likwidacji indywidualnych źródeł energii. Moce cieplne obu ciepłowni wystarczają w obecnej chwili na zaspokojenie potrzeb odbiorców energii. Jedynie ciepłownia SM „Świt” w przypadku podłączania nowych odbiorców będzie musiała zwiększyć moc poprzez modernizację istniejącego rezerwowego kotła ciepłowni C1.

W celu zmniejszenia zużycia energii cieplnej, a przez to redukcji emisji zanieczyszczeń do atmosfery (m. in. CO₂), podejmowana jest **termomodernizacja obiektów** użyteczności publicznej oraz budynków spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych. Zdecydowana większość budynków nie spełnia obecnie obowiązujących norm cieplnych. Przewidując, że w okresie do 2020 r. nastąpi wzrost wymagań cieplnych dotyczących budynków, należy podjąć działania w celu ograniczenia strat ciepła poprzez wykonanie audytów energetycznych oraz projektów budowlanych według nowych norm oraz sukcesywnie wykonywać termomodernizacje.

Miasto Ełk realizuje liczne projekty na rzecz zapewnienia optymalizacji i efektywności wykorzystania energii elektrycznej i cieplnej oraz stosowania odnawialnych źródeł energii. Stale rośnie liczba obiektów wykorzystujących **odnawialne źródła energii** oraz ilość wytworzonej energii pochodzącej z tych źródeł.

Wykres 30 Odnawialne źródła energii (źródło: UM Ełku)

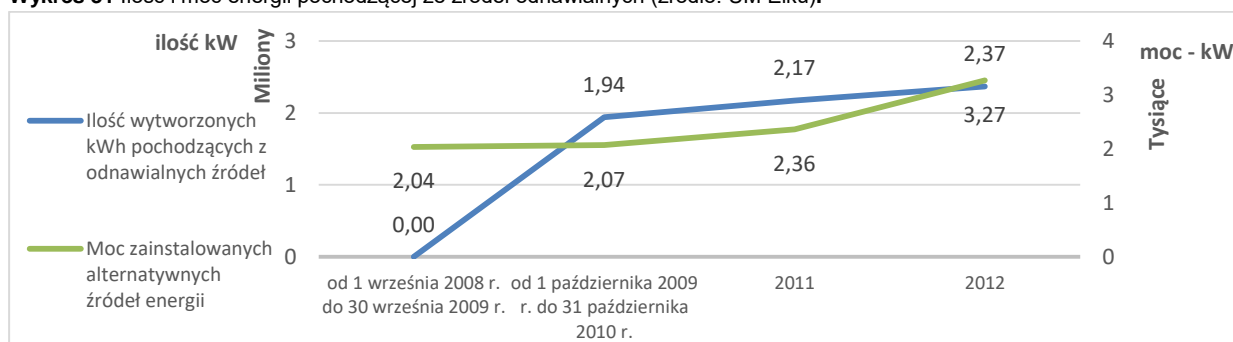

¹²Powiatowy Program Ochrony Środowiska (projekt), Powiat Ełcki.

Instalacje umożliwiające wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii:

- panele słoneczne – 4 (Tęczowy Dom, CEE, Pro - Medica, MOSiR Park Wodny),
- panele fotowoltaiczne – 2 (CEE, MOSiR Park Wodny),
- instalacje wiatrowe – 1 (CEE),
- pompy ciepła – 3 (CEE, MOSiR Park Wodny, Techno- Park),
- kotłownie ekologiczne (biomasa, biogaz) – 4 (ZS nr 1, Tęczowy Dom, PWiK, ZSS).

Wykres 31 Ilość i moc energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych (źródło: UM Elku).

Łączna długość **sieci gazowej** wraz z przyłączami wynosi 91 km i obejmuje swoim zasięgiem 70% terenu miasta. Czynnymi przyłączami jest 2 040 szt. Ważną inwestycją związaną z gazyfikacją miasta Elk jest prowadzona budowa stacji regazyfikacji gazu LNG, która ma zakończyć się w III kwartale 2014 r. Realizacja projektu umożliwi zmianę obecnie używanego gazu propan-butan na gaz wysokometanowy. Inwestycja zwiększy popyt na tego typu paliwo, co również przyczyni się do wzrostu liczby odbiorców gazu.

Elk odgrywa istotne miejsce w polityce zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego Polski.

KPZK 2030 przewiduje realizację inwestycji zmierzających do zwiększenia mocy na połączeniach polskiego systemu energetycznego z systemami energetycznymi państw ościennych, w tym Litwy (Elk-Olita/Alytus). Dla zapewnienia sprawnego funkcjonowania oraz bardziej równomiernego rozmieszczenia sieci przesyłowej energii elektrycznej (najwyższych napięć: 400 kV i 220 kV) nowe inwestycje wewnątrz kraju mają koncentrować się szczególnie w Polsce Północnej i Wschodniej. W pierwszym etapie powstaną między innymi sieci przesyłowe najwyższego napięcia m.in. z Łomży do Elku i w kierunku granicy państwa.

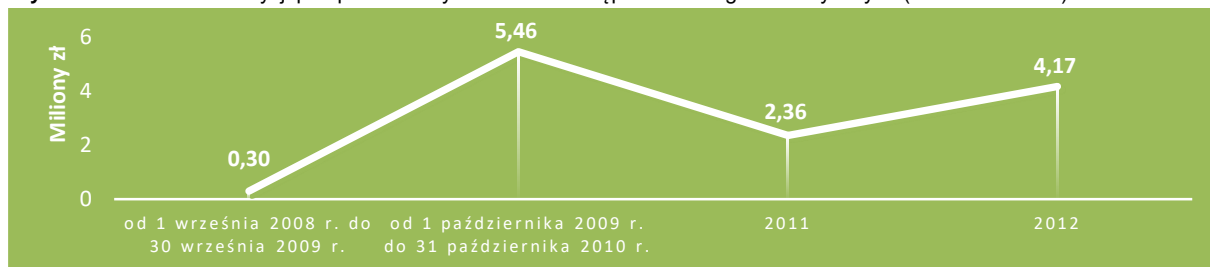
• INFORMATYZACJA

Od października 2009 r. do końca 2012 r. miasto przeznaczyło na realizację projektów mających na celu udostępnienie usług informatycznych niemal 12 mln zł. Miasto zrealizowało m.in. 2 duże projekty informatyczne współfinansowane ze środków UE polegające na rozwoju szerokopasmowego Internetu w mieście oraz stworzeniu bezpłatnych publicznych punktów dostępu do Internetu („Budowa sieci szerokopasmowej aglomeracji miasta Elku” i „ELKMAN – rozbudowa sieci szerokopasmowej Miasta Elku”). W 2012 r. realizowano następujące działania:

1 Zaprojektowanie i budowa sieci radiowej i sieci LAN realizowana w ramach projektu ELKMAN - rozbudowa sieci szerokopasmowej aglomeracji Miasta Elku	338 543,00 zł
2 Dostawa pomocy dydaktycznych i innego sprzętu w ramach Rządowego Programu Cyfrowa Szkoła	272 446,24 zł
3 Zaprojektowanie i budowa kanalizacji teletechnicznej wraz z kablem światłowodowym w ramach realizacji projektu ELKMAN- rozbudowa sieci szerokopasmowej aglomeracji Miasta Elku	1 699 000,00 zł

4 Zakup sprzętu i oprogramowania w tym oprogramowania prawniczego, realizowanego w ramach projektu „E – usługi w Elku dla przedsiębiorców”	1 193 323,00 zł
5 Dostawa i montaż sprzętu sieci bezprzewodowej oraz zakup i montaż infokiosków w ramach projektu „Budowa sieci szerokopasmowej aglomeracji miasta Elku”	671 573,85 zł

Wykres32 Wartość inwestycji przeprowadzonych w celu udostępnienia usług informatycznych (źródło: UM Elku).

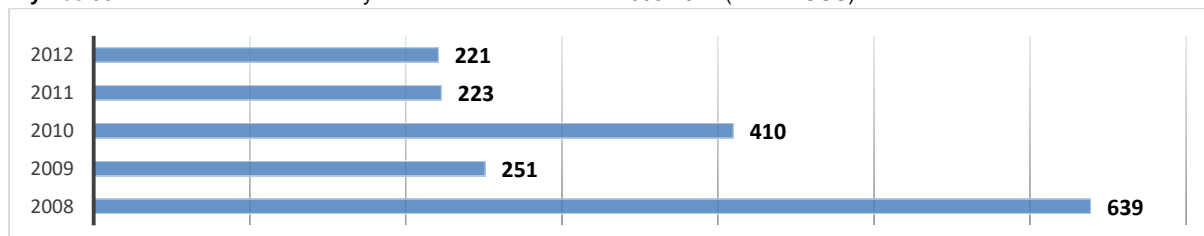

W 2012 r. z bezpłatnego dostępu do Internetu i infokiosków skorzystało 3 317 osób. Od początku 2013 r. realizowany jest kolejny projekt, „ELKMAN II – rozbudowa sieci szerokopasmowej aglomeracji miasta Elku”, polegający na rozbudowie miejskiej sieci światłowodowej.

MIESZKALNICTWO

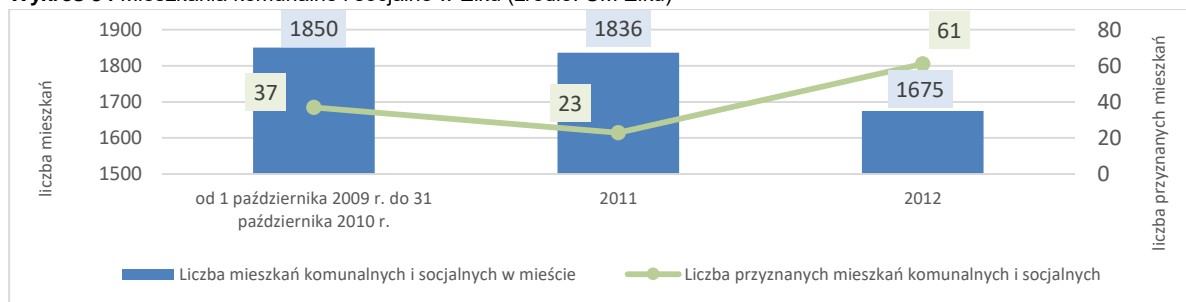
Na tle województwa i analizowanych miast w Elku oddaje się względnie dużo mieszkań do użytkowania. W 2012 r. oddano 221 mieszkań, w których znalazło się 687 izb, czyli przeciętnie 3,1 na mieszkanie (więcej mieszkań oddano w Olsztynie i Elblągu). W przeliczeniu na 1000 mieszkańców było to 3,71 mieszkań. W tej kategorii Elk zajął piątą pozycję po Orzyszu (11,66), Olsztynie (7,01), Giżycku (6,08) i Pieszku (4,55). Średnia powierzchnia użytkowa oddawanych w 2012 r. mieszkań wyniosła prawie 72 m².

Wykres 33 Mieszkania oddane do użytkowania w Elku w latach 2008-2012 (źródło: GUS).

Corocznie spada liczba mieszkań komunalnych i socjalnych w Elku. Wynika to z wykupywania własności do lokali komunalnych przez ich dotychczasowych lokatorów (są oni uprawnieni do kupowania mieszkań za 10% ich wartości).

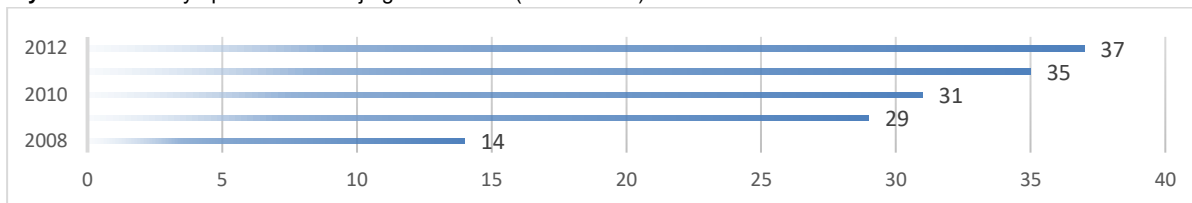
Wykres 34 Mieszkania komunalne i socjalne w Elku (źródło: UM Elku)

OCHRONA ZDROWIA

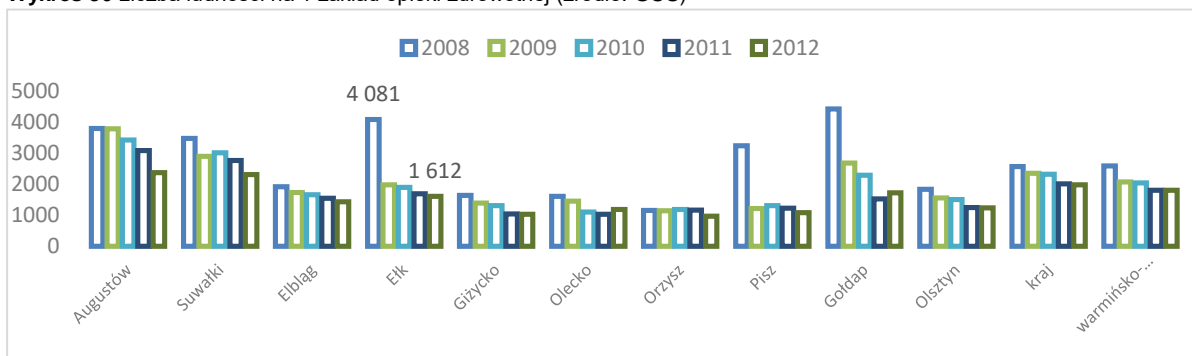
W Elku funkcjonuje 37 zakładów opieki zdrowotnej (w tym Mazurskie Centrum Zdrowia Zakład Opieki Zdrowotnej w Elku - "Pro-Medica" w Elku Sp. z o.o. oraz Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej 108 Szpital Wojskowy z Przychodnią w Elku). W porównaniu z 2008 r. liczba zakładów opieki zdrowotnej wzrosła o 23 placówki.

Wykres 35 Zakłady opieki zdrowotnej ogółem w Elku (źródło: GUS)

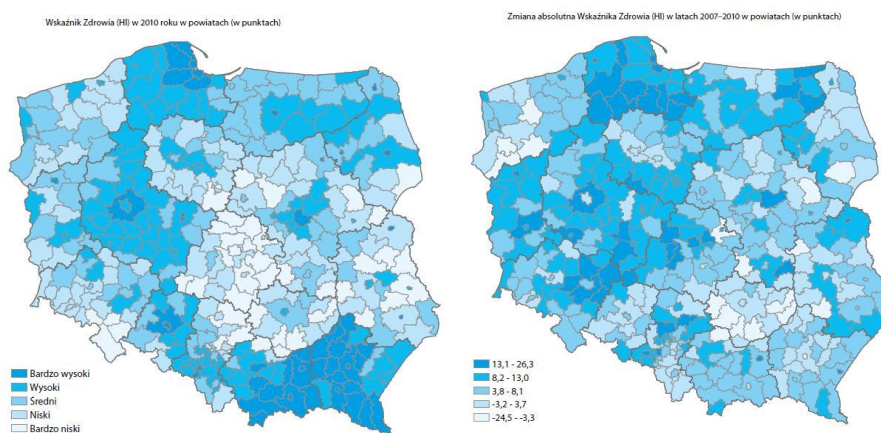
Na 1 zakład opieki zdrowotnej w 2012 r. przypadało 1 612 osób. Jest to wynik lepszy niż średnia dla całego województwa warmińsko-mazurskiego, lecz gorszy od wszystkich analizowanych miast z Warmii i Mazur. W latach 2008-2012 pozycja Elku w zakresie opieki zdrowotnej wyraźnie poprawiła się - na 1 zakład opieki zdrowotnej w 2012 r. przypadało prawie 2,5 tys. osób mniej niż w 2008 r.

Wykres 36 Liczba ludności na 1 zakład opieki zdrowotnej (źródło: GUS)

Wg *Krajowego raportu o rozwoju społecznym. Polska 2012. Rozwój regionalny i lokalny* (UNDP na zlecenie MIR) wskaźnik zdrowia¹³ dla powiatu elckiego został określony jako „wysoki”. Powiat elcki znalazł się w grupie, w której zanotowano największy wzrost tego wskaźnika w latach 2007-2010.

Rysunek 7 Krajowy raport o rozwoju społecznym. Polska 2012. Rozwój regionalny i lokalny (źródło: UNDP na zlecenie MRR)

¹³Wskaźnik Zdrowia (ang. *Health Index*) jest średnią geometryczną dwóch wskaźników cząstkowych: Wskaźnika przeciętnego trwania życia (ang. *Life-Expectancy Index* – LEI) i zagregowanego współczynnika zgonów na nowotwory i choroby serca (ang. *CrudeDeathRate Index* – CDRI).

"Pro-Medica" w Elku Sp. z o.o. swym zasięgiem działania obejmuje powiat elcki i powiaty sąsiadujące. Ok. 80% wszystkich pacjentów to mieszkańcy powiatu elckiego, w przeważającej większości osoby zamieszkałe w Elku i Gminie Elk. Podobna sytuacja występuje w przypadku 108 Szpitala Wojskowego¹⁴.

POMOC SPOŁECZNA

Jednym z głównych problemów społecznych w Elku jest ubóstwo. Ubóstwo jest złożonym zjawiskiem społecznym, przybierającym różne formy. Może przejawiać się ono brakiem zasobów finansowych, materialnych, głodem, brakiem godnego miejsca zamieszkania. Złożony charakter zjawiska wiąże się również z tym, iż zazwyczaj dysfunkcji tej towarzyszą inne problemy, tj. bezrobocie, niepełnosprawność czy uzależnienia. Ubóstwo można postrzegać w kategoriach ilościowych (niskie dochody), jak i jakościowych (słabsze wykształcenie, gorsze warunki mieszkaniowe).

Kwalifikując klientów ośrodków pomocy społecznej do grupy ludzi ubogich za główne kryterium przyjmuje się wysokość dochodów danego gospodarstwa domowego. Ubóstwo jest więc utożsamiane z niskimi środkami finansowymi. Należy jednak pamiętać, iż jest ono następstwem długotrwałego pozostawania bez odpowiedniej ilości środków finansowych, zapewniających godny byt, pozwalający zaspokoić wszystkie elementarne potrzeby ludzkie.

Od roku 2008 obserwowany jest stały spadek liczby rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci (o 32%) oraz liczba dzieci, na które rodzice otrzymywali zasiłek (o 34%).

Tabela 8 Korzystający ze świadczeń rodzinnych w Elku (źródło: GUS).

	2008	2009	2010	2011	2012
rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	2 790	2 435	2 317	2 076	1 866
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny - ogółem	5 481	4 766	4 424	3 989	3 616
dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	4 963	4 331	4 006	3 634	3 318
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	40,90%	36,40%	33,70%	30,90%	28,5%

Ogólna kwota wypłaconych świadczeń rodzinnych w 2012 r. wyniosła 9,86 mln zł. Następuje spadek kwot zasiłków rodzinnych i wzrost kwot zasiłków pielęgnacyjnych.

Tabela 9 Kwoty świadczeń rodzinnych wypłaconych w Elku – ogółem (źródło: GUS)

	2008	2009	2010	2011	2012
kwota świadczeń rodzinnych	10 190	9 685	10 710	10 277	9 856
kwota zasiłków rodzinnych (wraz z dodatkami)	7 453	6 856	7 480	6 777	6 080
kwota zasiłków pielęgnacyjnych	1 622	1 729	1 797	1 817	1 864

Z drugiej strony od 2008 r. systematycznie rośnie liczba gospodarstw domowych (wzrost w porównaniu z 2008 r. o 35%) i osób w tych gospodarstwach korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej (wzrost o prawie 24%). W 2012 r. z pomocy społecznej korzystało blisko 8% elckich gospodarstw domowych.

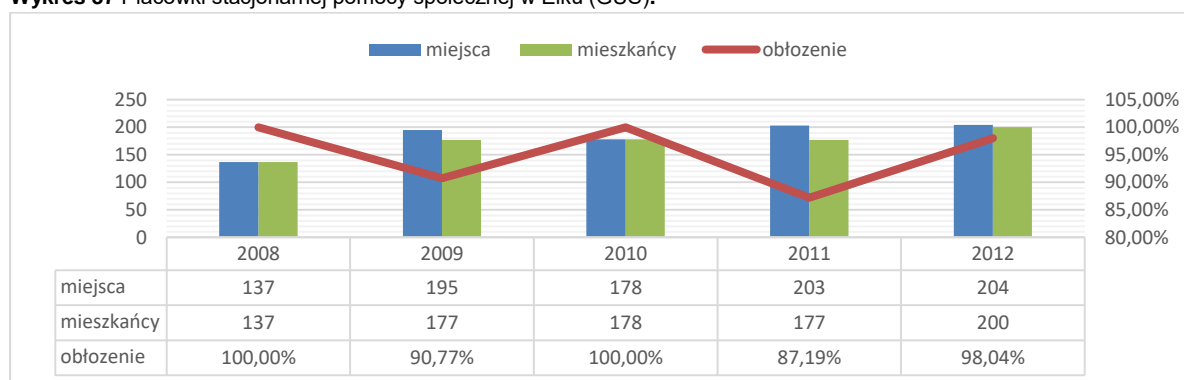
¹⁴Obszar funkcjonalny ośrodka subregionalnego Elk. Delimitacja, W-M Biuro Planowania Przestrzennego, Olsztyn 2012 r.

Tabela 10 Świadczenia pomocy społecznej w Ełku (GUS).

	2008	2009	2010	2011	2012
gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	1 582	1 872	1 987	2 087	2 137
osoby w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	3 778	4 349	4 477	4 570	4 673
udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	6,6%	7,6%	7,6%	7,7%	7,9%

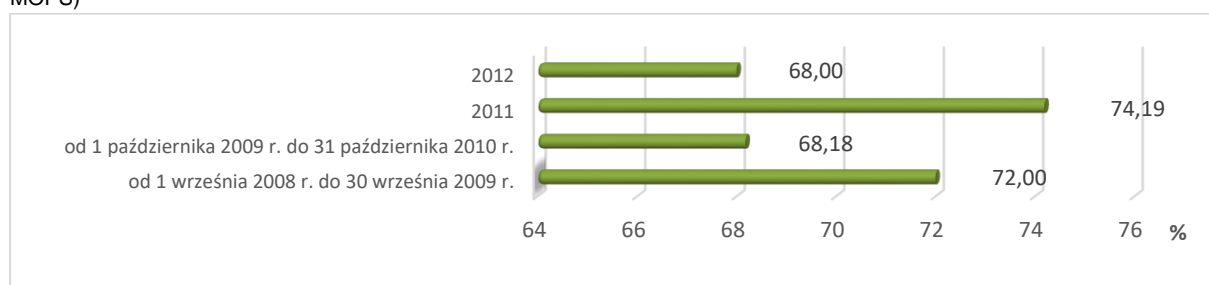
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej dysponowały w 2012 r. 204 miejscami (w tym „Tęczowy Dom” 110 miejscami, schronisko i noclegownia dla bezdomnych 94 miejscami). W 2012 r. „Tęczowy Dom” posiadał 1 wolne miejsce, a placówki dla bezdomnych 3 wolne miejsca.

Wykres 37 Placówki stacjonarnej pomocy społecznej w Ełku (GUS).

W 2012 r. 68% osób ubiegających się o miejsce w Domu Pomocy Społecznej otrzymało w nich miejscach (spadek o 6 punktów procentowych wobec roku 2011 spowodowany brakiem wolnych miejsc).

Wykres 38 Udział procentowy osób umieszczonych w DPS w liczbie osób ubiegających się o umieszczenie w DPS (źródło: MOPS)

Ważną kwestią są **problemy alkoholowe**. Na podstawie przeprowadzonych w ramach *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ełk 2008-2018* badań monitoringowych dotyczących problemów z alkoholem można wyciągnąć następujące wnioski z diagnozy problemów alkoholowych i innych zagrożeń społecznych:

- Alkoholizm zajmuje czwarte miejsce w hierarchii problemów społecznych. Wymienia go 4 na 10 badanych. Dodając do tego narkomanię (trzecie miejsce – 41% wskazań), uzyskamy pełny obraz zagrożenia uzależnieniami widziany oczyma dorosłych mieszkańców Ełku.
- Wśród młodzieży alkoholizm jest na drugim miejscu (57%), a narkomania na trzecim (54%).
- 90% badanych oczekuje na poziomie lokalnych działań służących ograniczeniu skali problemów alkoholowych.

- Według danych szacunkowych opartych na wskaźnikach wypracowanych przez PARPA co piąty mieszkaniec gminy uwikłany jest w jakiś sposób (osobiście lub przez członków rodziny) problem alkoholowy.
- Wśród dzisiejszych 15-16-latków nie pije alkoholu zaledwie 8% uczniów.

Szacunkowa skala problemów alkoholowych w Elku:

- Liczba osób uzależnionych od alkoholu: 1 130-1 700
- Liczba osób dorosłych żyjących w rodzinach alkoholowych (współmałżonkowie, rodzice, rodzeństwo): 2 260-2 830
- Liczba dzieci wychowujących się w rodzinach alkoholików: 2 260-2 830
- Liczba osób pijących szkodliwie, nie uzależnionych od alkoholu: 2 830-3 950.

Jedną z przyczyn popadania w uzależnienia jest **zjawisko bezrobocia** przyczyniające się do pogorszenia bytu i stanu psychofizycznego niejednego człowieka i powodujące ucieczkę od trudnej sytuacji życiowej oraz popadanie społeczeństwa w nałogi, które skutkuje wzrostem ubóstwa, wzrostem przestępczości. Bezrobocie wywołuje negatywne skutki społeczne w sferze ekonomicznej i psychospołecznej, które nasilają się w miarę wydłużenia się okresu pozostawania bez pracy. Długotrwałe bezrobocie powoduje szybką degradację ekonomiczną osoby i rodziny. Zdarza się, że objęta tym zjawiskiem jest nawet cała rodzina, w której z upływem czasu pojawia się bierność i zjawisko patologii (głównie nadużywanie alkoholu) i która nie potrafi przystosować się do zmieniających się zasad funkcjonowania na rynku. Piętno bezrobocia wpływa także na dzieci bezrobotnych, które odczuwając własną sytuację materialną jako gorszą, stopniowo mogą izolować się, co jest dotkliwym ograniczeniem naturalnych potrzeb związanych z rozwojem intelektualnym i społecznym. Skutkiem bezrobocia w rodzinie jest także osłabienie autorytetu rodziców.

Rodziny, w których żyją osoby bezrobotne, szczególnie długotrwałe pozostające bez prawa do zasiłku, z konieczności stają się klientami pomocy społecznej. Równowaga lokalnego rynku pracy to jeden z najważniejszych celów polityki rozwoju społeczno-gospodarczego każdej gminy.

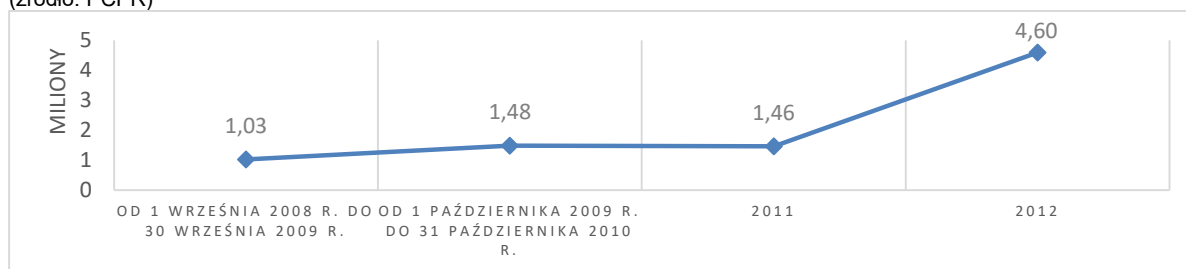
Opisane powyżej zjawiska niekorzystnie oddziałują na funkcjonowanie rodzin, co z kolei wpływa na kondycję całego społeczeństwa. Dlatego istotne jest wspieranie rodzin poprzez szeroko rozumianą pracę socjalną polegającą na diagnozowaniu potrzeb i problemów występujących w rodzinach, opracowywaniu planów działania i współpracy z rodziną, udzielaniu zindywidualizowanej pomocy i ewaluacji skutków udzielonej pomocy.

Innym problemem jest **sytuacja osób niepełnosprawnych i osób starszych**. Do najważniejszych problemów tej grupy mieszkańców Elku można zaliczyć:

- występujące bariery architektoniczne i komunikacyjne,
- aktywność społeczno – zawodową i kulturalną,
- bariery w aktywności zawodowej wynikające z niedostatecznej bazy szkoleniowej,
- utrudniony dostęp do usług rehabilitacyjnych.

W tym kontekście należy zauważyć, że rośnie kwota przeznaczana co roku przez PFRON na realizację działań z zakresu rehabilitacji i zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

Wykres 39 Środki przeznaczone przez PRFON na realizację zadań z zakresu rehabilitacji i zatrudnienia osób niepełnosprawnych (źródło: PCPR)

Mniejszej rangi problemem występującym w Ełku jest **bezdomność**. W latach 2010-2012 liczba miejsc w noclegowniach, domach i schroniskach dla bezdomnych wzrosła o niemal 40% (94 miejsca w 2012 r.), a liczba osób w nich przebywających o ok. 34% (91 osób w 2012 r.).

Głównymi instytucjami działającymi w sferze polityki społecznej są:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie,
- organizacje pozarządowe.

Biorąc pod uwagę aktualne ograniczenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (infrastruktura, zatrudnienie kadry, zasoby finansowe) usługi pomocy społecznej nie są prowadzone na wystarczającym poziomie. Szansą na rozwój i zwiększenie dostępności świadczonych usług, jak również podniesienie ich jakości, byłaby modernizacja MOPS.

Bardzo ważnym przedsięwzięciem służącym aktywacji osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym (ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży) był projekt Ełckie Centrum Rewitalizacji Społecznej. W wyniku realizacji projektu przeszkolono kandydatów na pedagogów społecznych i animatorów, którzy przeprowadzili 14 000 godzin pracy na rzecz lokalnych środowisk (wspieraniem objęto 150 młodych osób w wieku 10-20 lat).

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

W 2012 r. na terenie miasta Ełk zarejestrowane były 172 stowarzyszenia i organizacje społeczne. Ich liczba wzrosła od 2008 r. o 39. Liczba tych organizacji w przeliczeniu na 10 tysięcy mieszkańców w Ełku jest wyższa niż wskaźnik ogólnopolski i nieco niższa niż średnia wojewódzka.

Tabela 11 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców w 2012 r. (źródło: GUS).

Olsztyn	48
Giżycko	42
Olecko	36
Elbląg	35
Gołdap	35
warmińsko-mazurskie	33
Pisz	33
Ełk	31
Polska	30
Augustów	29
Suwałki	29
Orzysz	24

Okolo 85% organizacji z terenu powiatu ełckiego jest aktywnych, czyli prowadziły one działania merytoryczne lub administracyjne w ciągu ostatnich 2 lat. Organizacje pozarządowe działają w sektorach ekonomicznym, politycznym, sportowym, turystyczno-rekreacyjnym, edukacyjnym, religijnym, kulturalnym, dobroczynnym, młodzieżowym i dziecięcym, zdrowotnym, rozwoju środowiska lokalnego i wspierania innych organizacji.

Organizacje pozarządowe z powiatu ełckiego mimo, że różnią się wielkością i zakresem działania borykają się z podobnymi problemami (poza kilkoma wyjątkami). Ilość osób zaangażowanych w organizacjach w działania merytoryczne wskazuje na zarządzanie oparte na bezpośrednich

kontaktach osobowych (4-5 osób) - „każdy z każdym”. Organizacje nie potrafią tworzyć bardziej złożonej struktury organizacyjnej, nie są więc w stanie wyjść poza pewien poziom rozwoju dotyczący zakresu i skali podejmowanych działań. Organizacje funkcjonują w oparciu i na rzecz swoich członków (lub podopiecznych w przypadku organizacji przy instytucjach)¹⁵.

Główne problemy na jakie napotykaają organizacje:

1. Niewystarczająca ilość zasobów głównie finansowych (uzależnienie od samorządów lokalnych).
2. Niskie zaangażowanie członków organizacji w działania.
3. Niskie zainteresowanie działaniami odbiorców spoza organizacji w społeczności miejskiej.
4. Coraz trudniejszy dostęp do finansowania zarówno z grantów samorządowych jak i ogólnopolskich – duża konkurencja.
5. Niewielu członków o odpowiedniej wiedzy i kompetencjach potrzebnych do administracyjnej działalności organizacji¹⁶.

Organizacje pozarządowe otrzymują od samorządów (Miasto, Powiat) środki finansowe na realizację zadań zleconych. Ponadto otrzymują wsparcie w postaci użyczenia odpłatnego i nieodpłatnego lokali i budynków (w 2012 r. z tej formy wsparcia skorzystały 22 podmioty).

Tabela 12 Zadania zlecone organizacjom pozarządowym przez Gminę Miasto Elk w 2012 r. (źródło: UM Elk).

	Przekazane środki (zł)	Główne zadania
Miasto Elk	1 193 842	- profilaktyka uzależnień 366 569 zł; - kultura fizyczna i sport 293 666 zł; - pomoc społeczna 179 682 zł; - wypoczynek letni i zimowy dzieci i młodzieży 111 891,10 zł;

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

W powiecie elckim obserwuje się tendencję do spadku ogólnej ilości przestępstw (nieznaczne wzrosty w latach 2009 i 2011).

Wykres 40 Przestępstwa stwierdzone w powiecie elckim w latach 2005-2011 (KWP w Olsztynie).

Dane Komendy Powiatowej Policji w Elku pokazują, że od 2010 r. w Elku następuje spadek liczby przestępstw. W ciągu ostatnich 3 lat można zaobserwować również stały wzrost wskaźnika wykrywalności przestępstw w powiecie elckim (80,2% w 2012 r.).

- Straż Miejska w Elku realizuje zadania w zakresie ochrony porządku publicznego, wynikające z ustaw, rozporządzeń i aktów prawa miejscowego. W elckiej Straży Miejskiej zatrudnionych jest 25 osób, w tym:
  - komendant Straży Miejskiej,
  - 4 osoby pełniące funkcje dyżurnych SM i jednocześnie zajmujące się ochroną i monitoringiem budynku, w którym siedzibę ma Urząd Miasta i Starostwo Powiatowe,

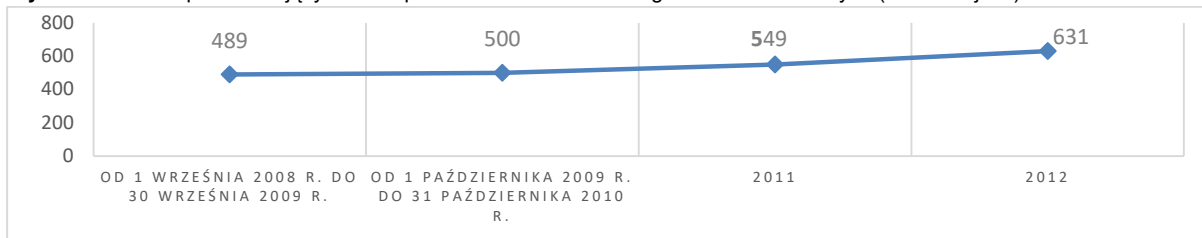
¹⁵ Raport Organizacje Pozarządowe Powiatu Elckiego, Joanna Klunejko, 2011.

¹⁶ Raport Organizacje pozarządowe powiatu elckiego, Joanna Klunejko, 2011.

- 15 strażników rejonowo-interwencyjnych,
- 2 strażników do obsługi fotoradaru,
- oskarżyciel reprezentujący Straż Miejską przed Sądem,
- 2 osoby na etacie cywilnym.

Praca prowadzona jest w systemie dwuzmianowym, w godzinach 6⁰⁰- 22⁰⁰ w soboty 9⁰⁰-17⁰⁰, oraz w niedziele 6⁰⁰-14⁰⁰, w sezonie letnim praca jest wykonywana w godzinach nocnych w zależności od potrzeby. Każdemu strażnikowi rejonowemu został przyporządkowany rejon działania, za który ponosi jednoosobową odpowiedzialność. W 2012 r. Straż Miejska korzystała z 12 punktów monitoringu w mieście.

Wykres 41 Liczba patroli dbających o bezpieczeństwo na ulicach w godzinach wieczornych (Straż Miejska)

Walką z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami zajmuje się Państwowa Straż Pożarna. Straż jest formacją zawodową, umundurowaną, wyposażoną w specjalistyczny sprzęt. Komenda w Elku dysponuje 12 pojazdami ratowniczo-gaśniczymi i pomocniczymi, przyczepkami wyposażonymi w specjalistyczny sprzęt oraz szeregiem innych urządzeń (łódź, sanie, namiot pneumatyczny). W 2012 r. strażacy brali udział w niemal 500 zdarzeniach.

Tabela 13 Zagrożenia i pożary w 2012 r. w Elku (źródło: Komenda Powiatowa Straży Pożarnej w Elku).

Pożary	Miejscowe zagrożenia	Alarmy fałszywe	Zdarzenia łącznie
212	225	41	478

REWITALIZACJA I OCHRONA ZABYTKÓW

Pierwszym strategicznym dokumentem służącym przestrzennej, gospodarczej i społecznej odnowie miasta był *Program Rewitalizacji Elku do roku 2016*, który zakładał kompleksowe remonty, modernizację zabudowy i przestrzeni publicznych oraz rewaloryzację zabytków na siedmiu obszarach miasta bezpośrednio powiązanych z rozwojem gospodarczym i społecznym. Na lata 2014 – 2020, na poziomie europejskim oraz krajowym, zostały przyjęte nowe zasady dot. rewitalizacji miast. Zgodnie z tym podejściem, określonym przez Ministerstwo Rozwoju w *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*, opracowany został **Program Rewitalizacji Elku na lata 2016-2023**. Przeprowadzono diagnozę całego miasta w oparciu o podziały urbanistyczne bazujące na utrwalonych związkach przestrzennych, funkcjonalnych i społeczno-ekonomicznych. Diagnoza zawiera szczegółową analizę problemów społecznych oraz gospodarczych, technicznych, przestrzenno-funkcjonalnych i środowiskowych. Na jej podstawie zostały wyznaczone obszary zdegradowane, a spośród nich obszar rewitalizacji „Śródmieście”, obejmujący (zgodnie z wytycznymi) nie więcej niż 20% powierzchni Elku i zamieszkały przez nie więcej niż 30% mieszkańców.

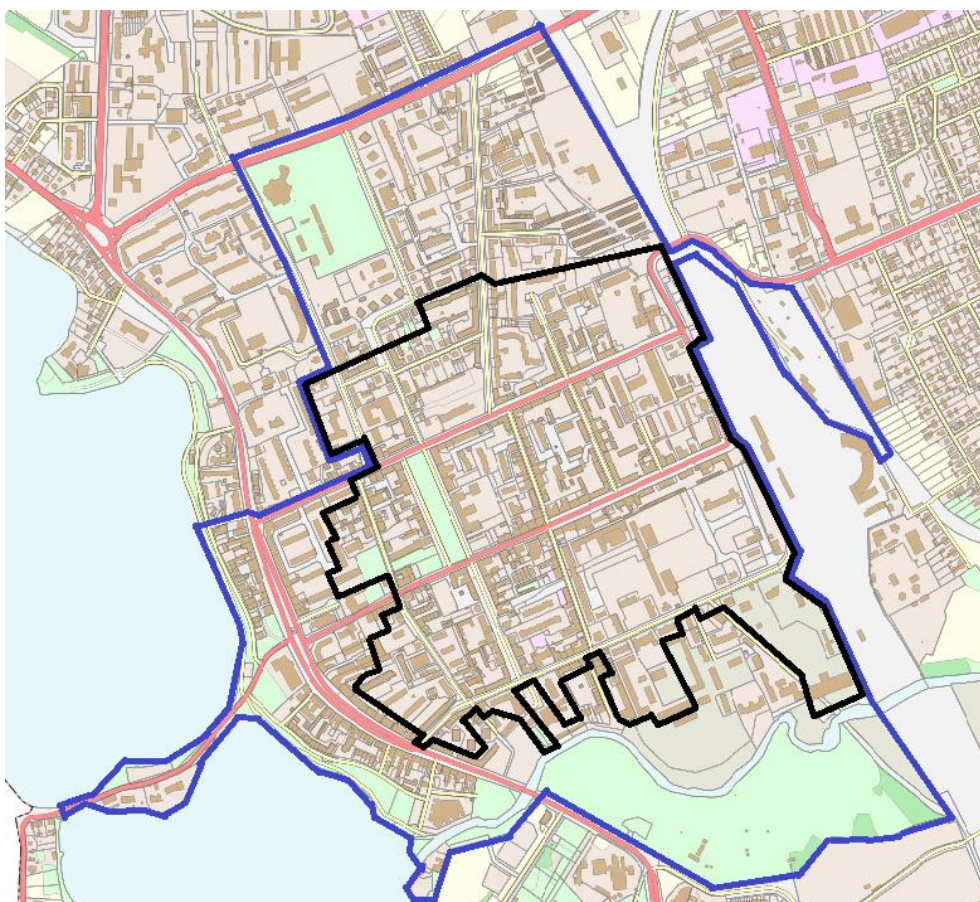
Obszar „Śródmieście” został wybrany do przeprowadzenia na nim procesów rewitalizacyjnych ze względu na zidentyfikowanie stanu kryzysowego w sferze społecznej (największa w mieście skala problemów społecznych), który współwystępuje ze stanem kryzysowym w sferach technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej. W granicach „Śródmieścia” wyodrębniono obszar o nazwie „Śródmieście-centrum”. Nie jest on podobszarem obszaru rewitalizacji w rozumieniu wytycznych, lecz jednostką terytorialną wyznaczoną na potrzeby realizacji projektów rewitalizacyjnych w formule ZIT bis w ramach

Priorytetu Inwestycyjnego 9b „Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej społeczności na obszarach miejskich i wiejskich” w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

Program Rewitalizacji Elku na lata 2016-2023 jest kontynuacją działań rewitalizacyjnych ujętych w Programie Rewitalizacji Elku do roku 2016, w szczególności w ramach polityki spójności 2007-2013. W zaktualizowanej wersji Programu zidentyfikowano działania mające na celu wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Zaplanowane działania rewitalizacyjne są skoncentrowane lokalnie i zaplanowane z aktywnym udziałem społeczności lokalnych. Program łączy inicjatywy społeczne, ekonomiczne, przestrzenne, techniczne, środowiskowe i kulturowe związane z obszarem i jego otoczeniem. Działania są zaplanowane kompleksowo i wzajemnie ze sobą powiązane.

Rysunek 8 Obszar „Śródmieście” wyznaczony do rewitalizacji w Elku (źródło: Program Rewitalizacji Elku na lata 2016-2023).

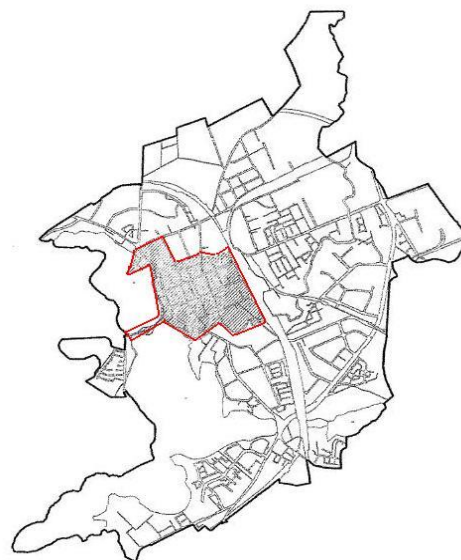
	Obszar „Śródmieście”	Miasto Elk
Powierzchnia (ha)	172 ha	2105 ha
w stosunku do powierzchni Elku	8,17%	
Liczba ludności ¹⁷	16 579	58 778
w stosunku do liczby mieszkańców Elku	28,20%	

- Obszar „Śródmieście” (obszar rewitalizacji)
- Obszar „Śródmieście-centrum” wyznaczony do rewitalizacji w ramach ZIT (Priorytet inwestycyjny 9b)

¹⁷ zameldowania stałe

Ochronie prawnej i konserwatorskiej podlegają wszystkie obiekty znajdujące się w katalogu zabytków architektonicznych i budownictwa odnoszące się do m. Ełk. W gminnej ewidencji zabytków widnieje 305 obiektów (w tym 16 stanowisk archeologicznych), a do rejestru zabytków prowadzonego przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków wpisane są 32 zabytki. Strefa ochrony konserwatorskiej w Ełku obejmuje śródmiejski zespół urbanistyczny (w znacznej części wchodzący w skład obszaru rewitalizacji), a wszelka działalność inwestycyjna na tym terenie wymaga akceptacji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

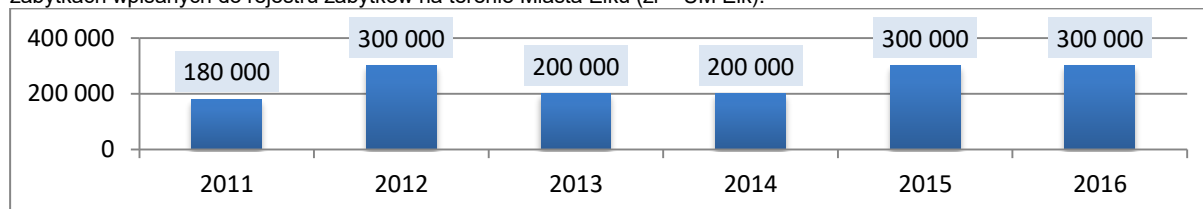

Rysunek 9 Śródmiejski zespół urbanistyczny.

Od 2010 r. dbałość o ełckie zabytki prowadzona jest w oparciu o gminny program opieki nad zabytkami. Obecny program ma perspektywę czasową na lata 2015-2018. Określa on zasadnicze kierunki działań inicjowanych przez władze miasta w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego występującego w jego granicach administracyjnych, zgodnie z przepisami ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Miasto corocznie udziela dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków na terenie Miasta Ełku. W latach 2011-2016 z budżetu miasta na ten cel przeznaczono prawie 1,5 mln zł.

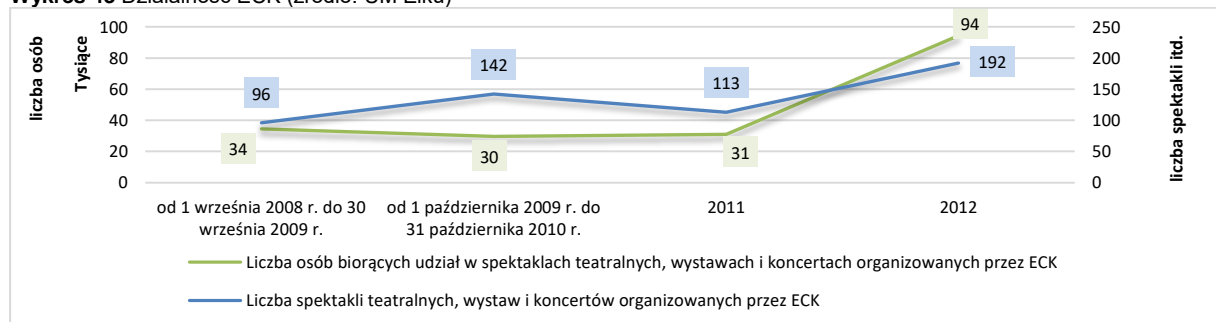
Wykres 42 Wysokość dotacji z budżetu Miasta Ełku na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków na terenie Miasta Ełku (zł – UM Ełk).

KULTURA

Główną rolę w rozwoju życia kulturalnego Ełku odgrywa **Ełckie Centrum Kultury**. Celem działalności merytorycznej ECK jest stworzenie jak najszerszej oferty działań kulturalnych dla mieszkańców Ełku, jak również gości i wczasowiczów przebywających na Mazurach. Proponowane usługi obejmują różnorodne dziedziny artystyczne tj. teatr, film, muzykę poważną, muzykę rozrywkową, plastykę, taniec ludowy, ceramikę, itd.

Wykres 43 Działalność ECK (źródło: UM Ełku)

Spośród wydarzeń organizowanych przez ECK największą popularnością w 2012 r. cieszyły się:

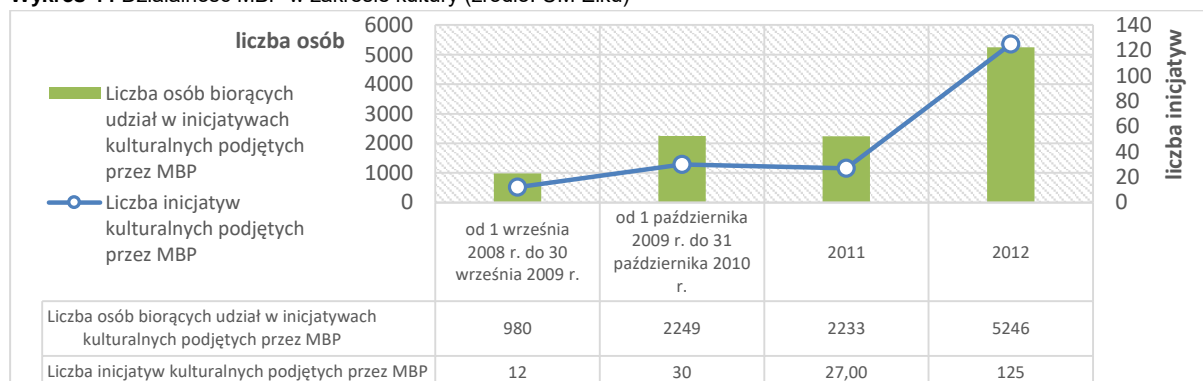
- Festiwal Ełk Ogień i Woda – 13 000 osób
- Bajki Samograjki – spektakle – 4 630 osób
- Jarmark Kaziuka – 3 550 osób
- Konkurs o Chochlę Prezydenta – 2 000 osób
- Mazurskie Lato Kabaretowe MULATKA – 2 200 osób
- Rocznica Cudu nad Wisłą – 2 000 osób
- Wystawa fotografii chóru Kontrapunkt – 2 000 osób
- Święto Konstytucji 3 maja – 2 000 osób
- W mroku jest tyle światła – koncert kolęd – 2 000 osób
- Otwarcie kina 3D – 1 320 osób.

Wydziałem ECK jest **Szkoła Artystyczna** – placówka zajmująca się planowaniem wydarzeń artystycznych Ełckiego Centrum Kultury, edukacją artystyczną, wspieraniem talentów dzieci, młodzieży i dorosłych i umożliwiającą im spotkania ze sztuką. W budynku szkoły prowadzone są zajęcia taneczne, muzyczne, plastyczne, teatralne, foto-film oraz grupy artystyczne. W ramach „Artystycznych czwartków” na sali koncertowej odbywają się koncerty, spotkania autorskie, wernisaże, projekcje filmów, spotkania z reżyserami.

W 2012 r, Rada Miasta przyjęła uchwałę w sprawie utworzenia **Muzeum Historycznego w Ełku** i nadania mu statutu. Tymczasowa siedziba mieści się przy ul. Małeckich 3. W polu zainteresowań muzeum, oprócz samego miasta, znajdują się również Mazury, ponieważ dziejów miasta i jego mieszkańców nie da się analizować w oderwaniu od dziejów regionu. Muzeum Historyczne jest muzeum narracyjnym, którego celem, obok ochrony pamiątek przeszłości, jest edukacja odbiorców. Podstawowym założeniem takiego typu muzeum jest zaangażowanie gościa muzeum podczas zwiedzania poprzez wykorzystanie różnych środków oddziaływania, takich jak autentyzm obiektów, światło, dźwięk, faktura użytych materiałów czy konstrukcja plastyczna. Muzeum prowadzi również działalność wydawniczą. Muzeum planuje zagospodarowanie terenu Ełckiej Kolei Wąskotorowej i stworzenie placówki muzealnej o nowoczesnym, europejskim standardzie. Dzięki realizacji zakładanych planów powstanie unikatowy produkt turystyczny wzbogacający istniejącą ofertę regionu.

Ważne miejsce na kulturalnej mapie miasta zajmuje również **Miejska Biblioteka Publiczna**. Dostosowując swą ofertę do potrzeb mieszkańców Ełku biblioteka przestaje być jedynie miejscem, w którym wypożycza się książki a staje się instytucją kulturalną, promującą nie tylko literaturę i czytelnictwo, ale i kulturę.

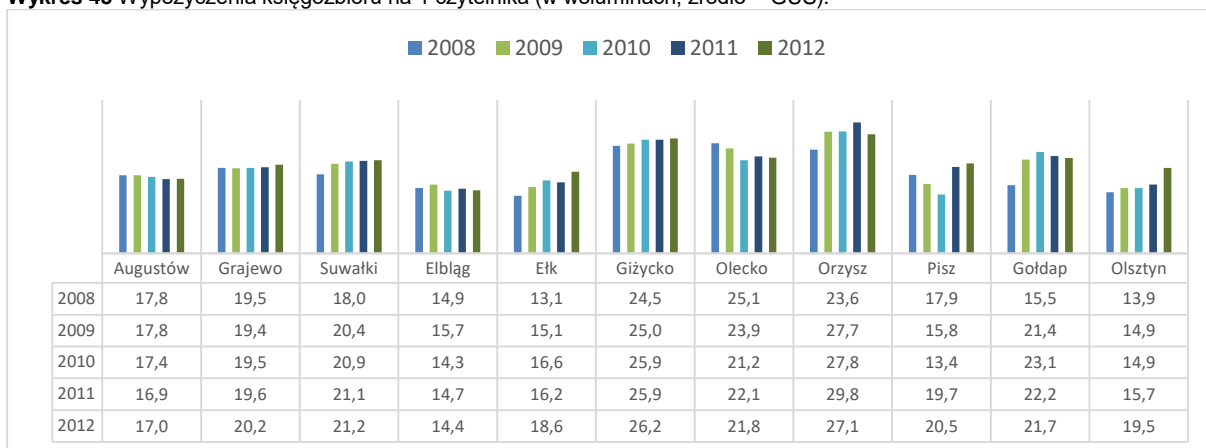
Wykres 44 Działalność MBP w zakresie kultury (źródło: UM Ełku)

CZYTELNICTWO

Według danych GUS w 2012 r. na 1000 mieszkańców Ełku było 136 czytelników bibliotek publicznych. Jest to wynik lepszy niż w przypadku Gołdapi i Pisz i porównywalny z Grajewem. Najlepiej sytuacja wyglądała w Olsztynie (252), Giżycku (213) i Elblągu (200). W latach 2008-2012 księgozbiór ełckich bibliotek zmniejszył się o 14%. Po trzech latach spadku w 2012 r. wzrosła liczba czytelników bibliotek publicznych w Ełku. Warto również zauważyć, że w przeliczeniu na 1 czytelnika w Ełku wypożyczanych jest coraz więcej książek.

Wykres 45 Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika (w woluminach, źródło – GUS).

SPORT

Kultura fizyczna w Ełku jest na zdecydowanie wyższym poziomie w stosunku do poprzednich lat. Wynika to m.in. z działań Urzędu Miasta na rzecz modernizacji infrastruktury sportowej. Miasto wybudowało już 4 kompleksy „orlików”: przy SP nr 4, SP nr 5, SP Sportowej nr 6, SP nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi. Podobnego typu boisko powstało przy SP nr 9. Dofinansowano orlika przy oratorium na os. Jeziorna oraz dokonano kompleksowej modernizacji obiektów sportowo-rekreacyjnych przy MOSiR. W 2013 r. została oddana do użytku hala sportowa przy SP nr 2.

Pod względem ilości klubów sportowych działających na terenie miast, Ełk znajduje się na 3 pozycji, za Olsztynem i Elblągiem. W 2012 r. funkcjonowały w Ełku 32 kluby sportowe (wzrost o 11 wobec roku 2008). Liczba osób ćwiczących w klubach sportowych w Ełku wzrosła o prawie 60% w porównaniu z 2008 r. i wynosiła 2 354 osoby. W 2012 r. w Ełku pracowało 82 wykwalifikowanych instruktorów sportowych (55 w 2008 r.) i 34 trenerów (27 w 2008 r.), prowadzących zajęcia w klubach sportowych na terenie miasta.

Tabela 14 Kluby sportowe (źródło: GUS).

	kluby			ćwiczący ogółem			sekcje sportowe		
	2008	2010	2012	2008	2010	2012	2008	2010	2012
Augustów	9	14	15	358	567	611	16	28	27
Grajewo	14	14	13	887	883	708	38	43	44
Suwałki	17	18	19	1590	1657	1844	28	35	31
Elbląg	51	37	40	3907	2753	3055	92	77	76
Ełk	21	33	32	1483	2266	2354	65	83	66
Giżycko	15	17	17	661	602	741	27	28	29
Olsztyn	51	51	52	3715	4172	4199	93	82	88

	trenerzy			instruktorzy sportowi		
	2008	2010	2012	2008	2010	2012
Augustów	8	17	21	11	21	19
Grajewo	6	10	9	19	19	27
Suwałki	20	19	29	41	46	47
Elbląg	73	58	70	101	83	86
Ełk	27	41	34	55	81	82
Giżycko	15	15	13	22	25	23
Olsztyn	73	86	109	104	96	108

Dbalność o prawidłowy rozwój psychofizyczny mieszkańców, zaspakajanie istniejących i pobudzenie nowych potrzeb w zakresie kultury fizycznej to cele, które realizowane są w szczególności poprzez wychowanie fizyczne, sport, rekreację ruchową i rehabilitację ruchową. Działalność w sferze sportu i rekreacji prowadzi wiele jednostek, począwszy od szkół, poprzez organizacje młodzieżowe, placówki kulturalno – oświatowe, aż do różnego rodzaju związków i stowarzyszeń. Zakres tej działalności jest bardzo szeroki i skierowany do różnych grup wiekowych i środowisk.

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Ełku oferuje szeroki wachlarz usług rekreacyjnych. Do dyspozycji wszystkich mieszkańców miasta oraz osób przyjezdnych MOSiR oddaje nowoczesne i bogato wyposażone: halę sportowo-widowiskową, stadion miejski, Park Wodny, Ełcką Kolejkę Wąskotorową, skatepark, lodowisko, korty tenisowe, fitness club, camping nr 62, plażę miejską i informację turystyczną.

Liczba osób korzystających z obiektów MOSiR w 2012 r.:

- Stadion ogółem - 95 599 (lodowisko - 18613, bieżnia - 12925, korty - 8267, boisko wielofunkcyjne - 30699, część rekreacyjna - 25095)
- Pływalnia - 146 635
- Hala sportowa przy ul. Kościuszki+boisko przy hali - 9 600
- Hala sportowa przy ul. Kolbego ogółem - 42 471 (siłownia, sauny, zajęcia komercyjne, imprezy rekreacyjne)
- Centrum Informacji Turystyczno-Kulturalnej - 7 765
- Ełcka Kolej Wąskotorowa - 16 078
- Plaża miejska (skatepark, camping) - 2 936.

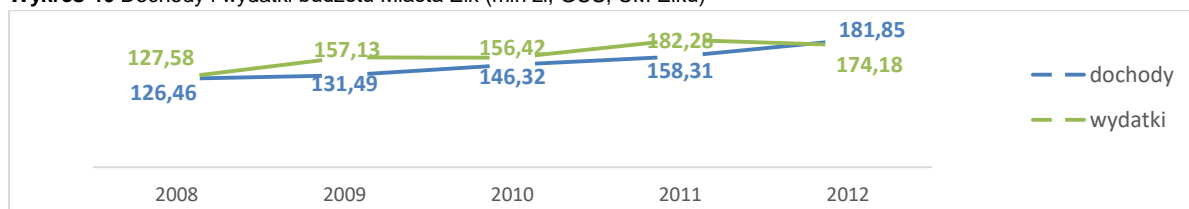
Inna ważną instytucją jest **Międzyszkolny Ośrodek Sportowy (MOS)**. MOS jest powiatową placówką wychowania pozaszkolnego. Istnieje od 20 lat i prowadzi całoroczne zajęcia dla dzieci i młodzieży w wieku od 6 – 20 lat w zakresie sportów wodnych (wioślarstwo, żeglarstwo, windsurfing, pływanie). Baza sprzętowa Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego to między innymi: łódzie wiosłowe, żaglowe, rowery wodne, kajaki, canoe.

Do zadań ośrodka należy rozwijanie, pogłębianie i rozszerzanie wiedzy wykraczającej poza szkolne programy. Działania MOS skupiają się na zapewnieniu warunków do rozwoju fizycznego dzieci i młodzieży, kształtowaniu i rozwijaniu nawyków uprawiania sportu i wypoczynku, podnoszeniu sprawności fizycznej, organizacji zajęć a także imprez sportowych i rekreacyjnych. Uczestnicy zajęć Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego w Ełku biorą udział w wielu ważnych zawodach rangi regionalnej i krajowej.

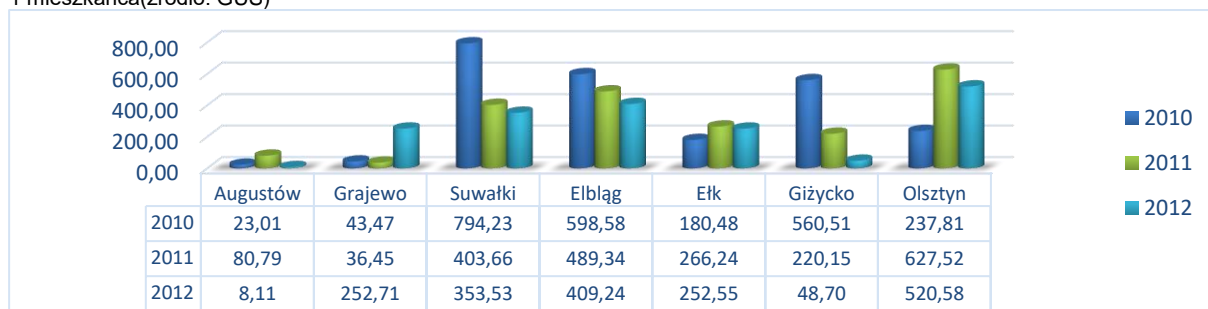
FINANSE MIASTA

Poziom dochodów do budżetu Miasta Elk systematycznie wzrasta. W porównaniu z rokiem 2008 wartość ta zwiększyła się o 30% i wyniosła w 2012 r. ponad 180 mln zł. W 2012 r. zanotowano nadwyżkę budżetową.

Wykres 46 Dochody i wydatki budżetu Miasta Elk (mln zł, GUS, UM Elk)

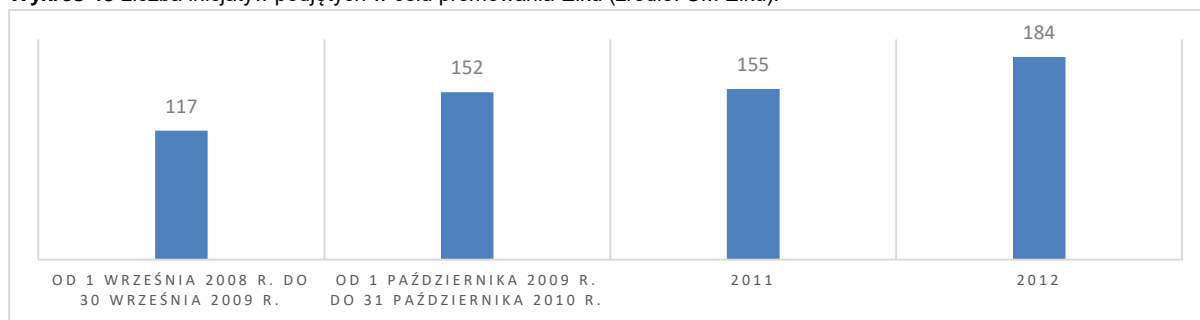
Wykres 47 Dochody sfinansowania i współfinansowania programów i projektów unijnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca (źródło: GUS)

PROMOCJA

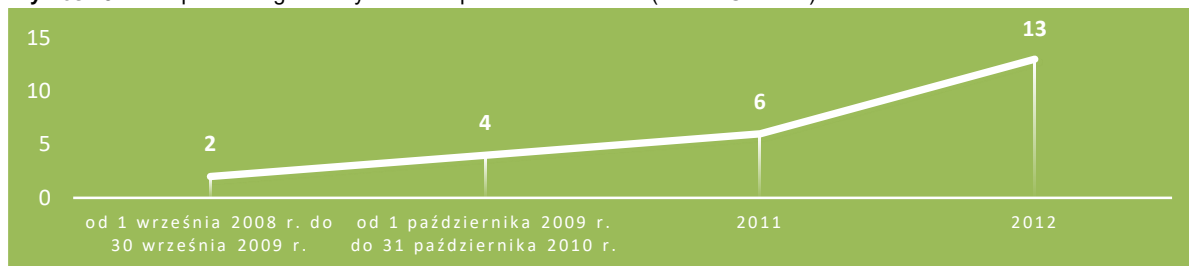
Corocznie wzrasta liczba inicjatyw podjętych w celu promowania Elk.

Wykres 48 Liczba inicjatyw podjętych w celu promowania Elk (źródło: UM Elk).

Władze Elk i Powiatu Elckiego podejmują również działania promocyjne na forum zagranicznym. Obserwuje się coroczny wzrost ilości spotkań zagranicznych, na których promowane jest miasto.

Wykres 49 Ilość spotkań zagranicznych w celu promowania miasta (źródło: UM Elk).

WSPÓŁPRACA MIĘDZYREGIONALNA I MIĘDZYNARODOWA

Położenie Ełku w bliskiej odległości od innych ważnych ośrodków miejskich poza granicami województwa (Grajewo, Augustów, Suwałki, Białystok) oraz granicy z Rosją, Litwą i Białorusią stwarza **sprzyjające warunki dla współdziałania międzyregionalnego i międzynarodowego**.

W raporcie *Konkurencyjność Warmii i Mazur – diagnoza problemowa* stwierdzono, że „*warto podkreślić inicjatywy, jakie są podejmowane przez władze Ełku wspólnie z innymi samorządami (EGO – Ełk, Gołdap, Olecko i EGO SA – Ełk, Gołdap, Olecko, Suwałki, Augustów), które realizowane są w bliskim sąsiedztwie, wobec bariery jaką jest dostępność komunikacyjna tego obszaru*”.

Ełk cechuje niska dostępność komunikacyjna do Olsztyna. Wg autorów ww. dokumentu dostępność komunikacyjna w czasie powyżej 1,5 godz. niekorzystnie wpływa na sferę:

- mobilności siły roboczej (dystans ogranicza migracjeienne),
- dostępności szkół wyższych zlokalizowanych w Olsztynie (młodzież z Ełku w dużym stopniu studiuje w Białymstoku),
- współpracy biznesowej (szczególnie w przypadku współpracy klastrowej),
- współpracy administracyjnej – co z kolei skłania obszar EGO do współpracy z miastami północnej części województwa podlaskiego.

„**Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana**” zostało zarejestrowane w 2004 r. Jest to dobrowolny i samorządny związek powiatów, miast i gmin z obszaru Ełk-Gołdap-Olecko. Celem Stowarzyszenia jest m.in:

- wspieranie idei samorządności lokalnej i regionalnej oraz rozwoju jego członków,
- wspieranie gospodarczego i kulturowego rozwoju jego członków,
- promowanie rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości na terenie gmin – członków,
- wzmocnienie promocji subregionu Ełk-Gołdap-Olecko jako atrakcyjnego turystycznie w województwie, kraju i za granicą,
- integracja i wspieranie środowisk lokalnych,
- wpieranie inicjatyw w zakresie edukacji, kultury, sportu i turystyki, ochrony zabytków i dziedzictwa historycznego Subregionu EGO, ochrony zdrowia, ochrony środowiska oraz rozwoju obszarów wiejskich.

Obszar EGO SA jest partnerstwem 5 miast/gmin Polski Północno-Wschodniej (Miasta Ełku, Gminy Gołdap, Gminy Olecka, Miasta Suwałk i Miasta Augustowa) na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego tego obszaru, w szczególności w dziedzinie turystyki. W ramach współpracy przeprowadzono m.in. analizę rynku i ruchu turystycznego Polski Północno – Wschodniej, ekspertyzę w zakresie możliwości tworzenia i rozwoju wspólnego produktu turystycznego na terenie Polski Północno – Wschodniej wraz z programem marketingowym oraz planem operacyjnym, ekspertyzę w zakresie potencjału inwestycyjnego Polski Północno – Wschodniej, przygotowano materiały promocyjne i informacyjne (bilbordy, przewodniki turystyczne, ulotki, broszury, informacje prasowe, film promujący region w telewizji polskiej) oraz zorganizowano konferencje i spotkania promujące. Ponadto obszar promowany jest pod względem potencjalnych inwestycji gospodarczych.

Pomiędzy Partnerami zostało podpisane *Porozumienie o Współpracy w Obszarze EGO SA*. Celem porozumienia jest stworzenie stałej i trwałej struktury współpracy w Polsce Północno – Wschodniej na rzecz rozwoju społeczno – gospodarczego poprzez efektywniejsze zagospodarowanie niewykorzystanych możliwości EGO SA i wzrost liczby turystów odwiedzających obszar. Stowarzyszenie posiada strategię rozwoju obszaru EGO pn. „**PRO EGO**” – *Program interwencji samorządów terytorialnych w celu zmiany społeczno-gospodarczej i integracji wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego*.

W partnerstwie z miastami z Obwodu Kaliningradzkiego (Oziersk) oraz Litwy (Alytus) Ełk realizuje liczne projekty współfinansowane ze środków UE (5 projektów w 2012 r.). Dzięki współpracy transgranicznej powstał m.in. amfiteatr przy ECK, budowane są boiska i park linowy, modernizowane szkoły, rozwijana jest współpraca w zakresie wspierania przedsiębiorczości, prowadzone są wymiany młodzieży. Wzrasta także wartość podpisanych projektów o zasięgu międzynarodowych (ponad 3,5 mln zł w 2012 r.).

Władze miejskie zainicjowały współpracę z pozostałymi gminami powiatu ełckiego oraz Powiatem Ełckim, tworząc **Ełcki Obszar Funkcjonalny**. Samorządy opracowały i w 2015 r. przyjęły *Zintegrowaną strategię rozwoju Ełckiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2025*. Celem strategii jest wsparcie zintegrowanego podejścia do rozwiązywania problemów o zasięgu wykraczającym poza granice poszczególnych gmin. W dokumencie ujęto szereg działań, których realizacja może przyczynić się do rozwoju całego obszaru. EOF posiada również koncepcję zagospodarowania przestrzennego.

Spośród wszystkich partnerów samorządowych, Ełk jest najmocniej zaangażowany we współpracę z Gminą Ełk. Obie gminy tworzą **Miejski Obszar Funkcjonalny Ełku (MOF Ełk)**, do którego Województwo Warmińsko-Mazurskie skierowało specjalne wsparcie finansowe w kwocie niemal 20 mln euro w ramach RPO w postaci instrumentu ZIT bis (opisany szerzej w rozdziale 3.) Miasto Ełk i Gmina Ełk zawarły porozumienie międzygminne, na mocy którego powołany został Związek ZIT MOF Ełk. Związek, na podstawie przygotowanej strategii oraz zapisów RPO, bierze udział we wdrażaniu instrumentu ZIT bis. Przy Urzędzie Miasta Ełku powstało Biuro Związku, a w lipcu 2016 r. zawarto porozumienie z Województwem Warmińsko-Mazurskim ustalające szczegółowe zasady realizacji ZIT bis w MOF Ełk.

4. ANALIZA SWOT

Aktualizacja analizy SWOT została przeprowadzona podczas warsztatów strategicznych w oparciu o diagnozę stanu rozwoju miasta i wyniki *Ewaluacji z postępów w realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Ełku do 2016 r.*

ŁAD GOSPODARCZY

MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne pozytywne)

1. Potencjał gospodarczy miasta w postaci dużych zasobów ludzkich, funkcjonowania Parku Naukowo-Technologicznego i podstrefy Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.
2. Atrakcyjne położenie turystyczne i komunikacyjne. Bliskość granic
3. Dobra jakość środowiska naturalnego.
4. Wolne i w pełni uzbrojone tereny inwestycyjne w SSSE i Parku Naukowo-Technologicznym.
5. Korzystna sytuacja demograficzna – wzrastająca liczba ludności, dodatnie saldo migracji, dodatni przyrost naturalny, stosunkowo młode społeczeństwo.
6. Wysoka aktywność władz Ełku w poszukiwaniu inwestorów zewnętrznych, wspieraniu gospodarki innowacyjnej i pozyskiwaniu funduszy ze źródeł zewnętrznych.
7. Pozyskiwanie i skuteczne wykorzystywanie dostępnych zewnętrznych źródeł dofinansowywania inwestycji miejskich. Duża ilość zaplanowanych inwestycji miejskich do współfinansowania ze środków zewnętrznych.
8. Obwodnica miasta
9. Wysoka konkurencyjność i potencjał rozwojowy na tle województwa.
10. Rosnąca liczba firm w nowoczesnych sekcjach gospodarki.
11. Niskie koszty pracy i gruntów.
12. Duży potencjał turystyczny miasta.
13. Częściowo zagospodarowane brzegi Jeziora Ełckiego.
14. Plany budowy połączenia Jeziora Ełckiego z Wielkimi Jeziorami Mazurskimi.
15. Obiekty sportowe i rekreacyjne.
16. Promocja miasta.
17. Organizowanie dużej liczby imprez o charakterze kulturalnym, rozrywkowym i sportowo-rekreacyjnym.

-
18. Duża liczba firm budowlanych.
  19. Wysoka aktywność budownictwa mieszkaniowego.
  20. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury turystycznej.
  21. Inwestycje w rozwój infrastruktury informatycznej.
  22. Istnienie wyższych uczelni i sieci szkół.
  23. Istnienie różnego szczebla urzędów na terenie miasta.
  24. Nowoczesna oczyszczalnia ścieków i stacja uzdatniania wody.
  25. Bezpieczne miasto dla inwestorów i turystów.
  26. Posiadanie programów rozwoju oraz rewitalizacji Ełku.
  27. Aktywna współpraca z miastami partnerskimi.
-

SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne negatywne)

1. Niska podaż ofert pracy, wysokie bezrobocie.
  2. Niska zamożność społeczeństwa.
  3. Mało terenów inwestycyjnych z pełną infrastrukturą pod duże inwestycje.
  4. Bardzo mała liczba obiektów noclegowych i gastronomicznych o wysokim standardzie.
  5. Niski poziom dostępności komunikacyjnej miasta (drogowej, kolejowej).
  6. Emigracja wykwalifikowanej siły roboczej.
  7. Niedostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy, w szczególności w kierunkach technicznych.
  8. Słaba oferta szkół i kierunków związanych z kształceniem zawodowym i technicznym.
  9. Niska przedsiębiorczość mieszkańców Ełku.
  10. Brak wyższej uczelni technicznej.
  11. Mało innowacyjnych przedsiębiorstw oraz mała świadomość i wiedza przedsiębiorców w tym temacie.
  12. Niski poziom integracji oferty inwestycyjnej (istnieje wspólna oferta turystyczna subregionu EGO).
-

13. Brak instytucji rozwoju łączących partnerów społecznych, gospodarczych i publicznych.
14. Mała ilość i słaba oferta instytucji otoczenia biznesu.
15. Słaba współpraca przedsiębiorców. Brak prężnie działającej instytucji zrzeszającej przedsiębiorców.
16. Brak lotniska lokalnego w okolicach Ełku.
17. Niedostatecznie zagospodarowane szlaki turystyczne. Nie w pełni zagospodarowane Jezioro Ełckie.
18. Niepełna infrastruktura techniczna (grzewcza).
19. Słabo rozbudowana infrastruktura społeczeństwa informacyjnego dla mieszkańców.
20. Niedostateczna oferta produktów typowo lokalnych.
21. Brak gazu ziemnego.

SZANSE (czynniki zewnętrzne pozytywne)

1. Poprawa dostępności komunikacyjnej miasta (modernizacje DK nr 16 i 65, Via Baltica, Rail Baltica, połączenie miasta linią kolejową z lotniskiem w Szymanach).
2. Wzrost znaczenia jakości życia w wyborach przedsiębiorców i migrantów skutkujący docenianiem oferty Ełku.
3. Nowy okres programowania UE 2014-2020, w tym instrument ZIT bis w ramach RPO.
4. Budowa regionalnego lotniska.
5. Realizacja zintegrowanych inwestycji współfinansowanych ze środków UE w ełckim obszarze funkcjonalnym.
6. Ponadlokalne znaczenie miasta.
7. Współpraca jednostek naukowych i uczelni wyższych z firmami z Ełku i Parkiem Naukowo-Technologicznym.
8. Turystyczna i gospodarcza promocja regionu.
9. Wzrost popytu zewnętrznego na ofertę turystyczno-wypoczynkową regionu.
10. Polityka rządu na rzecz wspierania MŚP.
11. Preferencyjne kredyty dla MŚP i ulgi podatkowe w strefach.
12. Realizacja krajowych inwestycji energetycznych (most energetyczny Litwa-Polska).
13. Współpraca samorządów w ramach subregionu EGO SA.
14. Współpraca z państwami ościennymi.
15. Wykorzystanie transportu kolejowego.

ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne negatywne)

1. Słabe zainteresowanie regionem ze strony krajowych i zagranicznych inwestorów.
2. Odwleknięcie na poziomie centralnym terminów realizacji koniecznych dla Warmii i Mazur inwestycji drogowych.
3. Niestabilna polityka rządu wspierająca sektor MŚP.
4. Osłabienie ogólnej koniunktury gospodarczej w Polsce na skutek kryzysu ekonomicznego.
5. Przejęcie środków finansowych z UE przez silny ośrodek regionalny np. Olsztyn.
6. Utrata pozycji w województwie jako ośrodka ponadlokalnego.
7. Niestabilność przepisów prawnych.
8. Nadmierny fiskalizm Państwa.
9. Zamknięcie lokalnych połączeń kolejowych.

ŁAD SPOŁECZNY

MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne pozytywne)

1. Korzystna sytuacja demograficzna – wzrastająca liczba ludności, dodatnie saldo migracji, dodatni przyrost naturalny, stosunkowo młode społeczeństwo.
  2. Wysoki poziom usług edukacyjnych (baza, wykształcona kadra, programy edukacyjne).
  3. Liczba miejsc w żłobku i przedszkolach dostosowana do potrzeb mieszkańców.
  4. Dobra infrastruktura w szkołach.
  5. Komputeryzacja i informatyzacja szkół.
  6. Bogata oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.
  7. Duża oferta programów rozwoju dzieci i młodzieży.
  8. Stały wzrost nakładów na edukację.
  9. Funkcjonowanie uczelni wyższych.
  10. Duże zaplecze usług medycznych (kadra, obiekty, sprzęt specjalistyczny).
-

11. Łądownisko dla potrzeb m.in. ratownictwa medycznego.
12. Dobra praca służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo (policja, straż pożarna, straż miejska).
13. Wysoka aktywność budownictwa mieszkaniowego w Elku.
14. Duży potencjał III sektora.
15. Aktywność mieszkańców. Możliwość rozwoju twórczego mieszkańców (oferty ECK, Szkoły Artystycznej, MBP).
16. Dobry poziom usług kulturalnych i czytelniczych.
17. Działalność instytucji rynku pracy i innych instytucji wspierających (PUP, MCK, PPP, CIS, OWIES, agencje pracy tymczasowej, biura karier szkół wyższych).
18. Rosnący poziom świadomości społeczeństwa w zakresie ochrony zdrowia i zdrowego trybu życia.
19. Istnienie nowoczesnej bazy sportowo-rekreacyjnej.
20. Duża liczba klubów sportowych, członków klubów oraz wykwalifikowanych trenerów i instruktorów.
21. Otwartość władz miejskich na inicjatywy społeczne.
22. Polityka proinwestycyjna w zakresie kultury.
23. Wspieranie rodzin wielodzietnych.
24. Promocja miasta.
25. Współpraca między samorządami.
26. Działalność Środowiskowego Domu Samopomocy.
27. Duża liczba miejsc w placówkach stacjonarnej opieki społecznej, noclegowniach, domach i schroniskach dla bezdomnych.
28. Rosnąca kwota środków przeznaczanych przez PFRON na realizację działań z zakresu rehabilitacji i zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne negatywne)

1. Wysokie bezrobocie i niska stopa życiowa mieszkańców.
2. Rosnąca liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej.
3. Dysfunkcje w rodzinach.

-
4. Słabe wsparcie psychologiczne dla uczniów w trudnej sytuacji życiowej.
  5. Niewystarczająca ilość atrakcyjnych ofert pracy dla wykształconej młodzieży skutkująca podejmowaniem decyzji o emigracji.
  6. Niewystarczająca dostępność usług opieki zdrowotnej.
  7. Systematyczny spadek ilości uczniów wszystkich typów szkół.
  8. Słaba oferta opieki nad dziećmi poniżej 1 roku życia.
  9. Niedostosowanie kształcenia mieszkańców do potrzeb rynku pracy, w szczególności kształcenia zawodowego i technicznego.
  10. Słabo rozwinięte szkolnictwo wyższe w mieście, mała różnorodność kierunków - w szczególności kierunków technicznych.
  11. Brak lokalnej kadry naukowej.
  12. Niski poziom spójnej polityki społecznej (systemu współpracy, wymiany informacji, koordynacji działań).
  13. Niewykorzystane możliwości organizacji pozarządowych.
  14. Niewystarczająca ilość działań wspierających osoby starsze i osoby niepełnosprawne.
  15. Niski poziom integracji z mniejszościami.
  16. Słabo rozbudowana infrastruktura społeczeństwa informacyjnego dla mieszkańców.
  17. Niezagospodarowane osiedla mieszkaniowe – brak placów zabaw na wielu osiedlach.
  18. Niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego.
  19. Niewystarczający poziom usług społecznych (opiekuńczych, pielęgnacyjnych, pomocy społecznej).
-

SZANSE (czynniki zewnętrzne pozytywne)

1. Środki zewnętrzne/programy pomocowe w zakresie przeciwdziałania bezrobociu i wykluczeniu społecznemu, kultury, sportu i oświaty, w tym instrument ZIT bis w ramach RPO.
  2. Realizacja programów wychowania młodzieży.
  3. Wzmocnienie pozycji Ełku jako ośrodka subregionalnego.
-

---

4. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej regionu i kraju.

5. Kompetencje straży miejskiej.

6. Tworzenie samorządowych instytucji kultury.

7. Wprowadzenie e-administracji.

ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne negatywne)

1. Niestabilność polityczna i niespójność w zakresie polityki społecznej.

2. Biurokracja.

3. Skomplikowane procedury w aplikowaniu o środki zewnętrzne.

4. Nadmierna centralizacja w rozdysponowywaniu środków finansowych na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

5. Niewystarczające środki na rosnące zadania samorządów w obszarze polityki społecznej.

6. Niewystarczające wspieranie polityki prorodzinnej przez państwo.

7. Niewystarczająca subwencja oświatowa.

8. Słabe dofinansowanie instytucji państwowych i społecznych.

9. Osłabienie ogólnej koniunktury gospodarczej na skutek kryzysu ekonomicznego, w tym wzrost bezrobocia w Polsce i UE.

10. Marginalizacja miasta na obszarze województwa.

11. Obecnie funkcjonujący system powiadamiania ratunkowego.

12. Niski poziom wzrostu zatrudnienia w policji przy jednoczesnym zwiększaniu zadań związanych z nowymi zagrożeniami.

13. Odwlekanie inwestycji poprawiających dostępność komunikacyjną miasta i regionu.

MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne pozytywne)

1. Położenie geograficzne („Zielone Płuca Polski”).
  2. Walory środowiskowe (bliskość jezior, lasów).
  3. Bliskość Obwodu Kaliningradzkiego, Litwy i Białorusi umożliwiającą rozwój społeczno-gospodarczy.
  4. Subregionalne znaczenie miasta.
  5. Położenie jeziora w centrum miasta i rozwijająca się baza hotelowo-gastronomiczna przy promenadzie ełckiej.
  6. Promenada wzdłuż Jeziora Ełckiego.
  7. Wolne tereny pod inwestycje.
  8. Obwodnica miasta - wyprowadzenie ruchu tirów i ciężkiego transportu z miasta.
  9. Posiadanie programów rewitalizacji miasta i opieki nad zabytkami.
  10. Czystość w mieście.
  11. Występowanie zabytkowej zabudowy w mieście (kamienice, kościoły, wieża ciśnień).
  12. Wspieranie przez miasto inwestycji związanych z poprawą wyglądu i stanu technicznego budynków zabytkowych.
  13. Istnienie *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta*.
  14. Rozwój miasta w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.
  15. Działalność komisji urbanistyczno-architektonicznej.
  16. Realizacja koncepcji Brama Mazur (zagospodarowanie terenów powojkowych w centrum miasta).
  17. Budowa centrów handlowych.
  18. Plany zagospodarowania zamku nad Jeziorem Ełckim.
  19. Poprawiający się stan dróg.
  20. Wysoka aktywność budownictwa mieszkaniowego.
-

SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne negatywne)

1. Ograniczenia kierunków rozwoju miasta.
  2. Niski poziom dostępności komunikacyjnej miasta (drogowej, kolejowej).
  3. Niewystarczająca ilość parkingów w mieście.
  4. Słabe rozwiązania komunikacyjne w mieście (korki w mieście).
  5. Mało terenów zielonych na osiedlach i wzdłuż ulic.
  6. Wyczerpujące się tereny w Mieście Elk pod inwestycje oraz mieszkalnictwo.
  7. Ciasna zabudowa, duża gęstość zaludnienia.
  8. Mała liczba terenów zielonych oraz miejsc do wypoczynku i rekreacji na nowych osiedlach mieszkaniowych.
  9. Niezagospodarowana rzeka Elk.
  10. Niska estetyka części miasta i obiektów.
  11. Niezadawalający stan zabytków architektonicznych.
  12. Za mało środków finansowych na współfinansowanie rewitalizacji miasta.
  13. Nowa zabudowa nienawiązująca do pierwotnego układu zabudowy (brak harmonii).
  14. Niewystarczająca ilość i niedostateczne zagospodarowanie szlaków turystycznych. Brak ciągłości ścieżek rowerowych i ich oznaczenia.
  15. Słabo zagospodarowana plaża miejska.
  16. Niezagospodarowany zamek na wyspie.
  17. Niewykorzystana sieć kolei (przywrócenie połączeń kolejowych).
  18. Podział miasta torami kolejowymi na 2 części (utrudnienia dla mieszkańców).
  19. Niewystarczający poziom infrastruktury technicznej.
  20. Słaby stan techniczny obiektów drogowych.
-

SZANSE (czynniki zewnętrzne pozytywne)

1. Ełk - centrum Podregionu Ełckiego.
  2. Funkcjonowanie w ramach obszaru „Zielonych Płuc Polski”.
  3. Nowa perspektywa finansowa UE 2014-2020, w tym instrument ZIT bis w ramach RPO.
  4. Realizacja projektów Via Baltica i Rail Baltica oraz dokończenie modernizacji DK 16 i włączenie jej w sieć TEN-T.
  5. Wzmacnianie przez państwo i województwo ośrodków subregionalnych.
  6. Wzrost popytu na ofertę turystyczno-wypoczynkową regionu.
-

ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne negatywne)

1. Niestabilność przepisów prawa.
  2. Zamykanie lokalnych połączeń kolejowych i zawieszenie realizacji Rail Baltica.
  3. Słabe wsparcie ochrony zabytków ze strony Państwa.
  4. Słabe wsparcie przez Państwo form budownictwa socjalnego i komunalnego.
  5. Ograniczenie środków finansowych na drogi lokalne w nowym okresie programowania.
  6. Odwlekanie na poziomie centralnym terminów realizacji koniecznych dla regionu inwestycji drogowych.
-

ŁAD ŚRODOWISKOWY

MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne pozytywne)

1. Dostęp do wód i lasów (bezpośrednie położenie nad jeziorem).
  2. Zasoby przyrodnicze.
  3. Dobre utrzymanie zieleni miejskiej (parki, trawniki).
  4. Dobra jakość wody pitnej.
  5. Uporządkowany system gospodarki odpadami.
  6. Osiąganie wysokich poziomów recyklingu i odzysku w Zakładzie Unieszkodliwiania Odpadów w Siedliskach k/Ełku.
-

7. Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w Elku - zmodernizowana i rozbudowana sieć wodociągowo-kanalizacyjna.
8. Zmodernizowana wg najwyższych standardów technicznych i technologicznych miejska oczyszczalnia ścieków.
9. Bardzo wysoki odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.
10. Modernizowany system sieci ciepłowniczej (miejskiej i spółdzielczej) połączony z modernizacją kotłów.
11. Stosowanie opałów w ciepłowniach o minimalnych zawartościach siarki.
12. Proces usuwania odpadu niebezpiecznego (azbestu).
13. Posiadanie placówek oświatowych i edukacyjnych oraz stowarzyszeń proekologicznych wdrażających zagadnienia w zakresie ochrony środowiska.
14. Świadomość społeczeństwa o utrzymaniu porządku i czystości w mieście.
15. Znaczne zaangażowanie szkół i organizacji w przedsięwzięcia proekologiczne.
16. Nastawienie władz miejskich na proekologiczny rozwój miasta.
17. Realizacja licznych projektów na rzecz zapewnienia optymalizacji i efektywności wykorzystania energii elektrycznej i ciepłej oraz stosowanie odnawialnych źródeł energii.
18. Inwestycje mające na celu ograniczenie niskiej emisji.
19. Przygotowana kadra inwestycyjna i eksploatacyjna.

SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne negatywne)

1. Mała ilość zieleni izolacyjnej.
2. Niewystarczająca ilość terenów zielonych w mieście
3. Niska emisja na dość dużym poziomie.
4. Zwarta zabudowa uniemożliwiająca rozczłonkowanie ruchu pieszo-kołowego w centrum miasta.
5. Rosnąca ilość samochodów w mieście.
6. Zwarty układ komunikacyjny o znacznym stopniu obciążania ruchem kołowym (emisja spalin).
7. Niski stopień selektywnej zbiórki odpadów.

-
8. Dzikie wysypiska śmieci.
  9. Zaniechanie rekultywacji Jeziora Ełckiego
  10. Niepełne podczyszczanie wód opadowych (mało separatorów).
  11. Niekompatybilny układ sieci ciepłowniczej w mieście (2 ciepłownie, 2 różnych operatorów).
  12. Niska efektywność energetyczna budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych.
-

SZANSE (czynniki zewnętrzne pozytywne)

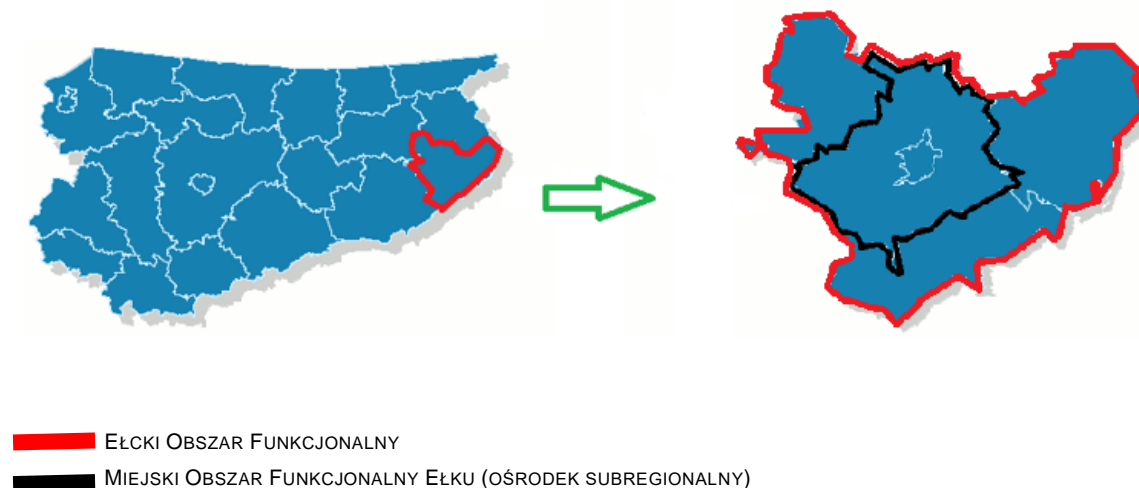
1. Zgodność priorytetów regionalnych i władz miasta.
  2. Racjonalne wykorzystanie terenów wokół miasta.
  3. Współpraca samorządów.
  4. Wprowadzenie inwestycji ekologicznych do programów operacyjnych województwa.
  5. Funkcjonowanie w ramach obszaru „Zielonych Płuc Polski”.
  6. Nowy okres programowania UE na lata 2014-2020.
-

ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne negatywne)

1. Niestabilne przepisy.
  2. Niska jakość tworzonego prawa.
-

5. DELIMITACJA MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO EŁKU (OŚRODKA SUREGIONALNEGO) I EŁCKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO

Rysunek 10 Ełcki Obszar Funkcjonalny oraz Miejski Obszar Funkcjonalny Ełku (ośrodek subregionalny).

MIEJSKI OBSZAR FUNKCJONALNY EŁKU (OŚRODEK SUBREGIONALNY)

Warmińsko-Mazurskie Biuro Planowania Przestrzennego przeprowadziło w 2012 r. delimitację miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka subregionalnego Ełk (MOF Ełk), w której stwierdzono, że Miasto Ełk jest powiązane funkcjonalnie i przestrzennie z gminami w obrębie powiatu oraz na skalę regionalną. **Spośród wszystkich wiejskich gmin powiatu ełckiego, gminą o najsilniejszym potencjale rozwojowym jest gmina Ełk.** W obrębie ww. gminy, w ścisłym sąsiedztwie obszarów wiejskich z miastem Ełk, zachodzą najintensywniejsze i najbardziej dynamiczne zjawiska przestrzenne (Gmina Ełk została określona jako obszar bezpośredniej strefy rozwoju miasta Ełk).

Granice MOF Ełk zostały potwierdzone w strategii rozwoju Warmii i Mazur do 2025 r. W dokumencie, w ramach obszarów strategicznej interwencji (OSI), wyznaczono 2 ośrodki subregionalne na terenie województwa – Elbląg i Ełk (Miasto Ełk wraz z wiejską Gminą Ełk).

ROLA MIASTA EŁK: Miasto Ełk ma duże znaczenie w zakresie świadczonych usług w regionie oraz jest ważnym ośrodkiem administracyjnym i społeczno-gospodarczym. Ełk wraz z przyległymi do siebie obszarami wiejskimi tworzy zwarty układ przestrzenny oparty na wzajemnych powiązaniach i relacjach.

Miasto dostarcza usługi publiczne nie tylko w obrębie swoich granic administracyjnych. Zdecydowana większość osób korzystających z usług „Pro Medica” Sp. z o.o. w Ełku i 108 Szpitala Wojskowego z Przychodnią Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Ełku to mieszkańcy Ełku i Gminy Ełk. Również większość uczniów szkół ponadgimnazjalnych to młodzież zamieszkująca obie gminy.

AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA: Miasto Ełk zakwalifikowane zostało do II poziomu struktury aktywności w ośrodkach miejskich jako ośrodek gospodarczy wysokiej aktywności. Rejon aktywności gospodarczej wokół miasta stanowią gminy Ełk oraz Prostki. Gminę Ełk zakwalifikowano do II poziomu aktywności gmin wiejskich – terenów o wysokiej aktywności gospodarczej, a Prostki do IV poziomu terenów gmin o niskiej aktywności (opracowanie pt „Analiza uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego. Aktywność gospodarcza”, W-M BPP 2010 r.).

DOJAZDY DO PRACY: Promień odległości największej liczby dojazdów do pracy do Ełku to odległość maksymalnie do 20 km. Oznacza to, że ludność przyjeżdżająca do pracy do miasta to głównie mieszkańcy okalającej miasto Gminy Ełk i sąsiednich gmin. Zdecydowanie największy strumień

dojeżdżających do pracy kieruje się w stronę ośrodka miejskiego – Ełku. Stosunkowo dobra sytuacja na rynku pracy miasta Ełk wpływała na mobilność przestrzenną ludności zamieszkującej na terenach sąsiednich.

W ełckich przedsiębiorstwach osoby zamieszkałe w Ełku stanowią nie mniej niż 80% pracowników. Duża grupa pracowników dojeżdża z Gminy Ełk, w większości z miejscowości położonych do około 10-15 km od granic miasta. Przeważnie miejscowości te są skomunikowane z Ełkiem liniami autobusowymi, rozwija się w nich ruch budowlany, powstały osiedla domów jednorodzinnych, do których wyprowadzili się mieszkańcy Ełku.

PROBLEMY SPOŁECZNE: Gminy MOF Ełk cechuje występowanie podobnych problemów społecznych. Do głównych należy zaliczyć bezrobocie (wysoka stopa bezrobocia, podobna struktura bezrobotnych), ubóstwo, alkoholizm, dysfunkcje w rodzinach, problemy osób starszych i niepełnosprawnych.

TURYSTYKA: Obszar powiatu ełckiego zalicza się do obszarów atrakcyjnych turystycznie dysponując bardzo korzystnymi predyspozycjami dla rozwoju turystyki – obszar turystyczny „Pojezierze ełckie” (opracowanie” Analiza uwarunkowań – Turystyka” 2011 r. do zmiany Planu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko - mazurskiego). Blisko 50% powiatu ełckiego zajmują obszary chronionego krajobrazu.

Obecnie sektor turystyki w MOF Ełk charakteryzuje słabszy rozwój bazy noclegowej, zagospodarowania turystycznego, niski poziom ruchu turystycznego. Posiada natomiast inne cechy (walory przyrodnicze, kulturowe, dostępność komunikacyjna), które przy spełnieniu określonych warunków (w zakresie m.in. inwestycyjnym, promocyjnym) dają szansę na rozwój turystyczny obszaru.

POŁĄCZENIA DROGOWE I KOLEJOWE: Drogi krajowe i wojewódzkie na obszarze MOF Ełk tworzą główny układ komunikacyjny obsługujący nie tylko powiat, ale region wschodni województwa. Wiążą siedzibę powiatu z ośrodkami gminnymi w ramach powiatu, ale stanowią też ważne powiązania w połączeniach Ełku z sąsiednimi gminami.

Analiza natężenia ruchu w godzinach szczytu wskazuje, że największe natężenie ruchu jest na kierunku Ełk - Grajewo - są to zarówno wyjazdy jak i przyjazdy do Ełku związane z miejscami pracy i usługami. Ruch na tym kierunku jest dwa razy większy w stosunku do pozostałych kierunków.

TRANSPORT PUBLICZNY: Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Ełku obsługuje 17 linii autobusowych, które przebiegają przez obszar Miasta Ełk, Gminy Ełk i Gminy Stare Juchy. Corocznie z transportu publicznego korzysta łącznie 3 mln osób¹⁸.

EŁCKI OBSZAR FUNKCJONALNY

Ełcki Obszar Funkcjonalny (EOF) obejmuje tereny powiatu ełckiego i tworzy go 5 gmin: Miasto Ełk i gminy wiejskie Ełk, Kalinowo, Prostki, Stare Juchy (łącznie 197 miejscowości oraz 162 sołectwa). EOF graniczy z 5 powiatami – piskim, giżyckim, oleckim (województwo warmińsko-mazurskie) oraz augustowskim i grajewskim (województwo podlaskie). EOF zajmuje powierzchnię 1 113 km² (4,60% powierzchni województwa) i zamieszkuje go niemal 90 tys. osób (6,15% ludności województwa).

Analiza różnorodnych czynników wskazuje na **istnienie wyraźnego centrum obszaru funkcjonalnego w mieście Ełk oraz obszaru funkcjonalnego dla miasta Ełk. Obszar funkcjonalny dzieli się na trzy różne rejony: pierwszy obejmuje gminę wiejską Ełk, drugi – gminę wiejską Stare Juchy, a trzeci – pozostałe gminy wiejskie: Prostki i Kalinowo.**

¹⁸Obszar funkcjonalny ośrodka subregionalnego Ełk. Delimitacja (źródło: Warmińsko-Mazurskie Biuro Planowania Przestrzennego w Olsztynie).

Ośrodek subregionalny Ełk pełni rolę administracyjną dla całego badanego obszaru. Jest to jedno z istotnych powiązań funkcjonalnych tego obszaru. Układ przestrzenny powiatu ełckiego jest korzystny, tj. miasto powiatowe położone jest centralnie. Oddziaływanie miasta Ełk na przestrzeń i interakcje na płaszczyźnie społeczno – gospodarczej zapewne wykraczają poza obszar funkcjonalny. Potwierdzeniem tej tezy mogą być następujące przykłady: współpraca Ełku, Gołdapi i Olecka (inicjatywa EGO) ukierunkowana na rozwój turystyki i wspólną promocję czy działalność Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (Podstrefa Ełk).

Ełk w badanym obszarze pełni, obok roli administracyjnej, także **ważną rolę gospodarczą. Jest też ważnym ośrodkiem kulturalnym i edukacyjnym.** Skupia potencjał związany z tworzeniem specjalizacji terytorialnych, opartych w szczególności na ekonomii wody, przemyśle drzewno–meblarskim i przemyśle rolno–spożywczym, a także przemyśle metalowym i tworzyw sztucznych. Dane dot. przyjazdów i wyjazdów do pracy pokazują, że pełni także ważną rolę na rynku pracy.

Z jednej strony Ełk jest miejscem docelowym dla wielu mieszkańców powiatu zarówno w sferze dojazdów do pracy, ale także wewnętrznych migracji, co potwierdzają wyniki badań. Z drugiej zaś strony widoczny jest trend migracji poza obszar miejski, w szczególności na obszar gminy wiejskiej Ełk. Można przypuszczać, że trend ten nadal się będzie utrzymywał i obejmie dalsze gminy, w szczególności gminę Stare Juchy.

Miasto Ełk pełni także istotną rolę w specjalizacji terytorialnej opartej na turystyce. To właśnie w Ełku skupia się potencjał kulturalny, ale także noclegowy całego obszaru funkcjonalnego. Oferta kulturalna oraz rozrywkowa, w szczególności wzdłuż promenady ełckiej stanowi ważny element atrakcyjności turystycznej całego obszaru. Jest elementem uzupełniającym ofertę turystyczną zbudowaną na bazie atrakcyjności przyrodniczo–krajobrazowej Pojezierza Ełckiego, w szczególności oferty turystycznej gminy Stare Juchy oraz gminy wiejskiej Ełk.

Miasto Ełk, skupiające ponad 66% mieszkańców całego obszaru funkcjonalnego, oddziałuje na środowisko naturalne. Jakość środowiska jest jedną z determinant rozwoju tego obszaru, w szczególności rozwoju turystyki. Minimalizowanie negatywnego oddziaływania przestrzeni miejskiej na otoczenie ma duże znaczenie dla jakości środowiska w obszarze funkcjonalnym, w szczególności jakości wód oraz powietrza. Największe oddziaływania miasto wykazuje w odniesieniu do najbliższej przestrzeni, tj. gminy wiejskiej Ełk. Mając jednak na uwadze fakt powiązań siecią wód oraz migrację zanieczyszczeń, np. gazów i pyłów, obszar oddziaływania może być szerszy.

Ełk jest też węzłem transportowym, zarówno komunikacji drogowej (drogi krajowej nr 16 i 65) jak i kolejowej (o coraz mniejszym znaczeniu). Drogi krajowe nr 16 i 65 krzyżują się w Ełku. Dzięki przebiegowi drogi krajowej nr 65 z Białegostoku do Gołdapi, najlepszą dostępność transportową wykazują, oprócz miasta Ełk, gminy Prostki i wiejska Ełk. W gminach tych mogą rozwijać się usługi związane z logistyką i obsługą ruchu tranzytowego. W gminie Prostki i Kalinowo możliwy jest także rozwój pozarolniczych funkcji przestrzeni, niezwiązanych z turystyką, np. produkcja energii ze źródeł odnawialnych. Niemniej jednak rolnictwo w tych gminach nadal odgrywa ważną funkcję¹⁹.

---

¹⁹ *Diagnoza i delimitacja Ełckiego Obszaru Funkcjonalnego*, 2013.

6. WIZJA ROZWOJU EŁKU

Wizja jest wyobrażeniem stanu rozwoju miasta na koniec okresu realizacji strategii, czyli w roku 2020. Przedstawiony został obraz Ełku, który jest możliwy do osiągnięcia dzięki zrealizowaniu założonych w strategii działań.

WIZJA

W 2020 r. Ełk jest ośrodkiem subregionalnym będącym centrum wschodniej części regionu, wyposażonym w infrastrukturę miejską o wysokim standardzie. Miasto jest silnym ośrodkiem gospodarczym, w którym działa wiele nowoczesnych, innowacyjnych i ekologicznie przyjaznych firm. Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych (edukacyjnych, zdrowotnych, kulturalnych), czystego środowiska naturalnego, bezpieczeństwo i doskonale zagospodarowana przestrzeń publiczna skutkują zadowoleniem mieszkańców miasta oraz migracją osób z innych terenów kraju. Ełk skutecznie wykorzystuje swoje położenie dla rozwoju międzynarodowych kontaktów z Litwą, Obwodem Kaliningradzkim FR i Białorusią.

7. CELE STRATEGII

ŁAD GOSPODARCZY – CELE OPERACYJNE

G.I. WZROST ZATRUDNIENIA

Jednym z głównych celów Ełku jest położenie nacisku na zrównoważony, nowoczesny i ekologiczny rozwój gospodarki. Stworzone zostaną odpowiednie warunki zachęcające przedsiębiorców krajowych i zagranicznych, szczególnie zaś reprezentantów sektorów innowacyjnych technologii, do inwestowania i tworzenia nowych, atrakcyjnych miejsc pracy. Należy prowadzić działania wspomagające zakładanie i prowadzenie działalności gospodarczej.

Kolejnym krokiem jest wspieranie rozwoju edukacji na wszystkich poziomach kształcenia i dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy. W tym kontekście bardzo ważny będzie rozwój kształcenia na kierunkach zawodowych i technicznych. Istotne jest włączenie do rynku pracy większej liczby osób oraz utrzymanie ich przy aktywności zawodowej. Wspierani będą ludzie młodzi kończący różne typy szkół, aby chcieli swoją przyszłość osobistą i zawodową związać z miastem, a Ci, którzy wyjechali, chcieli wrócić do Ełku.

G.II. POPRAWA I ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY MIEJSKIEJ

Wdrażana będzie rozbudowa infrastruktury wspierającej zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej miasta. Modernizowane i rozbudowane będzie oświetlenie uliczne oraz realizowane inne inwestycje zwiększające atrakcyjność Ełku jako miejsca do życia i pracy.

G.III. WSPIERANIE INNOWACYJNOŚCI ORAZ POŁOŻENIE NACISKU NA ZWIĘKSZENIE KONKURENCYJNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW

Konkurencyjność gospodarcza miasta podnoszona będzie poprzez wdrażanie nowych technologii, zdobywanie odpowiednich kwalifikacji przez pracowników, zwiększanie ilości i jakości infrastruktury technicznej, specjalistyczne doradztwo, poszerzenie oferty instytucji otoczenia biznesu i wiele innych działań, które mają doprowadzić do zwiększenia zainteresowania krajowych i zagranicznych przedsiębiorców do lokowania w mieście swoich inwestycji. Efektywnie wykorzystywany będzie istniejący potencjał ludzki i gospodarczy ze szczególnym uwzględnieniem Parku Naukowo-Technologicznego i Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Podstrefa Ełk.

G.IV. PROMOCJA I UŁATWIENIE DOSTĘPU DO USŁUG TELEINFORMATYCZNYCH

Technologie informacyjne i komunikacyjne są czynnikiem silnie stymulującym wzrost gospodarczy i zatrudnienie. Miasto Ełk będzie realizowało działania na rzecz rozwoju infrastruktury informacyjnej poprzez popularyzację Internetu, zwiększenie dostępności i podniesienie wiedzy całego społeczeństwa. Rozszerzony zostanie dostęp do nowoczesnych sieci telefonicznych i światłowodowych oferujących możliwość szybkich i wysokiej jakości połączeń internetowych i umożliwiających rozwój usług informatycznych (administracyjnych, edukacyjnych i gospodarczych), które są niezbędnym warunkiem do sprawnego funkcjonowania miasta nie tylko na szczeblu lokalnym, ale przede wszystkim na rynku krajowym i międzynarodowym.

G.V. POZYSKIWANIE I PRAWIDŁOWE WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW Z UE

Podnoszone będą kwalifikacje kadr jednostek administracji samorządowej w celu sprawnego uczestnictwa w ogólnoeuropejskiej polityce. Doskonalone będą umiejętności programowania, wdrażania, monitorowania, kontrolowania i stosowania procedur współfinansowania oraz zarządzania projektami z funduszy strukturalnych i międzynarodowych programów pomocowych. Opracowywane i realizowane będą wspólne, regionalne i międzynarodowe projekty mające przyczynić się do rozwoju miasta i podniesienia jakości życia mieszkańców. Prowadzone będą działania zmierzające do efektywnego wdrożenia instrumentu ZIT bis w MOF Ełk.

G.VI. WZROST FUNKCJI SUBREGIONALNEJ EŁKU I JEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO

Nowe regulacje europejskiej polityki spójności i polskiej polityki rozwoju wprowadzają nacisk na terytorialny wymiar polityk publicznych. Zakładają przejście w zarządzaniu rozwojem od podejścia sektorowego do zintegrowanego terytorialnie, które polegać będzie na integracji działań różnych podmiotów wobec terytoriów określonych nie administracyjnie, a funkcjonalnie, charakteryzujących się podobnymi cechami społeczno-gospodarczo-przestrzennymi. To obszary funkcjonalne mają być punktem odniesienia dla interwencji polityk publicznych. W ramach realizacji tego działania została przeprowadzona delimitacja Ełckiego Obszaru Funkcjonalnego oraz powstała strategia EOF. Część projektów współfinansowanych z funduszy UE w perspektywie 2014-2020 będzie realizowana w formule ZIT bis w oparciu o strategię rozwoju MOF Ełk.

Wzmocnienie pozycji subregionalnej Ełku i jego obszaru funkcjonalnego odbywać się będzie poprzez polepszenie dostępności komunikacyjnej obszaru i wykorzystanie Ełku jako węzła komunikacyjnego znajdującego się na skrzyżowaniu głównych szlaków kolejowych i drogowych – realizacja projektów Via Baltica i Rail Baltica oraz połączenie miasta z lotniskiem w Szymanach spowoduje zwiększenie atrakcyjności gospodarczej i umocnienie miasta w regionie. Prowadzone będą starania na rzecz przekazania większych uprawnień dla mających w Ełku siedzibę instytucji rządowych i samorządowych. Nowoczesna baza sportowa Ełku wykorzystywana będzie jako miejsce przygotowań i rozgrywania ważnych zawodów sportowych na poziomie regionalnym i krajowym.

Ełk ma szanse pretendować do miana regionalnej stolicy kultury, w związku z tym jednym z ważniejszych zadań, które musi być realizowane, jest organizowanie jak największej liczby imprez kulturalnych o wysokim poziomie artystycznym. Szczególnie pożądane na terenie miasta są imprezy o charakterze międzyregionalnym. Atmosfera zabytkowego Ełku z pewnością sprzyja tego typu przedsięwzięciom.

G.VII. WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU TURYSTYCZNEGO MIASTA EŁK

Wdrażane będą przedsięwzięcia związane z opracowywaniem i realizacją koncepcji rozszerzenia i modernizacji istniejącej infrastruktury turystycznej. Zostaną zbudowane nowe trasy i obiekty sportowo-rekreacyjne będące niezbędną bazą do uprawiania aktywnych, całorocznych form turystyki (wycieczki piesze i rowerowe, sporty wodne, biegi narciarskie, a także sporty i gry zespołowe z wykorzystaniem hal i boisk). Doskonalona będzie oferta imprez kulturalnych i rozrywkowych. Nastąpi rozwój turystyki biznesowej poprzez intensywną promocję i marketing regionu jako atrakcyjnego miejsca dla organizacji zjazdów, konferencji, wystaw oraz różnorodnych form integracyjnych dla pracowników firm. Realizowane będą również przedsięwzięcia służące podniesieniu atrakcyjności centrum miasta.

Wspierane będą inwestycje związane z rozszerzeniem usług hotelarskich i gastronomicznych. Wykreowane i rozpowszechnione zostaną produkty turystyczne (np.: kolejka wąskotorowa), kulturowe i tradycyjne (np.: kulinarne) związane z tą częścią Mazur. Miasto będzie brało udział w różnego rodzaju projektach, kampaniach, przedsięwzięciach i wydarzeniach na szczeblu krajowym i zagranicznym, mających na celu promocję walorów, a także intensywny rozwój rynku turystycznego Miasta Ełku i okolic.

G.VIII. INTENSYFIKACJA WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ

Miasto będzie brało udział w wydarzeniach regionalnych, krajowych i zagranicznych umożliwiających promocję Ełku. Ełk będzie aktywnie uczestniczył we wzmacnianiu współpracy transgranicznej w ramach Euroregionu Niemen oraz innych międzynarodowych inicjatywach. Prowadzona będzie współpraca z miastami partnerskimi z innych państw, w szczególności w ramach tworzenia i realizacji wspólnych projektów z zakresu edukacji, rozwoju infrastruktury miejskiej, turystyki, sportu, kultury i sztuki oraz wspierania przedsiębiorczości. Realizowane będą stałe wymiany międzynarodowe uczniów szkół różnego szczebla, wyjazdy i spotkania delegacji samorządowych.

ŁAD SPOŁECZNY - CELE OPERACYJNE

S.I. UTRZYMANIE BOGATEJ I WIELOKIERUNKOWEJ OFERTY EDUKACYJNEJ NA RÓŻNYCH ETAPACH

W odniesieniu do młodych osób szczególnie ważne jest zapewnienie im elastycznego, szerokoprofilowego nauczania tak, aby zdolni byli wykonywać różnego rodzaju zadania w miejscach pracy oraz zagwarantowanie bogatej oferty zajęć pozalekcyjnych. Aby móc to osiągnąć konieczne jest posiadanie wykwalifikowanej kadry dydaktycznej i szkół wyposażonych w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne. Realizowane będą w szczególności cele wynikające z polityki oświatowej miasta Ełku na lata 2016-2023.

Uzupełnieniem oferty edukacyjnej szkół powinien być rozbudowany i profesjonalny rynek usług edukacyjnych dla dorosłych połączony z pośrednictwem pracy.

S.II. DOSTOSOWANIE SYSTEMU EDUKACJI DO POTRZEB RYNKU PRACY

Dostosowanie szkół do warunków rynkowych jest jednym z ważniejszych problemów rzutuających na kształtowanie się równowagi na rynku pracy. Konieczne jest dostosowanie kierunków kształcenia do wymogów rynku pracy, w szczególności wzmocnienie i rozwój kierunków kształcenia zawodowego i technicznego w szkołach i uczelniach wyższych oraz ich odpowiednie profilowanie z punktu widzenia wymogów regionalnego rynku pracy i oczekiwań regionalnych przedsiębiorców. Stworzyłoby to odpowiednie warunki do podejmowania przez szkoły średnie i wyższe uczelnie współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami, w ramach której następowalby transfer wiedzy i najnowszych rozwiązań technologicznych do biznesu. Istotna jest także odpowiednia jakość doradztwa zawodowego, wykwalifikowana kadra dydaktyczna oraz nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne w szkołach i uczelniach.

S.III. WŁĄCZENIE NAUKI DO BADAŃ I PROMOCJI MIASTA

Potencjał naukowy miasta powinien być kierowany nie tylko do podnoszenia rangi miasta jako ośrodka kulturalno – naukowego, ale również wykorzystywany w sferze gospodarczej. Współpraca środowisk naukowych i biznesowych powinna przynosić korzyści gospodarcze w postaci nowych innowacyjnych rozwiązań. Ponadto działalność naukowa powinna nieść za sobą korzyści w postaci badań/ analiz/opracowań, które pomogąby miastu w rozwoju społeczno-gospodarczym.

Istotną rolę będzie pełnił Park Naukowo-Technologiczny. Zapewni on inwestorom doskonałe warunki do poszukiwań nowych rozwiązań technologicznych, rozwoju firm innowacyjnych i realizacji pomysłów opartych na nowoczesnych technologiach. W Techno-Parku będą odbywały się różnego rodzaju imprezy (konferencje, targi, seminaria) o charakterze biznesowym i naukowym. Techno-Park będzie również pełnił rolę popularyzatora nauki wśród dzieci i młodzieży.

S.IV. ZAPEWNIENIE SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ I OPIEKI ZDROWOTNEJ NA POZIOMIE ODPOWIADAJĄCYM POTRZEBOM MIESZKAŃCÓW

Wyzwaniem i jednym z głównych celów w zakresie ochrony zdrowia są działania ukierunkowane na profilaktykę, zwiększenie troski każdego mieszkańca o własne zdrowie. W obszarze pomocy społecznej istotne jest zapewnianie wysokiej jakości usług pomocy społecznej biorąc pod uwagę zachodzące procesy m.in. starzenie się społeczeństwa, wysoki poziom ubóstwa.

Celem jest zapewnienie mieszkańcom miasta pełnej dostępności do wysokiej jakości usług społecznych (pielęgnacyjnych, opiekuńczych, pomocy społecznej) oraz usług medycznych poprzez równomierne rozmieszczenie sieci placówek podstawowej opieki zdrowotnej w miejscu zamieszkania, stworzenie warunków do funkcjonowania poradnictwa specjalistycznego we wszystkich specjalnościach

medycznych, wyposażenie placówek medycznych w nowoczesny sprzęt i organizację bazy leczenia zamkniętego odpowiadającego potrzebom mieszkańców.

S.V. USPRAWNIENIE PROCESÓW INFORMOWANIA I KOMUNIKOWANIA SIĘ INSTYTUCJI PUBLICZNYCH Z MIESZKAŃCAMI

Skuteczna integracja społeczeństwa i instytucji działających na terenie miasta możliwa jest dzięki informatyzacji i stosowaniu technologii informatycznych w różnych dziedzinach życia. Głównymi czynnikami rozwoju społeczno – gospodarczego stały się dziś czynniki intelektualne, wiedza i technika, których postęp jest źródłem innowacji (naukowych, technicznych, organizacyjnych, kulturowych). Zatem celem staje się upowszechnienie wśród mieszkańców Ełku idei społeczeństwa informacyjnego, podnoszenie kwalifikacji mieszkańców w zakresie wykorzystywania narzędzi informacyjno-komunikacyjnych, rozwój technicznej infrastruktury informacyjnej oraz stosowanie technologii informacyjnych w najróżniejszych dziedzinach funkcjonowania miasta.

Istotnym elementem zarządzania miastem jest realna partycypacja społeczna. Działania partycypacyjne będą służyły efektywnemu planowaniu rozwoju miasta, zapewnieniu trafności podejmowanych decyzji, poprawie współpracy pomiędzy wszystkimi interesariuszami oraz pogłębieniu wiedzy i lepszemu zrozumieniu ze strony mieszkańców dla planowanych działań. Należy wzmocnić proces i efektywność działań partycypacyjnych (w tym. m.in. konsultacji społecznych) organizowanych przez samorząd miejski.

S.VI. WZROST DOSTĘPNOŚCI MIESZKAŃ

Rozwiązywanie problemów mieszkalnictwa to proces długotrwały, wymagający współdziałania wszystkich zainteresowanych. Podstawowym celem polityki mieszkaniowej miasta jest stworzenie rodzinom o różnym poziomie dochodów szans dostępu do mieszkań o odpowiednim standardzie. W dążeniu do tworzenia warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych Miasto Ełk realizować będzie działania w zakresie wspierania budownictwa mieszkaniowego, pozyskiwania terenów pod inwestycje mieszkaniowe, pozyskiwania lokali socjalnych oraz systematycznej poprawy stanu technicznego i standardu zabudowy mieszkaniowej (remonty, ulepszenia, modernizacje) i jej otoczenia.

S.VII. WSPIERANIE I ROZWIJANIE INICJATYW MIESZKAŃCÓW

Podstawowym celem wspierania aktywności mieszkańców jest zapewnienie stałego i równomiernego rozwoju wszystkich środowisk społecznych, stworzenie możliwie najlepszych warunków do uczestnictwa mieszkańców w kulturze miejskiej, sporcie i innych formach aktywności społecznej oraz niwelowanie różnic w warunkach życia ludności.

Głównym partnerem w realizacji działania będą instytucje kultury oraz sportu, które zazwyczaj są zbyt słabo finansowane, aby samodzielnie podejmować działania związane z prowadzeniem szerszej działalności. W związku z tym należy założyć, że będą one wspierane w zakresie prowadzenia niezbędnych modernizacji i remontów, organizowania imprez, ale także bieżącej działalności. Istotną rolę będą odgrywały organizacje pozarządowe jako inicjator, promotor i realizator lokalnych inicjatyw i przedsięwzięć.

S.VIII. POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA W MIEŚCIE

Bezpieczeństwo w istotnym stopniu decyduje o komforcie życia i jest jednym z głównych czynników wpływających na skuteczność zabiegania o inwestycje stymulujące rozwój gospodarczy i społeczny. Poprawie stanu bezpieczeństwa w mieście ma służyć wzrost liczby patroli służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, uaktywnienie społeczności lokalnej, integrację społeczności oraz włączenie w działania na rzecz poprawy własnego bezpieczeństwa. Widoczna obecność służb porządkowych,

monitoring i szybkie reagowanie oraz działania profilaktyczne skutecznie poprawią poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców i potencjalnych inwestorów.

S.IX. WSPIERANIE RODZIN

Funkcjonowanie rodziny to ciągle oddziaływanie grupy osób (członków rodziny). Zdrowa rodzina stwarza warunki do efektywnego rozwoju swoich członków, zaspokaja potrzeby biologiczne, bezpieczeństwa, miłości, szacunku, itp. Niestety, bardzo często zauważa się rodzinę dysfunkcyjną – zamkniętą, zakłamaną, charakteryzującą się zaburzoną komunikacją. Dysfunkcja rodziny może przybierać różne formy: alkoholizm, uzależnienie, choroba psychiczna, przemoc fizyczna lub psychiczna. Kryzys rodziny wpływa niekorzystnie na kondycję społeczeństwa. Działania w zakresie wspierania rodziny powinny opierać się na szeroko rozumianej pracy socjalnej polegającej na diagnozowaniu potrzeb i problemów społecznych występujących w rodzinach, opracowywaniu planów działania i współpracy z rodziną, udzielaniu zindywidualizowanej pomocy oraz ewaluacji skutków udzielonej pomocy.

Kontynuowane będą działania służące promocji dietności poprzez zapewnienie odpowiedniej ilości miejsc w żłobkach i przedszkolach czy też kontynuowanie funkcjonowania Ełckiej Karty Rodziny 3+.

S.X. BUDOWA PARTNERSTW DWU- I TRZYSEKTOROWYCH

Należy wspierać partnerstwo trzech głównych sektorów (społecznego, gospodarczego, publicznego) z udziałem wszystkich struktur życia publicznego m.in. służby publicznej, środowiska biznesowego, organizacji pozarządowych, liderów lokalnych grup itp. Istotą tego partnerstwa jest zacieśnienie wielowymiarowej współpracy w nakreślaniu wspólnych celów a także skuteczna i efektywna realizacja.

ŁAD PRZESTRZENNY – CELE OPERACYJNE

P.I. REWITALIZACJA STAREJ ZABUDOWY

Rewitalizacja części zabytkowej miasta jest jednym z elementów kompleksowej rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich, powojennych i przemysłowych w Ełku. W tym celu uwzględniono działania rewitalizacyjne i zmierzające do ochrony dziedzictwa kulturowego, które będą związane także z usprawnieniem funkcjonowania instytucji kultury i innych instytucji działających w zasobach chronionych zabytków Ełku. Rewitalizacja tych zasobów jest podstawą do rozwoju kulturalnego Ełku, ale także turystycznego i w konsekwencji gospodarczego. Prowadzone będą starania na rzecz pozyskiwania zewnętrznych źródeł dofinansowania poszczególnych inwestycji (m.in. z Unii Europejskiej, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego).

P.II. WZROST POTENCJAŁU TURYSTYCZNEGO MIASTA

Właściwie ukształtowana przestrzeń miasta, obecność jeziora w centrum, pozwala na wykorzystanie walorów turystycznych. Cel wskazuje na rozwój infrastruktury turystycznej i przestrzeni miejskiej. Ełk posiada wiele miejsc godnych odwiedzenia i poznania. Dobrze rozwinięta infrastruktura turystyczna wpłynie na wzrost liczby turystów i tym samym na rozwój gospodarczy miasta.

P.III. ZWIĘKSZENIE ILOŚCI TERENÓW ZIELONYCH

Zieleń miejska, zwłaszcza na terenach zurbanizowanych, staje się coraz bardziej docenianym elementem przestrzeni miejskiej. Tereny zielone wpływają na złagodzenie uciążliwości życia w mieście dla jego mieszkańców, wprowadzają ład przestrzenny i nadają miastu specyficzny i indywidualny charakter.

Rozwój miasta będzie następował z uwzględnieniem walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych. W procesie opracowywania planów zagospodarowania przestrzennego uwzględniane będą tereny zielone, zwłaszcza w obrębie Jeziora Ełckiego i osiedli mieszkaniowych. Położony zostanie nacisk na efektywniejsze uporządkowanie zieleni miejskiej (poprzez polepszenie standardów zarządzania terenami publicznymi), co z kolei wiąże się z poprawą walorów turystycznych miasta, jego estetycznego wizerunku. Wspierane będą inwestycje proekologiczne, które wpłyną znacznie na poprawę stanu środowiska naturalnego.

P.IV. PRZEMYSŁANA ZABUDOWA WOLNYCH OBSZARÓW MIEJSKICH Z UWZGLĘDNIENIEM ISTNIEJĄCEJ ARCHITEKTURY

Ograniczona powierzchnia miasta zmusza do racjonalnego wykorzystania istniejących terenów i zasobów mieszkaniowych. Odpowiednie zagospodarowanie przestrzeni miejskiej pozwoli na pełne wykorzystanie dostępnego terenu. Działania w tym zakresie mają służyć wielofunkcyjnemu rozwojowi miasta w różnych kierunkach (funkcja mieszkaniowa, turystyczna, produkcyjna i usługowa). Należy wyodrębnić obszary jednorodnego przestrzennego (obszary mieszkalnictwa wielorodzinnego tradycyjnego, obszary o mieszanej zabudowie mieszkalnictwa wielorodzinnego tradycyjnego z mieszkalnictwem jednorodzinny). Nowe formy architektoniczne powinny być projektowane w celu podniesienia walorów estetycznych otoczenia, jak również mając na uwadze ochronę zdrowia ludzi, środowiska, przyrody i krajobrazu.

P.V. ROZBUDOWA BAZY SPORTOWO – REKREACYJNEJ I JEJ MODERNIZACJA

Naturalne warunki geograficzno – przyrodnicze miasta powinny sprzyjać organizacji szeregu masowych imprez plenerowych (sportowo-rekreacyjnych). Na nowych i zmodernizowanych obiektach należy stworzyć warunki dla mieszkańców miasta i turystów do czynnej rekreacji poprzez zapewnienie boisk, przyrządów i przyborów sportowych oraz przygotowanie odpowiedniej obsługi. Różnorodność i atrakcyjność obiektów sportowo – rekreacyjnych stworzy doskonałe warunki do propagowania zdrowego stylu życia wśród mieszkańców Ełku i okolic oraz turystów.

P.VI. POPRAWA UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO MIASTA. USPRAWNIE NIE ORGANIZACJI RUCHU.

Zwiększający się udział transportu drogowego w przemieszczaniu osób i ładunków, rosnące natężenie środków transportu, obciążenia infrastruktury transportowej, niska przepustowość miejskich układów drogowych, nakładanie ruchu tranzytowego na ruch wewnętrzny to źródła problemów transportowych miast. Poprawa jakości dróg, modernizacja transportu publicznego, integracja układu komunikacyjnego oraz zwiększenie dostępności transportowej przyczyniają się do poprawy drożności i płynności układów drogowych, a co za tym idzie stwarzają większe możliwości do międzyregionalnej i międzynarodowej wymiany gospodarczej oraz rozwoju komunikacji publicznej.

Rozbudowywana i modernizowana będzie infrastruktura drogowa w centrum miasta i na osiedlach mieszkaniowych, co znacznie zwiększy standard i bezpieczeństwo ruchu drogowego. W celu stworzenia alternatywy komunikacyjnej dla ruchu w centrum Ełku powstanie mała obwodnica miasta. Budowane będą parkingi, ścieżki rowerowe i spacerowe. W dziedzinie transportu lotniczego planowane jest wykorzystanie Jeziora Ełckiego jako miejsca lądowiska dla samolotów.

P.VII. LIKWIDACJA BARIER UTRUDNIAJĄCYCH PORUSZANIE SIĘ NIEPEŁNOSPRAWNYM.

Bariera architektoniczna to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i jego elementach zewnętrznych, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub zmniejszają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym. Likwidacja barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej ma na celu umożliwienie jej, lub w znacznym stopniu ułatwienie, wykonywania podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem.

ŁAD ŚRODOWISKOWY – CELE OPERACYJNE

E.I. KOMPLEKSOWY SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI. OGRANICZENIE WYTWARZANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH.

Wspierane będą przedsięwzięcia i programy służące ochronie środowiska i gospodarki odpadami. Realizowana będzie selektywna zbiórka odpadów. Upowszechnione i wdrożone będą nowe technologie w przemyśle, energetyce i gospodarce komunalnej zapobiegające powstawaniu odpadów oraz zapewniające ich wykorzystanie w procesach produkcji.

E.II. POPRAWA STANU CZYSTOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH.

Efektywne i bezpieczne zarządzanie gospodarką wodno – ściekową i różnego rodzaju odpadami będzie prowadziło do ochrony i poprawy jakości wód podziemnych i zapobieganiu zanieczyszczeniom wód powierzchniowych. Miasto będzie kontynuowało rekultywację jeziora. Powstanie nowoczesny system podczyszczania wód deszczowych. Prowadzona będzie współpraca z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie ochrony wód.

E.III. WYKORZYSTANIE ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII.

Odnawialne źródła energii odgrywają coraz większą rolę w energetyce wielu państw, regionów i miast. Zgodnie z założeniami *Strategii Europa 2020*, Unia Europejska powinna zwiększyć wykorzystanie OZE do 20%.

Miasto Ełk będzie realizowało inwestycje w celu zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych, oszczędzając przy tym zasoby surowców energetycznych. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii zamiast paliw kopalnych jest najbardziej efektywną metodą ograniczenia emisji do atmosfery. Zastosowanie tych źródeł do wytwarzania energii przynosi znaczny efekt ekologiczny zarówno w skali lokalnej, jak i globalnej. Ponadto wykorzystanie energii odnawialnej może przyczynić się do zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego regionu.

E.IV. PODNIESIENIE ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ MIESZKAŃCÓW.

Wspierane będą działania w zakresie dostępu do informacji i edukacji ekologicznej, kształcenia specjalistów w dziedzinie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, tworzone będą kluby ekologiczne oraz organizowane imprezy promujące ekologię. Bardzo istotna będzie aktywna informacja i promocja dotycząca rozwoju zrównoważonego, ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Wszystkie te działania posłużą kształtowaniu wizerunku miasta jako ośrodka ekologicznego.

E.V. ELIMINOWANIE ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA I NADMIERNEGO HAŁASU.

Miasto Ełk opracuje i wdroży program likwidacji niskiej emisji oraz emisji gazów cieplarnianych. W celu polepszenia jakości powietrza realizowane będą działania służące lepszemu wykorzystaniu alternatywnych sposobów ogrzewania. Zmodernizowane zostaną Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Ełku oraz Zakład Ciepłowniczy Spółdzielni Mieszkaniowej ŚWIT. Ograniczenie hałasu nastąpi poprzez tworzenie pasów zieleni izolacyjnej i ustawianie ekranów akustycznych w miejscach najbardziej uciążliwych.

E.VI. DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z USUWANIEM WYROBÓW I UNIESZKODLIWIANIEM ODPADÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST.

Jedynym sposobem wykluczenia niebezpieczeństwa związanego z azbestem jest jego stopniowe usuwanie z naszego otoczenia z zachowaniem zasad bezpieczeństwa pracy oraz ochrony środowiska. Prace związane z usuwaniem wyrobów i unieszkodliwianiem odpadów zawierających azbest będą prowadzone w sposób uniemożliwiający misję azbestu do środowiska oraz minimalizujący ryzyko pylenia na podstawie *Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna”*.

8. ZARYS PLANU OPERACYJNEGO

CEL STRATEGICZNY – WZROST GOSPODARCZY MIASTA EŁK				
CEL OPERACYJNY – G.I. Wzrost zatrudnienia				
Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Uwagi
G.I.1. Większa absorpcja środków unijnych przez przedsiębiorców na rozwój firm	2014-2020	środki przedsiębiorstw, środki europejskie	przedsiębiorstwa, instytucje otoczenia biznesu	
G.I.2. Wzmocnienie działań organizacji pozarządowych nastawionych na rozwój przedsiębiorczości	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, organizacji pozarządowych, środki europejskie i krajowe	Miasto, Powiat, organizacje pozarządowe	
G.I.3. Podnoszenie kwalifikacji osób bezrobotnych poprzez stworzenie i wdrożenie kompleksowego systemu szkoleń przez instytucje rynku pracy oraz pomoc w zdobyciu doświadczenia zawodowego	2014-2020	środki krajowe i europejskie	PUP, instytucje rynku pracy	Miasto może wesprzeć działanie jako inicjator lub partner w projekcie.
G.I.4. Promocja i tworzenie przedsiębiorstw społecznych przez osoby bezrobotne jako nowych form działalności gospodarczej	2014-2020	środki krajowe i europejskie	Miasto, Powiat, PUP, organizacje pozarządowe	Miasto może wesprzeć działanie jako inicjator lub partner w projekcie.
G.I.5. Promocja zakładania własnej działalności gospodarczej. Pomoc ekspercka i finansowa w zakresie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety uczelni wyższych, środki krajowe i europejskie	Miasto, Powiat, PUP, organizacje pozarządowe, instytucje otoczenia biznesu, uczelnie wyższe	
G.I.6. Kontynuowanie usprawniania obsługi administracyjnej inwestorów i lokalnych przedsiębiorców. Rozwój e-administracji, podwyższanie kwalifikacji pracowników zajmujących się obsługą przedsiębiorców i inwestorów	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki krajowe i europejskie	Miasto, Powiat	

G.I.7. Stworzenie kompleksowej oferty dla potencjalnych inwestorów	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety samorządów EOF, SSSE, środki europejskie	Miasto, Powiat, Park Naukowo-Technologiczny, SSSE, samorządy EOF	
G.I.8. Poszerzenie SSSE podstrefy Ełk	2014-2020	budżet Miasta, SSSE	Miasto, SSSE	
G.I.9. Działania na rzecz przyciągania inwestorów zewnętrznych do Parku Naukowo-Technologicznego i SSSE. Promocja gospodarcza Miasta	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety samorządów EOF, środki SSSE, środki europejskie	Miasto, Powiat, Park Naukowo-Technologiczny, SSSE, samorządy EOF	
G.I.10. Opracowanie i wdrożenie profili inwestycyjnych EGO pod kątem inwestorów zagranicznych	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety samorządów EOF, budżety samorządów EGO, środki europejskie	Miasto, Powiat, samorządy subregionu EGO, samorządy EOF	
CEL OPERACYJNY – G. II. Poprawa i rozbudowa infrastruktury miejskiej				
Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Uwagi
G.II.1. Budowa lotniska lokalnego w podregionie ełckim	2014-2020	środki prywatne, budżety samorządów, środki europejskie	samorządy, inwestor prywatny	budowa pasów startowych trawiastego oraz utwardzonych, dróg kołowania, dróg dojazdowych, doprowadzenia infrastruktury technicznej, małych obiektów kubaturowych
G.II.2. Pozyskanie i pełne przygotowanie terenów pod inwestycje	2014-2020	budżet Miasta, środki europejskie, środki prywatne	Miasto, inwestorzy prywatni	Budowa dróg dojazdowych, sieci wodno – kanalizacyjnych oraz energetycznych na terenach położonych wzdłuż obwodnicy Miasta Ełku oraz w strefach gospodarczych w mieście

G.II.3. Modernizacja oświetlenia ulicznego w Ełku	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżet samorządów EOF, środki krajowe i europejskie	Miasto, Powiat, samorzady EOF	Wymiana starych opraw ręciovych na nowe oprawy sodowe lub LED – owe z zastosowaniem reduktorów mocy z sterowanym oświetleniem
CEL OPERACYJNY – G.III. Wspieranie innowacyjności oraz położenie nacisku na zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw				
Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Uwagi
G.III.1. Szkolenia pracowników przedsiębiorstw w zakresie innowacji	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety przedsiębiorstw, środki europejskie	Miasto, Powiat, przedsiębiorstwa, Park Naukowo-Technologiczny	
G.III.2. Stworzenie Centrum Wsparcia Biznesu w Ełku i pobudzenie do działalności instytucji otoczenia biznesu	2014-2020	budżet Miasta, środki europejskie	Miasto, instytucje otoczenia biznesu	Modernizacja budynku z przeznaczeniem na potrzeby centrum oraz wyposażenie w niezbędny sprzęt; doradztwo; tworzenie i rozwój klastrów.
G.III.3. Wprowadzenie nowych innowacyjnych technologii w przedsiębiorstwach.	2014-2020	budżety przedsiębiorstw, środki europejskie	przedsiębiorstwa	
G.III.4. Wspieranie i rozwój kształcenia wyższego na kierunkach technicznych	2014-2020	budżety uczelni wyższych, środki krajowe i europejskie	uczelnie wyższe	
G.III.5. Stworzenie klastrów: turystycznego, meblarskiego i przetwórstwa rolno – spożywczego w Subregionie EGO	2014-2020	budżet Miasta, budżety samorządów EGO, środki europejskie, środki przedsiębiorstw	samorządy subregionu EGO, przedsiębiorstwa	Przygotowanie stałego wsparcia prawnego, organizacyjnego i informacyjnego dla trzech klastrów, opracowanie strategii rozwoju klastrów we współpracy z instytucjami otoczenia biznesu i władzami lokalnymi z obszaru EGO, udział przedstawicieli klastrów w targach i misjach gospodarczych.
G.III.6. Rozbudowa i wyposażenie Parku Naukowo – Technologicznego w Ełku – III etap	2014-2020	budżet Miasta, środki europejskie	Miasto, Park Naukowo-Technologiczny	Budowa powierzchni produkcyjno-handlowych z wyposażeniem; budowa i rozbudowa zaplecza badawczo-rozwojowego; utworzenie „Szkół

				Młodego Einsteina”; wdrożenie wyników badań naukowych, technologii; wsparcie usług innowacyjnych.
G.III.7. Świadczenie profesjonalnych usług proinnowacyjnych na rzecz przedsiębiorstw	2014-2020	budżet Miasta, środki IOB, środki europejskie	Miasto, Park Naukowo-Technologiczny, IOB	
G.III.8. Integracja lokalnego środowiska biznesowego	2014-2020	budżet Miasta, środki europejskie, budżety przedsiębiorstw	Miasto, przedsiębiorstwa, IOB	
G.III.9. Wspieranie firm działających w branżach związanych z „inteligentnymi specjalizacjami” województwa – ekonomia wody, żywność wysokiej jakości, drewno i meblarstwo.	2014-2020	budżet Miasta, środki europejskie, budżety przedsiębiorstw	Miasto, przedsiębiorstwa, IOB	
CEL OPERACYJNY – G.IV. Promocja i ułatwienie dostępu do usług teleinformatycznych				
Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Uwagi
G.IV.1. Rozbudowa sieci szerokopasmowej w podregionie ełckim oraz zakup nowoczesnych aplikacji. Wprowadzenie e – usług.	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety samorządów EOF, środki europejskie	Miasto, Powiat, samorządy EOF	Rozbudowa i modernizacja sieci miejskiej Elkman, e-edukacja platforma informatyczna do obsługi edukacji w Ełku, e-zdrowie – system informatyczny wspomagający ochronę zdrowia w Ełku, system monitoringu placówek edukacyjnych, rozbudowa systemu bezpieczeństwa Ełku, system monitoringu parametrów środowiskowych, Ekomodernizacja Centrów Zarządzania Siecią i Serwerowni
G.IV.2. Promowanie komunikacji przez Internet wśród samorządów, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i mieszkańców	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety samorządów EOF	Miasto, Powiat, samorządy EOF	

G.IV.3. Utworzenie publicznej sieci dostępu do Internetu dla mieszkańców w instytucjach publicznych.	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki europejskie	Miasto, Powiat	
G.IV.4. Wzmacnianie zastosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych	2014-2020	budżet Miasta, budżety samorządów MOF Ełk, środki MZK, środki europejskie	Miasto, MZK, samorzady MOF Ełk	Wykonanie inteligentnych tablic informacyjnych na przystankach komunikacji miejskiej; system informacji miejskiej, wykonanie systemu zarządzania ruchem i systemu oświetlenia; wykonanie systemu zdalnego odczytu i analizy wszystkich liczników poboru energii, ciepła itp. w obiektach UM Ełku.
G.IV.5. Informatyzacja przedsiębiorstw na terenie Miasta Ełk	2014-2020	budżety przedsiębiorstw, środki europejskie	przedsiębiorstwa	
G.IV.6. Wprowadzenie i rozwój w przedsiębiorstwach produktów i usług opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych, w tym handlu elektronicznego	2014-2020	budżety przedsiębiorstw, środki europejskie	przedsiębiorstwa	
CEL OPERACYJNY – G.V. Pozyskiwanie i prawidłowe wykorzystanie środków z UE				
Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Uwagi
G.V.1. Wspieranie przedsiębiorców oraz organizacji pozarządowych w pozyskiwaniu środków unijnych	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki krajowe i europejskie	Miasto, Powiat, ROEFS, Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich, IOB, organizacje pozarządowe	

G.V.2. Podwyższanie kwalifikacji zawodowych osób odpowiedzialnych za pozyskiwanie środków europejskich oraz realizację i rozliczanie projektów	2014-2020	budżet Miasta i jednostek organizacyjnych, budżet Powiatu, budżety samorządów EOF, środki europejskie	Miasto, Powiat, samorzady EOF, jednostki organizacyjne	
G.V.3. Stworzenie systemu przepływu informacji o środkach unijnych	2014-2020	budżet Miasta i jednostek organizacyjnych, budżet Powiatu, budżet Gminy Ełk, środki europejskie	Miasto, jednostki organizacyjne, Powiat, Gmina Ełk	Zadanie powinno być realizowane w porozumieniu samorządów
G.V.4. Wdrożenie instrumentu ZIT bis w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Ełku	2016-2020	budżet Miasta i Gminy Ełk, środki europejskie i krajowe	Miasto, Gmina Ełk, beneficjenci projektów	
CEL OPERACYJNY – G.VI. Wzrost funkcji subregionalnej Ełku i jego obszaru funkcjonalnego				
Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Uwagi
G.VI.1. Zawiązanie partnerstwa EOF i wzmocnienie funkcji subregionalnej Ełku	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety samorządów EOF, środki krajowe, środki europejskie	Miasto, Powiat, samorzady EOF	
G.VI.2. Stworzenie i realizacja Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ełku (ośrodka subregionalnego)	2014-2020	budżet Miasta, budżety samorządów MOF Ełk, budżet Powiatu, środki europejskie	Miasto, samorzady MOF Ełk, Powiat	
G.VI.3. Stworzenie i realizacja strategii dla Ełckiego Obszaru Funkcjonalnego	2013-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety samorządów EOF, środki krajowe i europejskie	Miasto, Powiat, samorzady EOF	
G.VI.4. Wykorzystanie pozycji Miasta jako węzła komunikacyjnego. Realizacja projektów Via Baltica i Rail Baltica.	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki europejskie, środki krajowe	Miasto, Powiat, GDDKiA, PKP	
G.VI.5. Wzmocnienie administracji szczebla wojewódzkiego w Ełku i jej rozbudowa oraz przekazanie większych uprawnień	2014-2020	budżet samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego	Województwo Warmińsko-Mazurskie	

G.VI.6. Stworzenie centrum kongresowo-targowego	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety samorządów EOF, środki europejskie	Miasto, Powiat, samorzady EOF	
G.VI.7. Wzmocnienie i wykorzystanie bazy rekreacyjno-sportowej do wypromowania Ełku jako ośrodka przygotowań i miejsca rozgrywania ważnych imprez sportowych	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety samorządów EOF, krajowe i europejskie	Miasto, Powiat, samorzady EOF	
G.VI.8. Uruchomienie linii kolejowej Ełk-Szymany	2014-2020	budżet samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, środki europejskie	Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego	Modernizacja linii kolejowej na odcinku Szczytno – Pisz - Ełk
G.VI.9. Wykorzystanie lokalnych zasobów dla wzmocnienia potencjału gospodarczego EOF	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety samorządów EOF, środki europejskie	Miasto, Powiat, samorzady EOF	
CEL OPERACYJNY - G.VII. Wykorzystanie potencjału turystycznego Miasta Ełk				
Zadanie	termin realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Uwagi
G.VII.1. Opracowanie koncepcji produktów turystycznych oraz budowy potencjału turystycznego Miasta Ełk	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety samorządów EOF, środki europejskie	Miasto, Powiat, samorzady EOF	
G.VII.2. Zagospodarowanie turystyczne Jeziora Ełckiego i rzeki Ełk	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżet Gminy Ełk, środki inwestorów prywatnych, środki europejskie	Miasto, Powiat, Gmina Ełk, prywatni inwestorzy	Budowa w nowym miejscu plaży miejskiej wraz z całą infrastrukturą turystyczną, budowa wyciągu nart wodnych na Jeziorze Ełckim, zagospodarowanie pustych przestrzeni, budowa tras pieszych i rowerowych, zabezpieczenie brzegów.

G.VII.3. Rewitalizacja centrum Miasta (renowacja zabytkowych kamienic, zabytkowych parków, zagospodarowanie pustych przestrzeni).	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych, środki europejskie	Miasto, Powiat, wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe	
G.VII.4. Rozbudowa bazy noclegowej o dobrym standardzie	2014-2020	środki inwestorów prywatnych	prywatni inwestorzy	
G.VII.5. Kompleksowa budowa szlaków turystycznych rowerowych i wodnych oraz ich zagospodarowanie w Subregionie EGO	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety samorządów EOF i EGO, środki europejskie	Miasto, Powiat, samorządy subregionu EGO, samorządy EOF	Opracowanie dokumentacji technicznej oraz budowa szlaków turystycznych łączących gminy subregionu EGO wraz z ich zagospodarowaniem turystycznym oraz oznakowaniem.
G.VII.6. Rozbudowa i wzmocnienie punktu informacji turystycznej	2014-2020	budżet Miasta, środki europejskie	Miasto	
G.VII.7. Stworzenie turystycznej platformy informacyjnej wielojęzycznej	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki europejskie	Miasto, Powiat	
G.VII.8. Współpraca z mieszkańcami na rzecz rozwoju turystyki	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki europejskie	Miasto, Powiat	
G.VII.9. Rozbudowa i modernizacja bazy sportowo-rekreacyjnej	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki europejskie	Miasto, Powiat	
G.VII.10. Opracowanie strategii rozwoju turystyki w Mieście Elk	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu	Miasto, Powiat	
G.VII.11. Opracowanie tematycznych tras turystycznych	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu	Miasto, Powiat	

G.VII.12. Rozwój muzeów na terenie Miasta	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki europejskie i krajowe	Miasto, Powiat, organizacje pozarządowe	
G.VII.13. Poszerzenie oferty imprez kulturalnych i rozrywkowych	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety instytucji kultury, środki europejskie, środki prywatne	Miasto, Powiat, instytucje kultury, prywatni inwestorzy	
G.VII.14. Rewitalizacja drogi wodnej w Północno – Wschodniej Polsce – Kanał Mazursko – Augustowski	2014-2020	budżety samorządów, środki europejskie	samorządy	Opracowanie dokumentacji technicznej oraz budowa kanału na wyznaczonych odcinkach.
G.VII.15. Renowacja zabytkowego zamku w Ełku i nadanie mu funkcji turystycznych	2014-2020	budżet Miasta, środki europejskie, środki inwestora prywatnego	Miasto, prywatny inwestor	Renowacja zamku, a także zagospodarowanie budynków i całej wyspy zamkowej na potrzeby hotelarskie, muzealne oraz rekreacyjne
G.VII.16. Tworzenie i rozwój produktów turystycznych w obszarze EGO	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety samorządów EGO i EOF, środki europejskie	Miasto, Powiat, samorządy subregionu EGO, samorządy EOF	
G.VII.17. Wykorzystanie Ełckiej Kolei Wąskotorowej jako atrakcji turystycznej. Rewitalizacja i modernizacja zabytkowej Ełckiej Kolei Wąskotorowej – renowacja taboru oraz trasy kolejowej	2014-2020	budżet Miasta, środki Muzeum Historycznego w Ełku, środki krajowe i europejskie	Miasto, Muzeum Historyczne w Ełku	Renowacja zabytkowych lokomotyw oraz wagonów Ełckiej Kolei Wąskotorowej, które wykorzystywane są do przewozu turystów, modernizacja torów.
G.VII.18. Wspólna promocja turystyczna w ramach subregionu EGO SA. Stworzenie klastra turystycznego	2014-2020	budżet Miasta, budżety samorządów EGO SA, środki europejskie, środki prywatne	Miasto, samorządy subregionu EGO SA, podmioty prywatne	Przygotowanie stałego wsparcia prawnego, organizacyjnego i informacyjnego dla trzech klastrów, opracowanie strategii rozwoju klastrów we współpracy z instytucjami otoczenia biznesu i władzami lokalnymi z obszaru EGO SA, udział przedstawicieli klastrów w targach i misjach gospodarczych.

G.VII.19. Stworzenie giełdy towarowej	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżet samorządów EGO, środki europejskie, budżet województwa	Miasto, Powiat, samorzady EGO, samorząd województwa	
G.VII.20. Targi ekologiczne i energetyczne w mieście Ełk	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki europejskie	Miasto, Powiat, CEE, Park Naukowo-Technologiczny	
G.VII.21. Powstanie LOT „Ziemi Ełckiej” (lokalnej organizacji turystycznej)	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, przedsiębiorstw z branży turystycznej, organizacji działających w obszarze turystyki, środki krajowe i europejskie	Miasto, Powiat, przedsiębiorstwa z branży turystycznej, organizacje działające w obszarze turystyki	
CEL OPERACYJNY - G. VIII. Intensyfikacja współpracy międzynarodowej				
Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Uwagi
G.VIII.1. Promocja oferty gospodarczej, turystycznej i rekreacyjnej Miasta poza granicami kraju	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki krajowe i europejskie	Miasto, Park Naukowo-Technologiczny, SSSE, Powiat	
G.VIII.2. Wymiana doświadczeń i współpraca samorządu z innymi krajami	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki krajowe i europejskie	Miasto, Powiat	
G.VIII.3. Rozwój współpracy i realizacja wspólnych projektów z Miastami Partnerskimi	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki krajowe i europejskie	Miasto, Powiat	

CEL STRATEGICZNY – PODNIESIENIE POZIOMU AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ

CEL OPERACYJNY - S.I. Utrzymanie bogatej i wielokierunkowej oferty edukacyjnej na różnych etapach

Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Uwagi
S.I.1. Bogata oferta edukacyjna	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety organizacji pozarządowych, środki krajowe i europejskie	Miasto, Powiat, organizacje pozarządowe	
S.I.2. Rozszerzenie form zajęć pozalekcyjnych dzieci i młodzieży	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety organizacji pozarządowych, środki krajowe i europejskie	Miasto, Powiat, organizacje pozarządowe	
S.I.3. Doposażenie żłobków, przedszkoli i szkół w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne. Wykorzystanie w nauczaniu nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych.	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety organizacji pozarządowych, środki krajowe i europejskie	Miasto, Powiat, organizacje pozarządowe	
S.I.4. Ustawiczne kształcenie kadry dydaktycznej szkół	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki krajowe i europejskie	Miasto, Powiat	
S.I.5. Doskonalenie zawodowe dorosłych odpowiadające zapotrzebowaniu mieszkańców	2014-2020	budżet Powiatu, środki krajowe i europejskie, środki zakładów doskonalenia zawodowego	Powiat, zakłady doskonalenia zawodowego	
S.I.6. Modernizacja budynków szkolnych pod kątem nowoczesnych metod nauczania	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki krajowe i europejskie	Miasto, Powiat	
S.I.7. Wyrównywanie szans edukacyjnych	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki krajowe i europejskie	Miasto, Powiat	
S.I.8. Zwiększenie różnorodności kierunków na uczelniach wyższych	2014-2020	budżety uczelni wyższych, środki krajowe i europejskie	uczelnie wyższe	

S.I.9. Wzbogacenie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej poprzez wzmocnienie szkolnictwa specjalnego integracyjnego	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki krajowe i europejskie	Miasto, Powiat	
S.I.10. Opracowanie i wdrożenie polityki oświatowej miasta Elku na lata 2016-2023	2016	budżet Miasta	Miasto, placówki edukacyjne, uczniowie i ich rodzice	
CEL OPERACYJNY - S.II. Dostosowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy				
Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Uwagi
S.II.1. Wzmocnienie i rozwój kierunków kształcenia zawodowego i technicznego w szkołach i uczelniach wyższych oraz dopasowanie oferty kształcenia do potrzeb regionalnego rynku pracy. Wsparcie szkolnictwa zawodowego na obszarze EGO	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety uczelni wyższych; budżety samorządów EGO, środki krajowe i europejskie	Miasto, Powiat, samorządy EGO, uczelnie wyższe, ośrodki kształcenia	Miasto może wesprzeć działanie poprzez promowanie szkolnictwa zawodowego i technicznego na poziomie gimnazjów oraz przeprowadzenie wśród przedsiębiorców badania dot. zawodów deficytowych.
S.II.2. Doskonalenie zawodowe dorosłych odpowiadające zapotrzebowaniu rynku pracy	2014-2020	budżet Powiatu, środki krajowe i europejskie, środki zakładów doskonalenia zawodowego i ośrodków kształcenia	Powiat, ośrodki kształcenia, uczelnie wyższe, zakłady doskonalenia zawodowego	
S.II.3. Dostosowanie sieci szkół i placówek oświatowych do zmieniającej się sytuacji demograficznej	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki krajowe i europejskie	Miasto, Powiat	
S.II.4. Nawiązanie i wzmocnienie współpracy szkół i uczelni wyższych z przedsiębiorstwami	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, uczelnie wyższych i przedsiębiorstw, środki europejskie	Miasto, Powiat, uczelnie wyższe, przedsiębiorstwa	

S.II.5. Wzmocnienie doradztwa zawodowego na różnych etapach kształcenia	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki uczelni wyższych, środki zakładów doskonalenia zawodowego, środki europejskie	Miasto, Powiat, uczelnie wyższe, zakłady doskonalenia zawodowego	
S.II.6. Wzrost kwalifikacji oraz ustawiczne kształcenie kadry dydaktycznej	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, uczelni wyższych, środki europejskie	Miasto, Powiat, uczelnie wyższe	
S.II.7. Doposażenie bazy dydaktycznej kształcenia zawodowego i technicznego	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, uczelni wyższych, środki europejskie	Miasto, Powiat, uczelnie wyższe	
S.II.8. Podnoszenie kwalifikacji pracowników ełckich przedsiębiorstw	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety przedsiębiorstw i IOB, środki europejskie	Miasto, Powiat, IOB, przedsiębiorstwa	
CEL OPERACYJNY - S.III. Włączenie nauki do badań i promocji Miasta				
Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Uwagi
S.III.1. Organizacja targów, przeglądów, dni wiedzy o Ełku i regionie	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu	Miasto, Powiat	
S.III.2. Stworzenie planu badań regionalnych na potrzeby Ełku	2014-2020	budżet Miasta	Miasto	
S.III.3. Promocja nauki i innowacji wśród dzieci i młodzieży	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki krajowe i europejskie	Miasto, Park Naukowo-Technologiczny, Powiat, Szkoła Młodego Einsteina	
S.III.4. Organizowanie w Ełku konferencji, seminariów, targów o charakterze naukowym i biznesowym	201-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety samorządów EOF, środki uczelni wyższych, środki krajowe i europejskie	Miasto, Powiat, samorzady EOF, Park Naukowo-Technologiczny, Powiat, uczelnie wyższe	

S.II.4. Prowadzenie badań naukowych zgodnie ze strategiami inteligentnej specjalizacji regionalnej. Udział w regionalnych projektach badawczych.	2014-2020	budżet Miasta, budżety uczelni wyższych, środki europejskie	uczelnie wyższe, Park Naukowo-Technologiczny	
CEL OPERACYJNY - S.IV. Zapewnienie systemu pomocy społecznej i opieki zdrowotnej na poziomie odpowiadającym potrzebom mieszkańców				
Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Uwagi
S.IV.1. Zapewnienie pełnej opieki zdrowotnej dla subregionu Ełku	2014-2020	NFZ, budżet Miasta, środki "Pro-Medica" sp. z o.o., środki Szpitala Wojskowego, środki krajowe i europejskie	NFZ, Miasto, szpitale	
S.IV.2. Integracja szpitali w zakresie funkcjonalnym	2014-2020	budżet Miasta, środki "Pro-Medica" sp. z o.o., środki Szpitala Wojskowego, środki krajowe	Miasto, szpitale	
S.IV.3. Wzmocnienie systemu pomocy społecznej poprzez partnerstwo publiczno-prywatne i zlecenie zadań organizacjom pozarządowym	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, Gminy Ełk, środki partnerów prywatnych	Miasto, Powiat, Gmina Ełk, partnerzy z sektora prywatnego, organizacje pozarządowe	
S.IV.4. Profilaktyka zdrowia - promocja zdrowego trybu życia, edukacja zdrowotna, ułatwienie dostępu do darmowych badań profilaktycznych itp.	2014-2020	budżet Miasta, środki "Pro-Medica" sp. z o.o., środki Szpitala Wojskowego, środki krajowe i europejskie	Miasto, szpitale, organizacje pozarządowe	
S.IV.5. Wdrażanie rozwiązań z zakresu e-zdrowie	2014-2020	budżet Miasta, środki "Pro-Medica" sp. z o.o., środki Szpitala Wojskowego i ośrodków zdrowia, środki krajowe i europejskie	Miasto, szpitale, ośrodki zdrowia	

S.IV.6. Doposażenie placówek medycznych w nowoczesny sprzęt	2014-2020	NFZ, budżet Miasta, budżet "Pro-Medica" sp. z o.o., budżet Szpitala Wojskowego i ośrodków zdrowia, środki krajowe i europejskie	NFZ, Miasto, szpitale, ośrodki zdrowia	
S.IV.7. Zwiększenie potencjału Pro-Medica Sp. z o.o. poprzez rozbudowę szpitala	2014-2020	budżet Miasta, budżet "Pro-Medica" sp. z o.o., środki krajowe i europejskie	Miasto, "Pro-Medica" sp. z o.o.	Rozbudowa bloku operacyjnego, zakup nowoczesnego sprzętu do diagnostyki, termomodernizacja budynków, zakup sprzętu
S.IV.8. Rozbudowa infrastruktury pomocy społecznej w Elku	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety samorządów EOF, środki europejskie	Miasto, Powiat, samorzady EOF, organizacje pozarządowe, centra i kluby integracji społecznej	Modernizacja MOPS, rozbudowa noclegowni, adaptacja budynków na potrzeby Elckiego Centrum Rewitalizacji Społecznej i domów pobytu dziennego.
S.IV.9. Kompleksowa rewitalizacja społeczna i zawodowa mieszkańców EOF	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety samorządów EOF, środki krajowe i europejskie	Miasto, Powiat, samorzady EOF, organizacje pozarządowe, kluby i centra integracji społecznej (w tym ECRS), zakłady aktywizacji zawodowej	
CEL OPERACYJNY - S.V. Usprawnienie procesów informowania i komunikowania się instytucji publicznych z mieszkańcami				
Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Uwagi
S.V.1. Wykorzystanie technik informacyjnych w rozwoju systemu usług dla ludności oraz przekazywaniu informacji o bieżącej działalności i ofertach instytucji i organizacji społecznych	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety jednostek organizacyjnych, środki europejskie, NFZ,	Miasto, Powiat, jednostki organizacyjne, placówki medyczne, organizacje pozarządowe	
S.V.2. Wykorzystanie mediów jako nośnika informacji, promocji i szeroko pojętej edukacji	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety jednostek organizacyjnych Miasta i Powiatu	Miasto, Powiat, media z terenu Miasta, jednostki organizacyjne Miasta i Powiatu	

S.V.3. Podnoszenie umiejętności mieszkańców w zakresie wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki europejskie	Miasto, Powiat, PUP, ośrodki kształcenia, organizacje pozarządowe	
S.V.4. Digitalizacja zasobów kulturowych, naukowych i edukacyjnych oraz zapewnienie powszechnego dostępu do tych zasobów	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki europejskie, środki uczelni wyższych	Miasto, Powiat i ich jednostki organizacyjne, uczelnie wyższe	
S.V.5. Wzmocnienie procesu i zwiększenie efektywności działań z zakresu partycypacji społecznej	2014-2020	budżet Miasta, środki europejskie i krajowe	Miasto	stworzenie efektywnego modelu współpracy pomiędzy samorządem i wszystkimi grupami interesariuszy
CEL OPERACYJNY - S.VI. Wzrost dostępności mieszkań				
Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Uwagi
S.VI.1. Adaptacja niewykorzystanych budynków na mieszkania komunalne i socjalne	2014-2020	budżet Miasta, BGK, środki europejskie	Miasto	
S.VI.2. Zwiększenie zasobów mieszkań Towarzystw Budownictwa Społecznego (TBS)	2014-2020	budżet Miasta, środki spółdzielni mieszkaniowych, środki BGK, środki europejskie	Miasto, spółdzielnie mieszkaniowe	
S.VI.3. Modernizacja istniejących zasobów mieszkaniowych w celu obniżenia kosztów utrzymania obejmująca remonty i doposażenie oraz termomodernizację	2014-2020	budżet Miasta, środki spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych, środki krajowe i europejskie	Miasto, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe	
CEL OPERACYJNY - S.VII. Wspieranie i rozwijanie inicjatyw mieszkańców				
Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Uwagi
S.VII.1. Doskonalenie systemu współpracy i wspierania organizacji pozarządowych przez samorząd. Podejmowanie uchwał o inicjatywach lokalnych	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki europejskie	Miasto, Powiat, organizacje pozarządowe	

S.VII.2. Wspieranie działań kulturotwórczych, sportowych oraz innych inicjatyw	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki krajowe i europejskie	Miasto, Powiat, organizacje pozarządowe	
S.VII.3. Humanizacja osiedli i działania na rzecz podejmowania przez mieszkańców współpracy poprzez wspólne inicjatywy	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych, środki krajowe i europejskie	Miasto, Powiat, wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe, mieszkańcy, organizacje pozarządowe	
S.VII.4. Zapewnienie oferty instytucji kultury dla mieszkańców z uwzględnieniem potrzeb społeczności lokalnej	2014-2020	budżet Miasta, środki instytucji kultury, środki europejskie	Miasto, instytucje kultury	
S.VII.5. Wspieranie inicjatyw obywatelskich	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki krajowe i europejskie	Miasto, Powiat, mieszkańcy, organizacje pozarządowe	
S.VII.6. Rozbudowa Szkoły Artystycznej	2014-2020	budżet Miasta, środki krajowe i europejskie	Miasto, ECK	Rozbudowa Szkoły Artystycznej w Ełku na potrzeby pozalekcyjnych zajęć kulturalnych, rewitalizacja budynków zabytkowych w mieście o znaczeniu historycznym i turystycznym.
CEL OPERACYJNY - S.VIII. Poprawa bezpieczeństwa w mieście				
Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Uwagi
S.VIII.1. Zwiększenie liczby patroli egzekwujących prawo	2014-2020	środki krajowe, budżet Miasta	Policja, Straż Miejska	
S.VIII.2. Upowszechnienie bezpiecznych zachowań i udzielanie pierwszej pomocy. Praca z dziećmi i młodzieżą w zakresie profilaktyki bezpieczeństwa	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety samorządów EOF, środki służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, środki krajowe	Miasto, Powiat, organizacje pozarządowe, Straż Miejska, Policja, Straż Pożarna, samorządy EOF	
S.VIII.3. Promowanie kultury jazdy uczestników ruchu drogowego	2014-2020	budżet Miasta, środki Policji	Miasto, szkoły, Policja, organizacje pozarządowe	

S.VIII.4. Budowanie struktur społeczeństwa obywatelskiego i samoorganizacji społecznej	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki finansowe organizacje pozarządowe	Miasto, Powiat, organizacje pozarządowe	
S.VIII.5. Stworzenie wspólnej platformy informatycznej służącej szybkiej wymianie informacji pomiędzy wszystkimi służbami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo Miasta	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki Policji, Straży Pożarnej i służb medycznych, środki europejskie	Miasto, Powiat, Policja, Straż Pożarna, Straż Miejska, służby medyczne	
S.VIII.6. Rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego w mieście	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki Policji	Miasto, Powiat, Policja	
CEL OPERACYJNY - S.IX. Wspieranie rodzin				
Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Uwagi
S.IX.1. Wprowadzenie nowych ulg w ramach "Ełckiej Karty Rodziny 3+"	2014-2020	środki przedsiębiorstw i instytucji	Miasto	
S.IX.2. Pomoc psychologiczna i materialna dla rodzin wielodzietnych w trudnej sytuacji życiowej	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety samorządów EOF, środki krajowe i europejskie, środki prywatne	Miasto, Powiat, prywatni sponsorzy, organizacje pozarządowe, samorządy EOF	
S.IX.3. Wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo wychowawcze poprzez m.in. asystentów rodziny	2014-2020	budżet Miasta, budżety samorządów EOF, środki krajowe i europejskie	Miasto, MOPS, PCPR, organizacje pozarządowe, samorządy EOF	
S.IX.4. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety samorządów EOF, środki europejskie	Miasto, Powiat, samorządy EOF	
S.IX.5. Utrzymanie liczby miejsc w żłobkach i przedszkolach na poziomie zaspokajającym potrzeby mieszkańców	2014-2020	budżet Miasta, środki prywatnych przedszkoli, środki europejskie	Miasto, przedszkola prywatne	

CEL OPERACYJNY – S.X. Budowa partnerstw dwu- i trzysektorowych				
Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Uwagi
S.X.1. Tworzenie partnerstw trójsektorowych	2014-2020	podmioty publiczne, społeczne i gospodarcze	podmioty publiczne, społeczne i gospodarcze	
S.X.2. Zwiększenie możliwości realizacji zadań samorządu terytorialnego przez organizacje pozarządowe	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu	Miasto, Powiat	
S.X.3. Opracowanie kompleksowego programu współpracy pomiędzy samorządami oraz organizacjami pozarządowymi	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu	Miasto, Powiat, organizacje pozarządowe	

CEL STRATEGICZNY – OCHRONA I EFEKTYWNE KSZTAŁTOWANIE PRZESTRZENI MIEJSKIEJ				
P.I. Rewitalizacja starej zabudowy				
Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Uwagi
P.I.1. Aktualizacja i realizacja gminnego programu ochrony zabytków	2014-2020	budżet Miasta, środki krajowe i europejskie	Miasto	
P.I.2. Aktualizacja i realizacja programu rewitalizacji Ełku	2014-2020	budżet Miasta, środki krajowe i europejskie	Miasto	
P.I.3. Zdobycie środków finansowych na ochronę i poprawę stanu dziedzictwa kulturowego	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu oraz pozostałych właścicieli budynków zabytkowych, środki krajowe i europejskie	Miasto, Powiat, pozostali właściciele budynków zabytkowych, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków	

P.I.4. Stworzenie odpowiedniego systemu oznakowania obszarów atrakcyjnych kulturowo	2014-2020	budżet Miasta, budżet województwa	Miasto, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków	
P.I.5. Prace konserwatorskie i remonty zabytków (odnowienie fasad i dachów budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym znajdujących się w rejestrze zabytków)	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu oraz pozostałych właścicieli budynków zabytkowych, środki krajowe i europejskie	Miasto, Powiat, pozostali właściciele budynków zabytkowych	
P.I.6. Zagospodarowanie terenu przyległego do zabudowy zabytkowej	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu oraz pozostałych właścicieli budynków zabytkowych, środki wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych, środki krajowe i europejskie	Miasto, Powiat, pozostali właściciele budynków zabytkowych, wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe	
P.I.7. Dotacje z budżetu miasta na rewitalizację zabytków	2014-2020	budżet Miasta	Miasto	
P.I.8. Rewitalizacja obszarów powojennych w centrum miasta – Brama Mazur	2014-2020	budżet Miasta, środki inwestora prywatnego, środki europejskie	Miasto, inwestor prywatny	Budowa parkingów samochodowych, chodników, oświetlenia ulicznego, urządzeń zieleni, instalacji monitoringu ulicznego, przebudowa i modernizacja obiektów budowlanych na cele kultury, modernizacja obiektów o wartości historycznej.
P.II. Wzrost potencjału turystycznego miasta				
Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Uwagi
P.II.1. Rewitalizacja wyspy „zamkowej”.	2014-2020	budżet Miasta, środki europejskie, środki inwestora prywatnego	Miasto, prywatny inwestor	Renowacja zamku, a także zagospodarowanie budynków i całej wyspy zamkowej na potrzeby hotelarskie, muzealne oraz rekreacyjne

P.II.2. Budowa infrastruktury turystycznej wzdłuż kolejki wąskotorowej	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety samorządów EOF, środki europejskie	Miasto, Powiat, samorządy EOF	
P.II.3. Stworzenie w Ełku rynku wraz z deptakiem	2014-2020	budżet Miasta, środki europejskie	Miasto	
P.II.4. Rozbudowa promenady pieszo – rowerowej w Ełku dookoła Jeziora Ełckiego	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety samorządów EOF, środki europejskie	Miasto, Powiat, samorządy EOF	
P.II.4. Usprawnienie dojazdów do miejsc wypoczynkowych	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety samorządów EOF, środki europejskie	Miasto, Powiat, samorządy EOF	
P.II.5. Zagospodarowanie terenu przy amfiteatrze z przeznaczeniem na cele kulturalne.	2014-2020	budżet Miasta, środki krajowe i europejskie	Miasto, ECK	
P.II.6. Rewitalizacja terenów wzdłuż rzeki Ełk na potrzeby turystyki i rekreacji	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety samorządów EOF, środki europejskie	Miasto, Powiat, samorządy EOF	Budowa ścieżek spacerowych, parku rekreacyjnego, parku Kopernika, zagospodarowanie ławeczkami, koszami, lampami.
P.II.7. Kolejowe Centrum Nauki w Ełku	2015-2017	budżet Miasta, środki krajowe i europejskie	Miasto, Muzeum Historyczne w Ełku	Zakres prac związany jest z dostosowaniem obiektu zabytkowego jakim jest Ełcka Kolej Wąskotorowa do działalności kulturalnej oraz do potrzeb instytucji kultury jaką jest Muzeum Historyczne w Ełku.

P.III. Zwiększenie ilości terenów zielonych				
Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Uwagi
P.III.1. Uwzględnienie w planie zagospodarowania przestrzennego miasta zwiększenia ilości terenów zielonych w obrębie Jeziora Etckiego i osiedli mieszkaniowych	2014-2020	budżet Miasta	Miasto	
P.III.2. Zwiększenie powierzchni parków i terenów zieleni urządzonej	2014-2020	budżet Miasta, budżety wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych, WFOŚiGW, środki europejskie	Miasto, wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe	
P.III.3. Tworzenie terenów zielonych na osiedlach mieszkaniowych	2014-2020	budżet Miasta, budżety wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych	Miasto, wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe	
P.III.4. Realizowanie inwestycji z uwzględnieniem terenów zielonych	2014-2020	budżet Miasta, środki firm deweloperskich, budżety wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych, środki pozostałych firm/institucji realizujących inwestycje na terenie miasta, środki europejskie	Miasto, wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe, firmy deweloperskie, pozostałe firmy/institucje realizujące inwestycje na terenie miasta	
P.IV. Przemysłana zabudowa wolnych obszarów miejskich z uwzględnieniem istniejącej architektury				
Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Uwagi
P.IV.1. Analiza lokalnych tradycji budownictwa	2014-2020	budżet Miasta, środki krajowe	Miasto, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków	

P.IV.2. Ochrona krajobrazu jako istotnego waloru	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki właścicieli nieruchomości	Miasto, Powiat, właściciele nieruchomości	
P.V. Rozbudowa bazy sportowo – rekreacyjnej i jej modernizacja				
Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Uwagi
P.V.1. Komunalizacja Jeziora Elckiego		budżet Miasta	Miasto	
P.V.2. Budowa ośrodków wędkarskich	2014-2020	środki gospodarstw rybackich, PZW, budżet Miasta	gospodarstwa rybackie, PZW, Miasto	
P.V.3. Modernizacja i budowa boisk przyszkolnych oraz dobre wyposażenie sal gimnastycznych	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki krajowe i europejskie	Miasto, Powiat	
P.V.4. Rozbudowa Parku Wodnego	2014-2020	budżet Miasta, środki europejskie	Miasto	
P.V.5. Budowa parku linowego	2013-2014	budżet Miasta, środki europejskie	Miasto	
P.V.6. Budowa boiska pełnowymiarowego	2014-2020	budżet Miasta, środki europejskie	Miasto	
P.V.7. Budowa Regionalnego Centrum Sportów Wodnych w Elku nad Jeziorem Elckim na bazie MOS wraz z rozszerzeniem oferty MOS	2014-2020	budżet Powiatu, środki europejskie	Powiat	Rozbudowa i unowocześnienie istniejącej infrastruktury Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego w Elku.
P.VI. Poprawa układu komunikacyjnego miasta. Usprawnienie organizacji ruchu				
Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Uwagi
P.VI.1. Przebudowa istniejących skrzyżowań w celu poprawy bezpieczeństwa oraz instalacja sygnalizacji świetlnej w miejscach natężonego ruchu	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki krajowe i europejskie	Miasto, Powiat, GDDKiA	

P.VI.2. Budowa równoległej drogi średnicowej (małej obwodnicy miasta Ełku) w celu stworzenia alternatywy komunikacyjnej z centrum i do centrum Miasta	2014-2020	budżet Miasta, środki europejskie	Miasto	Wybudowanie 3 km drogi wraz z budową mostu na rzece Ełk.
P.VI.3. Zintegrowany system transportu publicznego i rozwój infrastruktury transportowej	2014-2020	budżet Miasta, budżety samorządów EOF, budżet MZK, środki europejskie	Miasto Ełk, samorządy EOF, MZK	Poprawa dostępności komunikacyjnej miasta z drogami krajowymi nr 16 i 65 poprzez rozbudowę i modernizację dróg gminnych; zakup nowych autobusów, modernizacja bazy MZK; modernizacja byłej DK 16 – ulicy Suwalskiej
P.VI.4. Budowa parkingów	2014-2020	budżet Miasta, środki europejskie	Miasto	
P.VI.5. Budowa i połączenie ścieżek rowerowych	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety samorządów EOF, środki europejskie	Miasto, Powiat, samorządy EOF	
P.VI.6. Budowa garażów (podziemne, piętrowe)	2014-2020	budżet Miasta, budżety wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych	Miasto, wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe	
P.VI.7. Budowa wiaduktu nad torami Ełk – Pisz	2014-2020	środki krajowe i europejskie	GDDKiA	Miasto powinno być inicjatorem.
P.VI.8. Modernizacja ulic w mieście oraz budowa nowych	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki europejskie	Miasto, Powiat	
P.VI.9. Transport lotniczy – wykorzystanie Jeziora Ełckiego jako miejsca lądowiska dla samolotów	2014-2020	budżet Miasta, środki europejskie	Miasto	

P.VII. Likwidacja barier utrudniających poruszanie się niepełnosprawnym				
Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Uwagi
P.VII.1. Zagospodarowanie budynków użyteczności publicznej i terenów wokół nich – przystosowanie otoczenia, podjazdów do potrzeb niepełnosprawnych	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu; środki PFRON, wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych, prywatnych właścicieli budynków, środki europejskie	Miasto, Powiat, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, prywatni właściciele budynków	
P.VII.2. Obniżenie wysokości krawężników w miejscach przejść dla pieszych i rowerzystów	2014-2020	budżet Miasta	Miasto	
P.VII.3. Zakup autobusów niskopodłogowych	2014-2020	budżet Miasta, budżety samorządów EOF, środki europejskie, NFOŚiGW, PFRON	Miasto, samorzady EOF, MZK	

CEL STRATEGICZNY – PODNIESIENIE WALORÓW PRZYRODNICZYCH MIASTA I POPRAWA WARUNKÓW ŻYCIA LOKALNEGO SPOŁECZEŃSTWA				
E.I. Kompleksowy system gospodarki odpadami. Ograniczenie wytwarzania odpadów komunalnych				
Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Uwagi
E.I.1. Rekultywacja istniejącego wysypiska		budżet Miasta i gmin należących do Związku Międzygminnego, środki europejskie, WFOŚiGW	PGO „Eko-MAZURY Sp. z o.o.”	

E.I.2. Wdrożenie selektywnej zbiórki odpadów		budżet Miasta i gmin należących do Związku Międzygminnego, środki europejskie, WFOŚiGW	PGO „Eko-MAZURY Sp. z o.o.”	
E.I.3. Wprowadzanie w przedsiębiorstwach technologii mało- i bezodpadowych	2014-2020	środki przedsiębiorstw, środki europejskie	przedsiębiorstwa	
E.II. Poprawa stanu czystości wód powierzchniowych i podziemnych				
Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Uwagi
E.II.1. Rekultywacja Jeziora Etckiego		budżet Miasta, środki europejskie i krajowe	Miasto	
E.II.2. Kompleksowa budowa urządzeń podczyszczających wody roztopowe i opadowe	2014-2020	budżet Miasta, środki europejskie	Miasto	
E.II.3. Współpraca z sąsiednimi gminami w zakresie ochrony wód	2014-2020	budżety samorządów, środki europejskie	samorządy	
E.II.4. Poprawa gospodarki wodno – ściekowej poprzez budowę i modernizację sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	2014-2020	budżet Miasta, środki PWiK Sp. z o.o., budżet Gminy Etk, środki europejskie i NFOŚiGW	Miasto, PWiK Sp. z o.o., Gmina Etk	
E.II.5. Uzupelnienie sieci kanalizacji deszczowej	2014-2020	budżet Miasta, środki europejskie	Miasto	
E.III. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii				
Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Uwagi
E.III.1. Wykorzystanie potencjału energetycznego wód naturalnych, gleby, słońca i wiatru	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki krajowe i europejskie, środki właścicieli obiektów	Miasto, Powiat, CEE, właściciele obiektów	

E.III.2. Wykorzystanie biogazu do produkcji energii cieplnej i elektrycznej	2014-2020	środki prywatnych inwestorów, PGO „Eko-MAZURY Sp. z o.o.”, PWiK Sp. z o.o., WFOŚiGW, PEC, zakładu ciepłowniczy SM „ŚWIT”, środki europejskie	prywatni inwestorzy, PGO „Eko-MAZURY Sp. z o.o.”, PWiK Sp. z o.o., WFOŚiGW, CEE, PEC, zakład ciepłowniczy SM „ŚWIT”	
E.III.3. Wykorzystanie biomasy do celów grzewczych	2014-2020	budżet Miasta, środki zakładu ciepłowniczego SM „ŚWIT”, PEC, WFOŚiGW, środki europejskie	Miasto, PEC, zakład ciepłowniczy SM „ŚWIT”, CEE	
E.III.4. Efektywność energetyczna przedsiębiorstw	2014-2020	środki przedsiębiorstw, środki europejskie, środki WFOŚiGW	przedsiębiorstwa	
E.IV. Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców				
Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Uwagi
E.IV.1. Organizowanie imprez i festynów promujących ekologię	2014-2020	budżet Miasta, środki CEE, środki WFOŚiGW, środki europejskie	Miasto, CEE, szkoły, organizacje pozarządowe	
E.IV.2 Tworzenie klubów ekologicznych w szkołach	2014-2020	środki szkół, środki CEE	szkoły	
E.IV.3 Egzekwowanie przestrzegania przepisów o ochronie środowiska	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki WIOŚ i Sanepidu	Miasto, Powiat, WIOŚ, SANEPID	
E.IV.4 Utworzenie ścieżek ekologicznych w mieście	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, środki CEE, Nadleśnictwa, WFOŚiGW, środki europejskie	Miasto, Powiat, CEE, Nadleśnictwo	

E.V. Eliminowanie zanieczyszczeń powietrza i nadmiernego hałasu				
Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Uwagi
E.V.1. Zmniejszenie niskiej emisji	2014-2020	budżet Miasta; środki właścicieli kotłów, PEC i zakładu ciepłowniczego SM „Świt”, WFOŚiGW; środki europejskie	Miasto, właściciele kotłów, zakład ciepłowniczy SM „ŚWIT”, PEC	
E.V.2. Wdrożenie alternatywnych sposobów ogrzewania	2014-2020	środki PEC i zakładu ciepłowniczego SM „Świt”, środki prywatnych inwestorów, środki europejskie i WFOŚiGW	CEE, PEC, zakład ciepłowniczy SM „ŚWIT”, prywatni inwestorzy	CEE – promowanie alternatywnych źródeł energii
E.V.3. Modernizacja istniejących źródeł ciepła, wzrost ich sprawności	2014-2020	środki PEC i zakładu ciepłowniczego SM „Świt”, środki prywatnych inwestorów, środki europejskie i WFOŚiGW, EKOFUNDUSZ	PEC, zakład ciepłowniczy SM „ŚWIT”, prywatni inwestorzy	
E.V.4. Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej oraz mieszkaniowych	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety samorządów EOF, środki prywatnych inwestorów, środki krajowe i europejskie	Miasto, Powiat, samorządy EOF, prywatni inwestorzy	
E.V.5. Ustawienie ekranów akustycznych w miejscach zagrożonych hałasem	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, WFOŚiGW	Miasto, Powiat	
E.V.6. Stworzenie i realizacja strategii niskoemisyjnej	2014	budżet Miasta, budżety samorządów EOF, środki europejskie	Miasto, samorządy EOF	
E.V.7. Wprowadzenie pasów izolacyjnych zieleni wzdłuż ulic oraz wokół obiektów	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych, środki europejskie	Miasto, Powiat, wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe	

E.V.8. Modernizacja Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej w Elku oraz Zakładu Ciepłowniczego Spółdzielni Mieszkaniowej Świt	2014-2020	budżet Miasta, budżet PEC i zakładu ciepłowniczego SM „ŚWIT”, środki europejskie	Miasto, PEC, zakład ciepłowniczy SM „ŚWIT”	
E.V.9. Modernizacja i wprowadzanie ekologicznych środków transportu publicznego.	2014-2020	budżet Miasta, budżety samorządów EOF, środki europejskie	Miasto, samorządy EOF, MZK	
E.VI. Działania związane z usuwaniem wyrobów i unieszkodliwianiem odpadów zawierających azbest				
Zadanie	Termin realizacji	Źródła finansowania	Realizator	Uwagi
E.VI.1. Realizacja <i>Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna”</i> .	2014-2020	budżet Miasta, budżet Powiatu, budżety wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych, środki NFOŚiGW i środki europejskie	Miasto, Powiat, wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe, Związek Międzygminny „Gospodarka Komunalna”	

Wyjaśnienie skrótów:

BGK – Bank Gospodarstwa Krajowego
 CEE – Centrum Edukacji Ekologicznej
 ECK – Elckie Centrum Kultury
 EOF – Elcki Obszar Funkcjonalny (Miasto Elk, Gmina Elk, Gmina Kalinowo, Gmina Prostki, Gmina Stare Juchy, Powiat Elcki)
 FOŚiGW - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
 GDDKiA – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
 IOB – instytucje otoczenia biznesu
 MOF Elk – miejski obszar funkcjonalny ośrodka subregionalnego Elk (Miasto Elk, Gmina Elk)
 MOSiR - Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji
 MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
 MZK – Miejski Zakład Komunikacji
 NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
 NFZ - Narodowy Fundusz Zdrowia
 PEC – Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej
 PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
 PKP – Polskie Koleje Państwowe
 PUP – Powiatowy Urząd Pracy
 PWiK- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji
 PZW – Polski Związek Wędkarski
 ROEFS – Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego
 SSSE – Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna
 WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

9. SYSTEM ZARZĄDZANIA STRATEGIĄ

MONITORING I EWALUACJA

Wdrażanie Strategii wymaga prowadzenia stałego monitoringu. W dokumencie zostały określone wskaźniki dla celu głównego, celów strategicznych oraz poszczególnych celów operacyjnych. Niezbędne dane będą pozyskiwane od wydziałów Urzędu Miasta, miejskich jednostek organizacyjnych, Starostwa Powiatowego w Elku, uczelni wyższych, innych instytucji publicznych i podmiotów prywatnych oraz z Banku Danych Lokalnych GUS. Monitoring ma służyć kontroli postępu realizacji założonych celów i działań, weryfikacji osiągniętych rezultatów i dokonaniu ewentualnej aktualizacji strategii.

Proces monitoringu będzie prowadzony przez Wydział Strategii i Rozwoju Urzędu Miast Elku. Wydział raz do roku będzie przygotowywał sprawozdanie z realizacji Strategii i przedstawiał Prezydentowi Miasta Elku. Prezydent Miasta do 30 czerwca każdego roku zdawać będzie Radzie Miasta sprawozdanie z postępów w realizacji Strategii. Sprawozdanie będzie publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Elku.

Strategia będzie mogła być poddana ewaluacji na każdym etapie realizacji oraz po jej zakończeniu. Ewaluacja będzie oceniała proces wdrażania Strategii w oparciu o kryteria trafności, skuteczności, efektywności, użyteczności i trwałości. Jej wyniki będą mogły być podstawą skorygowania zaplanowanych działań rewitalizacyjnych w celu usprawnienia procesu wdrażania, a także będą mogły być wykorzystane w planowaniu rozwoju Elku po roku 2020.

AKTUALIZACJA STRATEGII

Ze względu na długookresowy charakter dokumentu należy uwzględnić system aktualizacji Strategii. Przesłanki do przeprowadzenia tego procesu mogą wynikać z prowadzonego monitoringu i ewaluacji, jak również ze zmiany warunków społeczno-gospodarczych, prawnych, organizacyjnych itp. skutkujących dezaktualizacją przyjętych celów i działań.

Aktualizację Strategii będzie opracowywał Wydział Strategii i Rozwoju Urzędu Miasta Elku. Zmiana dokumentu musi zostać zatwierdzona uchwałą Rady Miasta Elku. Wszystkie czynności związane z opracowywaniem Strategii oraz jej aktualizacją powinny być zgodne z obowiązującą w Urzędzie Miasta procedurą w sprawie tworzenia planów, programów i strategii rozwoju miasta.

10. WSKAŹNIKI REALIZACJI STRATEGII

Wskaźnik celu głównego	Miara	Źródło
Saldo migracji	osoby	BDL GUS
Przyrost naturalny	osoby	BDL GUS

Wskaźniki celów strategicznych	Miara	Źródło
Cel strategiczny – Wzrost gospodarczy miasta Ełk		
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	%	BDL GUS
Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców	podmioty gospodarcze	BDL GUS
Udział osób korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Ełku w ogólnej liczbie dla województwa warmińsko-mazurskiego	%	BDL GUS
Cel strategiczny – Podniesienie poziomu aktywności społecznej		
Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej	%	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży
Liczba mieszkańców na 1 przychodnię	osoby	BDL GUS
Liczba uczestników imprez na 1000 mieszkańców	osoby	BDL GUS
Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców	szt.	BDL GUS
Cel strategiczny – Ochrona i efektywne kształtowanie przestrzeni miejskiej		
Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w ogólnej powierzchni miasta	%	UM Ełk – Wydział Planowania Przestrzennego i Gospodarki Nieruchomościami
% terenów zielonych w ogólnej powierzchni miasta	%	UM Ełk – Wydział Mienia Komunalnego
Cel strategiczny – Podniesienie walorów przyrodniczych miasta i poprawa warunków życia lokalnego społeczeństwa		
Ilość ścieków oczyszczanych w stosunku do wszystkich ścieków wytworzonych	%	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.
Odpady poddane odzyskowi w ogóle odpadów wytworzonych w ciągu roku	%	PGO „Eko-MAZURY Sp. z o.o.”

Wskaźniki celów operacyjnych	Miara	Źródło
G.I. Wzrost zatrudnienia		
Liczba osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach w SSSE podstrefa Ełk (stan na koniec roku kalendarzowego)	osoby	SSSE Podstrefa Ełk
Liczba osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach w Parku Naukowo-Technologicznym (stan na koniec roku kalendarzowego)	osoby	Park Naukowo-Technologiczny w Ełku
Liczba osób z Ełku wyłączonych z ewidencji bezrobotnych z powodu podjęcia pracy	osoby	Powiatowy Urząd Pracy
Liczba osób z Ełku korzystających ze szkoleń i kursów oferowanych przez PUP	osoby	Powiatowy Urząd Pracy
Liczba porad udzielonych mieszkańcom Ełku przez doradców zawodowych w PUP	szt.	Powiatowy Urząd Pracy
Liczba podmiotów gospodarczych nowo zarejestrowanych	podmioty gospodarcze	BDL GUS
Liczba podmiotów gospodarczych z udziałem kapitału zagranicznego	podmioty gospodarcze	BDL GUS
Liczba osób pracujących	osoby	BDL GUS
G. II. Poprawa i rozbudowa infrastruktury miejskiej		
Liczba prowadzonych inwestycji związanych z rozbudową infrastruktury miejskiej	szt.	Zespół Inwestycji, miejskie jednostki organizacyjne, 108 Szpital Wojskowy
Liczba wydanych pozwoleń na budowę obiektów z przeznaczeniem na prowadzenie działalności gospodarczej	szt.	Starostwo Powiatowe
G.III. Wspieranie innowacyjności oraz położenie nacisku na zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw		
Liczba przedsiębiorstw w innowacyjnych sekcjach gospodarki (sekcje C, E, H, J, K, M PKD 2007)	podmioty gospodarcze	BDL GUS
Wielkość finansowych nakładów inwestycyjnych instytucji i przedsiębiorstw w SSSE Podstrefa Ełk	zł	SSSE Podstrefa Ełk
G.IV. Promocja i ułatwienie dostępu do usług teleinformatycznych		
Wartość inwestycji przeprowadzonych w celu udostępnienia usług informatycznych	zł	UM Ełk – Wydział Organizacyjny; Starostwo Powiatowe
Liczba przedsiębiorców korzystających z elektronicznych usług oferowanych przez Park Naukowo-Technologiczny	podmioty gospodarcze	Park Naukowo-Technologiczny

G.V. Pozyskiwanie i prawidłowe wykorzystanie środków z UE		
Liczba projektów inwestycyjnych i nieinwestycyjnych, które otrzymały dofinansowanie z UE	szt.	UM Ełk – Wydział Strategii i Rozwoju, Powiatowy Urząd Pracy
Wartość projektów inwestycyjnych i nieinwestycyjnych, które uzyskały dofinansowanie z UE	zł	UM Ełk – Wydział Strategii i Rozwoju, Powiatowy Urząd Pracy
G.VI. Wzrost funkcji subregionalnej Ełku i jego obszaru funkcjonalnego		
Liczba organizowanych konferencji/targów/kongresów o zasięgu regionalnym i ponadregionalnym	szt.	wydziały Urzędu Miasta Ełku, miejskie jednostki organizacyjne, SSSE Podstrefa Ełk, uczelnie wyższe, Starostwo Powiatowe
Liczba rozgrywanych w Ełku zawodów sportowych o zasięgu regionalnym i ponadregionalnym	szt.	MOSiR, Starostwo Powiatowe
Liczba imprez rozrywkowych i kulturalnych o zasięgu regionalnym i ponadregionalnym	szt.	ECK, MOSiR, CEE, Starostwo Powiatowe
Liczba projektów, które otrzymały dofinansowanie w ramach instrumentu ZIT bis	szt.	UM Ełk – Biuro Związku ZIT MOF Ełk
Liczba nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw w Ełckim Obszarze Funkcjonalnym	podmioty gospodarcze	BDL GUS
G.VII. Wykorzystanie potencjału turystycznego miasta Ełk		
Turyści korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych	osoby	BDL GUS
Miejsca noclegowe w turystycznych obiektach noclegowych	miejsca	BDL GUS
Liczba osób korzystających z przejazdów Ełcką Koleją Wąskotorową	osoby	Muzeum Historyczne w Ełku
Liczba osób biorących udział w imprezach sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych i rozrywkowych organizowanych w Ełku	osoby	wydziały Urzędu Miasta Ełku, miejskie jednostki organizacyjne, Starostwo Powiatowe
Liczba produktów turystycznych	szt.	UM Ełk - Wydział Promocji, Sportu i Kultury; Starostwo Powiatowe

Liczba projektów/kampanii/wydarzeń zrealizowanych w celu promocji turystycznej miasta	szt.	wydziały Urzędu Miasta Ełku, miejskie jednostki organizacyjne, Starostwo Powiatowe
G. VIII. Intensyfikacja współpracy międzynarodowej		
Liczba realizowanych projektów międzynarodowych	szt.	wydziały Urzędu Miasta Ełku, miejskie jednostki organizacyjne
Wartość realizowanych projektów o zasięgu międzynarodowym	zł	wydziały Urzędu Miasta Ełku, miejskie jednostki organizacyjne
Wskaźniki celów operacyjnych	Miara	Źródło
S.I. Utrzymanie bogatej i wielokierunkowej oferty edukacyjnej na różnych etapach		
Liczba oferowanych kierunków kształcenia w szkołach wyższych (studia I i II stopnia)	szt.	Uczelnie wyższe
Liczba osób studiujących w Ełku	osoby	Uczelnie wyższe
Liczba form zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych	szt.	wydziały Urzędu Miasta Ełku, miejskie jednostki organizacyjne, Starostwo Powiatowe
Liczba osób uczęszczających na zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne	osoby	wydziały Urzędu Miasta Ełku, miejskie jednostki organizacyjne, Starostwo Powiatowe
Liczba nauczycieli korzystających z różnych form doskonalenia zawodowego	osoby	UM Ełk – Wydział Edukacji; Starostwo Powiatowe
Nakłady na modernizację bazy dydaktycznej szkół	zł	UM Ełk – Wydział Edukacji; Starostwo Powiatowe
S.II. Dostosowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy		
Liczba kierunków kształcenia zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych	szt.	Starostwo Powiatowe
Liczba kierunków technicznych na uczelniach wyższych	szt.	Uczelnie wyższe
Liczba przedsiębiorstw współpracujących ze szkołami i uczelniami wyższymi	podmioty gospodarcze	Uczelnie wyższe; Starostwo Powiatowe

Nakłady na modernizację bazy dydaktycznej kształcenia zawodowego i technicznego	zł	Uczelnie wyższe; Starostwo Powiatowe
S.III. Włączenie nauki do badań i promocji Miasta		
Liczba zorganizowanych spotkań, konferencji, seminariów o charakterze naukowym	szt.	Uczelnie wyższe; Park Naukowo-Technologiczny, Muzeum Historyczne w Ełku
Liczba przeprowadzonych badań naukowych	szt.	Uczelnie wyższe; Park Naukowo-Technologiczny, Muzeum Historyczne w Ełku
Liczba zorganizowanych imprez dla dzieci i młodzieży promujących naukę i innowacje	szt.	UM Ełk – Wydział Edukacji; Starostwo Powiatowe; Park Naukowo-Technologiczny
S.IV. Zapewnienie systemu pomocy społecznej i opieki zdrowotnej na poziomie odpowiadającym potrzebom mieszkańców		
Wielkość nakładów finansowych na służbę zdrowia i ochronę zdrowia	zł	Narodowy Fundusz Zdrowia; Urząd Miasta - Wydział Polityki Społecznej
Liczba udzielonych świadczeń medycznych	szt.	Narodowy Fundusz Zdrowia
Liczba osób korzystających z usług medycznych	osoby	Narodowy Fundusz Zdrowia
Liczba przeprowadzonych diagnoz	szt.	Narodowy Fundusz Zdrowia
Nakłady poniesione na modernizację placówek medycznych	zł	Pro-Medica, Szpital Wojskowy
Liczba projektów z zakresu profilaktyki zdrowia	szt.	UM Ełk – Wydział Polityki Społecznej; Pro-Medica; Szpital Wojskowy
Liczba gospodarstw domowych korzystających z pieniężnych form pomocy społecznej	szt.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Liczba osób w w/w gospodarstwach	osoby	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Udział procentowy osób umieszczonych w DPS w liczbie osób ubiegających się o umieszczenie w DPS	%	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

S.V. Usprawnienie procesów informowania i komunikowania się instytucji publicznych z mieszkańcami		
Liczba osób korzystających z bezpłatnego dostępu do Internetu	osoby	UM Ełk – Wydział Organizacyjny
Liczba odwiedzin stron internetowych Urzędu Miasta i jednostek organizacyjnych	szt.	Urząd Miasta – Wydział Promocji, Sportu i Kultury; miejskie jednostki organizacyjne
Liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych	szt.	Wydziały Urzędu Miasta Ełku
S.VI. Wzrost dostępności mieszkań		
Liczba mieszkań komunalnych	szt.	UM Ełk – Wydział Mienia Komunalnego
Liczba mieszkań socjalnych	szt.	UM Ełk – Wydział Mienia Komunalnego
Liczba mieszkań oddanych do użytkowania	szt.	BDL GUS
S.VII. Wspieranie i rozwijanie inicjatyw mieszkańców		
Wydatki z budżetu miasta na kulturę i sport (dział „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” bez wydatków na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami, dział „Kultura fizyczna” - wg działów klasyfikacji budżetowej)	zł	UM Ełk – Wydział Finansowy
Liczba klubów sportowych	szt.	BDL GUS
Liczba członków klubów sportowych	osoby	BDL GUS
Liczba zespołów artystycznych	szt.	BDL GUS
Członkowie zespołów artystycznych	osoby	BDL GUS
S.VIII. Poprawa bezpieczeństwa w mieście		
Liczba przestępstw	szt.	Komenda Powiatowa Policji
Wskaźnik wykrywalności przestępstw	%	Komenda Powiatowa Policji
Liczba punktów monitoringu	szt.	UM Ełk – Straż Miejska
Liczba realizowanych projektów dla dzieci i młodzieży z zakresu profilaktyki i bezpieczeństwa	szt.	UM Ełk – Wydział Edukacji; UM – Wydział Polityki Społecznej; MOPS; Starostwo Powiatowe

S.IX. Wspieranie rodzin		
Liczba firm zaangażowanych w inicjatywę „Ełcka Karta Rodziny 3+”	podmioty gospodarcze	UM Ełk – Wydział Polityki Społecznej
Liczba ulg w ramach „Ełckiej Karty Rodziny 3+”	szt.	UM Ełk – Wydział Polityki Społecznej
Odsetek dzieci, którym przyznano miejsce w przedszkolach	%	UM Ełk –Wydział Edukacji
Odsetek dzieci, którym przyznano miejsce w żłobkach	%	UM Ełk –Wydział Edukacji
Liczba rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, którym udzielono wsparcia	szt.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
S.X. Budowa partnerstw dwu- i trzysektorowych		
Środki przekazane organizacjom pozarządowym na realizację zadań zleconych przez miasto	zł	UM Ełk - Biuro Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi
Liczba organizacji pozarządowych podejmujących zadania na rzecz lokalnej społeczności w oparciu o dotacje z budżetu miasta	szt.	UM Ełk - Biuro Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi
Liczba utworzonych partnerstw dwu- i trzysektorowych		wydziały Urzędu Miasta Ełku, miejskie jednostki organizacyjne, Starostwo Powiatowe
Wskaźniki celów operacyjnych	Miara	Źródło
P.I. Rewitalizacja starej zabudowy		
Liczba pozwoleń konserwatorskich na roboty budowlane i konserwatorskie w budynkach zabytkowych na terenie Ełku	obiekty	Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
Liczba obiektów zabytkowych, które zostały wsparte w ramach dotacji udzielanych z budżetu miasta	obiekty	UM Ełk – Wydział Strategii i Rozwoju
Środki przeznaczone na rewitalizację obiektów na terenie miasta	zł	UM Ełk – Wydział Strategii i Rozwoju
P.II. Wzrost potencjału turystycznego miasta		
Długość ścieżek rowerowych	km	UM Ełk – Wydział Mienia Komunalnego /BDL GUS
Powierzchnia terenów miejskich z przeznaczeniem na cele turystyczne (tereny sportowe, rekreacyjne, kulturalne)	ha	UM Ełk – Wydział Planowania Przestrzennego i Gospodarki Nieruchomościami

P.III. Zwiększenie ilości terenów zielonych		
Powierzchnia terenów zielonych	ha	UM Ełk – Wydział Mienia Komunalnego
Koszty związane z utrzymaniem zieleni w mieście	zł	UM Ełk – Wydział Mienia Komunalnego
Liczba zasadzonych drzew i krzewów w danym roku	szt.	UM Ełk – Wydział Mienia Komunalnego; Zespół Inwestycji
P.IV. Przemyślana zabudowa wolnych obszarów miejskich z uwzględnieniem istniejącej architektury		
Liczba obiektów wybudowanych w obrębie objętego ochroną konserwatorską układu urbanistycznego miasta	obiekty	UM Ełk – Wydział Planowania Przestrzennego i Gospodarki Nieruchomościami
Liczba wydanych pozwoleń na remonty elewacji budynków	szt.	Starostwo Powiatowe
P.V. Rozbudowa bazy sportowo – rekreacyjnej i jej modernizacja		
Liczba nowych i zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych	obiekty	Zespół Inwestycji; Starostwo Powiatowe
Środki przeznaczone na rozbudowę i modernizację infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	zł	UM Ełk – Wydział Finansowy; Starostwo Powiatowe
Liczba osób korzystających z obiektów MOSiR	osoby	MOSiR
P.VI. Poprawa układu komunikacyjnego miasta. Usprawnienie organizacji ruchu		
Liczba przebudowanych skrzyżowań	szt.	UM Ełk – Wydział Mienia Komunalnego; Starostwo Powiatowe
Liczba wybudowanych miejsc parkingowych	szt.	UM Ełk – Wydział Mienia Komunalnego; Starostwo Powiatowe
Liczba osób korzystających z transportu publicznego	osoby	Miejski Zakład Komunikacji
Długość nowych/zmodernizowanych dróg i ulic	km	UM Ełk – Wydział Mienia Komunalnego; GDDKiA
P.VII. Likwidacja barier utrudniających poruszanie się niepełnosprawnym		
Środki przeznaczone przez PFRON na likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych dla mieszkańców Ełku	zł	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
Liczba mieszkańców Ełku, którzy otrzymali dofinansowanie z PFRON na likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	osoby	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Odsetek autobusów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych	%	Miejski Zakład Komunikacji
Wskaźniki celów operacyjnych	Miara	Źródło
E.I. Kompleksowy system gospodarki odpadami. Ograniczenie wytwarzania odpadów komunalnych		
Zmieszane odpady komunalne ogółem zebrane w ciągu roku	t	PGO „Eko-MAZURY Sp. z o.o.”
Wielkość odzyskanych surowców wtórnych w ciągu roku (łącznie z kompostem)	t	PGO „Eko-MAZURY Sp. z o.o.”
Roczne koszty związane z zagospodarowaniem odpadów komunalnych	t	PGO „Eko-MAZURY Sp. z o.o.”
Ilość odpadów niebezpiecznych	t	Pro-Medica; Szpital Wojskowy; Starostwo Powiatowe
E.II. Poprawa stanu czystości wód powierzchniowych i podziemnych		
Koszty rozbudowy systemu rekultywacji Jeziora Ełckiego	zł	UM Ełk – Wydział Mienia Komunalnego
Liczba zainstalowanych urządzeń podczyszczających wody roztopowe i opadowe	szt.	UM Ełk – Wydział Mienia Komunalnego
Ilość odbieranych ścieków do kanalizacji	m ³	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.
Odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej	%	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.
Odsetek mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej	%	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.
E.III. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii		
Liczba obiektów wykorzystujących odnawialne źródła energii (narastająco)	obiekty	UM Ełk - Wydział Mienia Komunalnego
Liczba instalacji umożliwiających wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii (narastająco)	szt.	UM Ełk - Wydział Mienia Komunalnego
Ilość wytworzonej energii pochodzącej z odnawialnych źródeł	kWh	UM Ełk - Wydział Mienia Komunalnego
Ilość wytworzonego biogazu/gazu składowiskowego	m ³	PWiK; PGO „Eko-MAZURY Sp. z o.o.”
E.IV. Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców		
Liczba działań podejmowanych na rzecz podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców Ełku	szt.	Centrum Edukacji Ekologicznej; Starostwo Powiatowe

Wydatki na edukację ekologiczną mieszkańców Ełku	zł	Centrum Edukacji Ekologicznej; Starostwo Powiatowe
Liczba dzieci i młodzieży szkolnej biorących udział w wydarzeniach mających na celu odpowiednie kształtowanie postaw obywatelskich społeczeństwa ekologicznego	zł	Centrum Edukacji Ekologicznej; Starostwo Powiatowe
E.V. Eliminowanie zanieczyszczeń powietrza i nadmiernego hałasu		
Liczba budynków nowo podłączonych do sieci ciepłowniczej (w danym roku)	szt.	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.; SM „ŚWIT”
Liczba budynków nowo podłączonych do sieci gazowej (w danym roku)		PGNiG S.A.
Liczba nowych i zmodernizowanych źródeł ciepła przystosowanych do unijnych standardów ochrony środowiska naturalnego przed nadmierną emisją (w danym roku)	szt.	UM Ełk – Wydział Mienia Komunalnego; Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.; SM „ŚWIT”
Długość izolacyjnych pasów zieleni	km	UM Ełk – Wydział Mienia Komunalnego
Odsetek autobusów o napędzie ekologicznym	%	Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o.
Liczba budynków użyteczności publicznej poddanych pracom mającym na celu zwiększenia efektywności energetycznej	obiekty	UM Ełk – Wydział Mienia Komunalnego; Starostwo Powiatowe
E.VI. Działania związane z usuwaniem wyrobów i unieszkodliwianiem odpadów zawierających azbest		
Liczba obiektów, urządzeń, instalacji objętych zabezpieczeniem wyrobów zawierających azbest	szt.	UM Ełk – Wydział Mienia Komunalnego, spółdzielnie mieszkaniowe
Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest	MG, m ²	UM Ełk – Wydział Mienia Komunalnego, spółdzielnie mieszkaniowe